

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

A rendszer.

Budapest, január 26.

Társaskörökben, utcán, látszólag véletlen összejöveteleken néhány jól ismert fő buvik össze mostanában titkos, hosszadalmas és örömteljes suttogásra. Régi karrikaturákon, államilag szubvenzionált képes lapok illusztrációin megszokott, azután jól ellefejtett arcok ezek. Amint megbukott a régi rendszer, melynek exponensei voltak, elfordult róluk a reflektor-fény (asszony-szerelemnél csalfább szerszám ez a közéleti reflektor!) és eltűntek a mindennapi élet homályában; jáltak, keltek nagyobb figyelemkeltés nélkül közöttünk. Most azonban új derű ül az arcukra, remélni kezdik, hogy közeli időváltozás letisztogatja nevükről a mohot. Berozsdásodott izmuk új tetterőtől dagadozik és kombinálják, variálják az eshetőségeket, amelyek történelmi figurákból, az utókor számára bebalzsamozott mumiákból újra eleven emberekké avathatják őket.

A mai zavaros helyzet rajzához hozzátartoznak ezek a kettőnként, hármanként sugó-bugó, konspiráló, kopott tollú viharmadarak is. Egyik felől áll a koalíció a maga forró napokból sarjadzott nemzeti többségével; egy olyan kormányfővel az élén, amelyik az ország legnagyobb, legnépszerűbb, legjobban megbecsült neveiből tevődött össze. Másik oldalon pedig a kaján lesekedők, a lejárt nagyságok, a földig döntött ócska

bálványok, amelyek nehézkes agyaglábaikat emelgetik, hogy újra talpra álljanak.

A magunk részéről azt hisszük, hogy az agyagbálványoknak nem lesz annyi erejük, hogy a régi talpazatra visszaálljanak. A helyzetet nem tartjuk rózsásnak, látjuk a nehézségeket, látjuk a cseleket, a szakadékokat, melyek a mai kormányzati rendszer utját kereszteszik. De azért sötétlátók nem vagyunk: erős a bizodalunk, hogy a bank-kérdés, fuzió, választói reform, katonai engedmények labirintusából van kivezető út; a nemzetnek is sokkal több a vesztetni valója, semhogy a mai kétes szituációt válsággá fajulni engedhetnék. Ha mi tudjuk, bizonyára Bécsben is tudják, hogy a dolgok mai állása szerint nem lehetne beszélni szimpla kormányválságról, ártatlan személyeséről. A kormány minden egyes tagja szolidáris a másikkal, a többség, a nemzeti közvélemény talajában kiirthatatlanul begyökeresített többség pedig szolidáris a kormányzattal. Egy válság tehát jelentené a mai rendszer válságát is, amihez Bécsben aligha vállalnák a felelősséget. Bécsben is meggyőződhetek arról, hogy a koalíció nyugodt, sima menetű kormányzása legbiztosabb bázisa az állami igazgatás zavartalan menetének. Ha nem egyszer rövidlátók, erőszakosak és önfűjük is szoktak lenni odafönn az intéző körök, a czopfos vakság nem lehet olyan erős bennük, hogy ezt az állapotot ne féltsék s felesleges megrázkódtatásoktól ne óvják. Aligha lesz kedvük arra, hogy a nemzeti küzdelem huzavonait, erős megpróbáltatásait — melyekből nem is a sokat szenvedett országra, hanem a dinasztia presztizsére esett a nagyobb és súlyosabbik rész — újra fölidézzék s a nemzeti többség és a parlamentáris elv sérelmére kísérletezenek. A külpolitikai helyzet sem kedvez most egy e fajta kísérletezésnek. Négy évvel ezelőtt, amikor Európa felével szövetségben álltunk, minden külpolitikai érdekünket entente-okkal biztosítottuk s minden közeli és távoli szomszédunkkal jó békekészségekben voltunk, Ausztria részánhatott egy kis időt az ilyen próbálgatásra. Ma azonban a keleti bizonyodalmak és teljes izoláltságunk közepette meg merik-e reszkírozni az ilyen experimentálást? A dinasztia és a monarchia másik államának tehát érdeke a belső béke. Érdeklünk nekünk is. Magyarország az első nemzeti küzdelem hányódásai, anyagi és más veszteségei után csak a legvégsőbb kényszer esetén sodródhatnék bele egy újabb közjogi forradalomba.

Ez a kölcsönös érdek és kölcsönös békülékenység jó reménységét adja annak, hogy végre is sikerül alkalmas módot találni a kibontakozásra. Amikor választani kell a mai rendszer és a béke, tisztességes kormányzás lehetősége s a régi rendszer és egy új kaosz, korrupt országrontás között, sem a nemzet, sem a dinasztia nem habozhat sokáig.

Ez a garanciája annak, hogy akár-

Marées.

Írta: Bárdos Artur.

München, január 20.

Még csak néhány hét előtt is kevesen tudták, hogy ez a francia név Németország legnagyobb festőjét jelöli. Igaz, hogy ama kevesek között nem kisebb neveket tudunk, mint Böcklinét, Lenbachét, Conrad Fiedlerét és a ma is élők közül: Adolf von Hildebrandtét. De az ő hitük nem tudott közvéleménnyé általánosodni. A közvélemény — amennyiben ilyenről művészi dolgokban szó lehet — valaki mindezeknél nagyobbnak kellett meggyőzőnie: magának, Hans von Maréesnek. Am ez neki is csak két évtizeddel a halála után sikerült; ama gyönyörű kiállítás ékesszólásával, melyet a müncheni Secession helyiségeiben rendeztek legjava művelből. Mintegy hat évre vezethető csupán vissza a leghozzáértőbbek körében is Marées ismerete és megbecsülése. Döntő jelentőségűvé egy nép legnagyobb művészeinek kultúrája azonban csak ez a kiállítás vált. Egszeriben tudata támadt egy emberi nagyságnak. A kiállítást, melynek anyagát eldugott vidéki képtárakból szedték össze, nemsokára viszik tovább, Berlinbe. Innen a Marées-képek útja többé nem kétséges: az állami képtárba visz, a nemzeti megbecsülés archívumába. És Németországban tudják mérlegelni a nemzeti értékeket, ha még egyszer két-

ségtelen bizonyossággal megállapítást nyertek. Művészi név sehol sem válhatik hűségesebb, lelkesebb, kultuszfókuszává. És ami a festőművészetet illeti, e ponton már régóta szenved a különben tekintélyesre dagadt német önérték,...

Marées magát testestől-lelkestől németnek tudta. Franciaországból a Rajna mellé származott ősei már két évszázad óta tekintélyes szerepet játszottak Németországban. Mindez tökéletesen elegendő arra, hogy Németországba raktározza husz évvel halála után azt a művészt, akit életében mindegyik országban és jövőben megköpáltított. De mindez nem akadályozhatja meg a művészet fiziológusait abban, hogy a németek egyetlen nagy *koloristájában* ne kutassa a francia név atavizmusát. És talán az sem mellékes, hogy Marées anyja zsidó asszony volt; egyébként nagyműveltségű nő, akihez való nagy szeretete a művész magányos élete legmelegebb megindultságainak forrása volt.

Életének adatai, melyekből e betűteremében országban most egyszereiben terebélyes kötetek nőnek ki, egyébként följegyzésre érdekeset kínálnak. A magányos emberek életét élte Marées. Az ilyen életnek nincsenek robajjal hangzó eseményei; csak alig halk szárnyalásai és összeomlásai. Csendes és halálos összeomlásai. Marées, az ember, ugyanesak kevés életörömmel rekompenzálta az a sors, mely egy sötét alapszíni művész-temperamentum kétségeit, problémáit és

szenvédeit mérte rá. Folytonosan újabb és újabb problémákba mélyedt ember volt és élete végéig a legtragikusabb kétségek emésztették. Csak a szándékaiban hitt, az eredményeiben soha; sokszor — ezek a legnagyobb összeomlások — a tehetségében sem.

A nagy, kitaposott országuttól egészen félreeső ösvényeken bolyongott, botlott s így kevés kortársával volt találkozása. Korának legjobb németjei mégis tudtak róla és a távolból aggodó, sokszor féltékeny figyelemmel kísérték. Lenbachal még az iskolában került össze; egy fiatalkori rendkívül érdekes képén együtt szerepelnek. Az igénytelen, csendes Marées mindig megvetette a hangos sikereket hajszoló, mindig megalkuvó és mindig diadalmas Lenbachot. Lenbach és Böcklin, akire ennek saját bevallása szerint mindig nagy hatással volt, egy időben, legnagyobb nélkülözéseinek idejében, közbenjárt gróf Schacknál, aki egy ideig támogatta, de később a legnyersebb módon adott kifejezést annak, hogy nem bízik Maréesben. Nyilván a müncheni Schackgalleria sok rossz képének összhangját felvette a nemes gróf, aki amolyan sport-szenvedélyvel pártolta a művészetet. De általa jutott Itáliába, Rómába, amely döntő hatással volt művészetére és később Nápolyba, ahol (a nápolyi zoológiai állomás számára) legnagyobb freskóit alkotta. Ekkoriban került össze Hildebrandt, a szobrász és Conrad Fiedlerrel, aki élete végéig barátságával és önzetlen anyagi segítséggel támogatta.

mily nehéz probléma is az a bankkérdés, közös jóakarattal sikerülni fog a nyitját megtalálni.

Budapest, január 25.

A képviselőház holnap délelőtt tíz órakor ülést tart, amelyen folytatja az adóreform tárgyalását.

Gróf Zichy Aladár Bécsben. Gróf Zichy Aladár, a király személye körüli miniszter ma délután az 5 óra 5 perczkor induló bécsi gyorsvonattal néhány napi tartózkodásra Bécsbe utazott.

Justh és a nemzetiségiek. Szmalovszky Valér trencsénmegyei főispán ma délelőtt találkozott a folyosón Justh Gyulával és ezt mondta neki:

— Egy üdvözlést kell neked átadnom a tótok nevében.

— Ez az üdvözlés nem lesz kedves Justhnak! — vágta közbe egy képviselő.

— Dehogyan nem! — felelte Justh. — Én békét akarok a nemzetiségekkel. Nem szabad Láborgatni őket kulturájukban és nyelvükben, viszont meg kell követelni tőlük, hogy magyarul tudjanak. Elég bajunk van a nemzetiségekkel és horvátokkal; békéljünk meg velük, de a kifelé gravitálóknak nyakukat kell szegni a törvény utján.

Szterényi József államtitkár Bécsben. Szterényi József államtitkár tegnap, vasárnap, a kereskedelmi miniszter tárczájához tartozó hivatalos ügyekben Bécsben járt. Szterényi államtitkár a külügyminiszterrel és hadügyminiszterrel folytatott tárgyalásokat a külkereskedelmi szerződés és a hadseregszállítás érdekében. Az államtitkár este érkezett vissza Budapestre. Bécsi jelentések szerint olyan személyiségek, kiknek alkalma volt Szterényi államtitkárral ottani tartózkodása alatt találkozni, a vele folytatott beszélgetés közben azt a benyomást nyerték, hogy Szterényi a helyzetet komolyan és nehézségek tekintve. Szterényinek az a nézete, hogy Justh házelnök befolyását a függetlenségi pártban nem szabad kicsinyelni, mert a képviselőház elnökének a pártban tényleg nagy sulya van. Szterényinek nyilván az volt az óhaja, hogy Rössler osztályfőnököt új állásában üdvözölje, de természetesen, hogy ez alkalommal a függő kereskedelmi politikai kérdéseket, mindenekelőtt a Romániával folytatandó kereskedelmi szerződési tárgyalásokat is megbeszélte. Ami Szterényinek a hadügyminisztériumban való konferenciáját illeti, sejtik, hogy Szterényi ott abt ab óhajt nyilvání-

gatta. Járt még Franciaországban és Spanyolországban is. 1887-ben halt meg, alig ötven éves korában.

Néhány év előtt a berlini Nationalgallerieben találkoztam először Marées névvel. Olyan találkozás volt, melyről nem feledkezik meg az ember. Kerestem a német piktor. Azt a németet, aki piktor is volt, nem csak festett. Még Leibl előtt — ő csak a következő tereben szerepel — akadtam rá Maréesra. Néhány apró képe függött a falon, melynek mellő oldalát Böcklin nevezetes hármasképe fedte. Böcklinből akkor nagyon kiábrándultam. Később még sokkal jobban. Akkor egyszeriben lelepleződött előttem e német nagyság szimbólum-egyenleteket megoldó eset-matematikája. Erről a festőről csak olvasni szabad. Azt a sok igazán érdekeset, sok poézis-tartalommal bíró, amit barátai és ő maga irtak össze festői világnézetéről a festőnek, aki igazság szerint sohasem volt festő; de inkább esettel író poéta, vagy filozófus, vagy miegyéb. Böcklintől távozóban pillantottam meg Maréest. Francia név. De „Hans von“ és a Nationalgallerie-ben. Sujeti (a témái nem) a Böcklinéhez hasonló. De ezt a néhány vázlatos, friss esetvonalást festő cselekedte, ha német is.

Ez az emlékezésem csak arra jó, hogy Maréest Böcklin mellé állítsa. A németek ezt még csak néhány év előtt is szentségtörésnek tartották volna. Böcklin mellé Maréest pedig azért kell állítani, mert Böcklin művészi

hitvallásának minden tévedése Marées kvalitásait magyarázza. Kétségtelen, mind a ketten egy aggodalmasan körülhatárolt belső világ kifejeződését keresték a természet ősi keretébe visszavezetett emberlények és állatok allegóriáiban. Böcklin kifejeződésének legértékesebb, legmelegebb prozesszusai azonban főként még akkor folyt le, mikor még eset nem volt a kezében. Mire a váson elé került, már a kifejezés kész programját valószínűleg meg. Programfestészet az övé. Tehát nem festészet. Egy költőnek, vagy egy filozófusnak festészet.

Marées minden problémája az esetből született és viaskodása velük ott folyt le, a kifizetett váson porondján. Itt nincs más, csak festői probléma és festői megoldás. Ő szimbolizmust csak egyfelét ismert: a színeknek, a formáknak, a folteknak, a vonalzenének egy-egy harmóniában kiesendülő szimbolizmusát. Természettájtásának stílusa (mondjuk: stilizálása) nem előre elhatárolt formulák alkalmazása, hanem egy egyszerű, a művész egyéni különvalóságában gyökerező természetlátás öntudatlan stílusba illeszkedése.

Immer festői értékekben való nagy különbözésük. Böcklinnél csak gondolatbeli kompozícióról és logikáról lehet szó. Marées kompozíciója: formák és színalörök elhelyeződése és logikája: az eset természetes, biztos, kötetnyi szillogizmusokkal nem pótolható logikája. Böcklinnek még a színei is programmszínek. Élesen körülhatárolt, ke-

van szó. Már több alkalommal rámutattunk arra a gyalázatos gazságra, amelyvel a jelzett ujság Kossuth Ferenczet rendszeresen és következetesen támadja. E most feltálatl piszkos hír nem szorul senki előtt sem ezáfolatra. Annymra magán viseli az egész közlemény a gonosz hazugság bélyegét, hogy csak a legvakabb gyűlölet tud ily szemenszedett valótlanúságot kitálatlani. Kossuth Ferencz már többször kijelentette, hogy nem törődik ily piszkos forrásból eredő támadásokkal s az egész tisztességes közvéleményben csak undort és megvetést kelt az ilyen eljárás. Kossuth Ferencznek sem egyéni jelleme, sem erkölcsi integritása nem is szorul arra, hogy a Reichspost ostrombaságával szemben bárki is védelmébe vegye. Ezek a hazugságok oly alacsony értelmi nyívón állanak s kézzelfogható valótlanúságok oly halmazát foglalják magukban, hogy semmiféle ezáfolatra sem szorulnak.

A debreczeni választás. Debreczenből jelentik: A választás napjának közeledtével mind nagyobb hullámokat vetnek Debreczen város III. kerületében a választási mozgalmak. Vasárnap a függetlenségi pártnak újból számos tagja ment le Debreczenbe, ezuttal Barabás Bélának, a függetlenségi párt alelnökének vezetésével, hogy Csanak Jánost, a III. kerület függetlenségi és 48-as párti jelöltjét támogassák. Délután 3 órakor a Homok-kertben, a gyermekóvó-intézet udvarán jöttek össze a választók, több mint ezren, hogy meghallgassák a jelöltöt. A gyűlés a szabad ég alatt, a nagy hideg daczára — rendkívül lelkes hangulatban folyt le. Varga Lajosnak, a kerületi pártelnöknek megnyitó szavai után Csanak János mondotta el programmbeszédét. Gyújtó hatást kelteit Barabás Béla beszéde. Harsány éljenzés támadt, amikor Kossuth Ferencznek, a függetlenségi párt elnökének üdvözlését tolmácsolta és az ő nevében kérte a választókat, bizonyítsák be, hogy szilárdan kitartanak a függetlenségi lobogó mellett. Sorra beszéltek azután Mérey Lajos, Szatmári Mór, Ráth Endre, mádi Kovács János, Bakonyi Samu orsz. képviselők és Melha Armand, az Országos Diákszövetség vezére. Öt órakor a Varga-kertben, a Jolsvay-féle vendéglőben volt négygyűlés. Este az Angol-királynő szálló éttermében bankettre gyűltek össze a függetlenségi. A függetlenségi nagy erővel készülődnek a csütörtökre kitűzött választásra és a győzelem biztos reményével mennek a harczba. Degenfeld mellett a balpárti képviselők korteskednek, ami a debreczeni balpárt kebelében szakadásra adott okot. Több vezéremberik ugyanis összeegyeztethetetlennek találta függetlenségi elvével, hogy a szabadlevű párt egyik volt hívét támogassák és ezért kiléptek a pártból, amely most teljes felbomlásnak néz elébe. A rendőrség több hittanballgatót tetten ért, amikor Csanak zászlóit letépte. A városban a hangulat izgatott. A Degenfeld-párt vasárnap szintén négygyűlést tartott, amelyen Pili István, Bozóky Árpád és Nagy György balpárti orsz. képviselők mondtak beszédeket. A választás csütörtökön lesz.

De minden összehasonlítástól, sőt nemzeti mértékektől függetlenül is, a legnagyobbak között könyvelheti el a művészet történelme Hans von Maréest. Művészetének értékei már többek mint intim értékek. Egy-egy művéből a legnagyobb alkotások tömör harmóniája árad. A nápolyi freskók a legritkaságosabb, nagyvonalu monumentalizmus alkotásai. A német esztétik, amely most ismét úgy akarja rövidlátását korrigálni, hogy a német önérzet mellét veri. (francia rovásra) — e freskókat Puvis de Chavannes freskói fölé helyezi. Hát ez kissé mohó lelkesedés. De a párhuzam nem volna érdektelen...

Az a tény, hogy Böcklin — ha erős küzdelem árán is — nagygyá nőhetett, ott, ahol Maréest észre sem vették, természetudományosan indokolja, hogy a német génusz még nem tudott létrehozni igazi festőt, igazi koloristát. Csak egyet: Hans von Maréest.

Justh Bécsbe utazott.

— A holnapi audiencia. —

Budapest, január 25.

Az egész politikai világ feszült érdeklődéssel várja Justh Gyula holnapi audienciájának eredményét. Justh, aki ma délután 2 óra 30 perckor utazott el Budapestről, este 7 órakor érkezett Bécsbe. Társaságában volt fia, Justh János, továbbá Szentiványi Gébor, Kubik Gyula és Mérey Lajos országgyűlési képviselők, valamint dr. Tóth Ferenc elnöki titkár. Justh a bécsi pályaudvarról fia és titkára kíséretében a bankgassei magyar házba hajtott, ahol a kormány által részére följánlott lakosztályban szállott meg.

A képviselőház elnöke holnap délelőtt 11 órakor fog megjelenni a Burgban audiencián a királynál. Az elnöknek szándékában van, hogy a délelött folyamán még látogatásokat tegyen báró Bienerth osztrák miniszterelnökénél, báró Aehrenthal közös külügyminiszterénél, báró Schönaich közös hadügyminiszterénél és báró Burian közös pénzügyminiszterénél, továbbá Weiskirchnernél, az osztrák képviselőház elnökénél. Justh Gyula holnap délután 4 óra 40 perckor induló gyorsvonattal tér vissza Budapestre.

Érdekes, hogy Justh Gyula ma délelőtt Czeglédre, Kossuth Ferencz választókerületéből, száz aláírással táviratot kapott. Ez a távirat így szól:

Az önálló bank harcát szívből üdvözlök Czegléd város polgárai nevében.

Száz aláírás.

Elutazása előtt Justh Gyula ma délelőtt még bent járt a Házban, sőt az ülés első felében elnökölt is. Közvetlenül, mielőtt távozott, így nyilatkozott a folyosón:

— Némely lap azt a kijelentést adta a számba, hogy abban az esetben, ha nem sikerül az önálló magyar jegybankot, vagy legalább a kartelbankot felállítani, az ellenzékbe megyek s megobstruálók ezzel az ellenzékkel minden törvényjavaslatot. Ezt én nem mondtam, de nem is mondhattam, mert csak nem gondol senki olyan rossz politikusként, hogy egy nagy többséggel menjek ellenzékbe egy kisebbséggel szemben. Mert én meg vagyok győződve arról, hogy a magyar képviselőházban az önálló banknak sokkal több híve van, mint a bankprivilegium meghosszabbításának. Egy többségnek pedig csak nincs szüksege obstrukciónak.

Justh holnapi audienciájával kapcsolatosan a bécsi „N. Fr. Pr.“ azt írja, hogy magyar politikai körökből eredő hírek szerint Justh a korona elé azt a javaslatot fogja terjeszteni, hogy a függetlenségi párt megszavazza a létszámemelést és eddigi gravaminális politikáról úgy gazdasági, mint katonai téren is véglegesen és ünnepélyesen lemond s egyben garanciát vállal az államügyek sima folytatásáért, ha a bankkérdést legalább is a kartelbankok felállítása útján sikerül megoldani, katonai téren pedig a korona megadja az Andrássy-féle tervezetben foglalt engedményeket s ha az uralkodó kizárólag a függetlenségi pártot ruházza a kormányt. Ezt a híresztelést azzal reprodukáljuk, hogy illetékes helyről nem erősítették meg.

A bécsi körök álláspontja.

Igen előkelő bécsi forrásból kapjuk a következő jellemzést, amely az udvari körök fölfogását tükrözi vissza:

Bécs, január 24.

— A bécsi udvari körök abban bízhatnak, hogy a függetlenségi párt semmi-

esetre sem fog az önálló jegybank követelésében a végletekig menni. Számítanak ebben a tekintetben első sorban Kossuth Ferenczre, aki szintén aláírta a paktumot, amely negyedik pontjában egészen határozottan kimondja, hogy a gazdasági kérdések a két állam kormányainak egyértelmű megállapodásai szerint intézendők, de ha meg egyezés nem jön létre, föntartandó a *status quo ante*. Ennek a pontnak alapján számítanak arra, hogy Kossuth Ferencz és vele együtt a függetlenségi párt, látva az udvari köröknek ezt a megváltozhatatlan fölfogását, amelylyel a kartelbank tervével szembe helyezkedtek, nem fogja törésre vinni a dolgot. Remélik, hogy a többség Kossuth Ferencz békés álláspontjára helyezkedik és hogy az az ellenzék, amely esetleg a függetlenségi pártból való disszidálás után jön létre, csak demonstrálni fog az önálló jegybanknak azonnal való föllállítása mellett, de nem fog rombolással gátat vetni a parlament munkája elé. Ennek a reménységnek megvalósulásában annál inkább bízunk, mert a király már gróf Apponyi Albertnek megmondta egy audienciája alkalmából, hogy annakidején mennyire idegenkedett attól, hogy a függetlenségi pártból kormányképes pártot csináljon s hogy a koalíciós kormány három esztendeje alatt ez a párt mennyire megfelelt a beléje helyezett bizalomnak, tehát most nem fog azzal felelni a királyi elismerésre, hogy az egyetértést megbontva szembeszáll a király ohajával.

— Az udvari körök eme álláspontjának kialakulását Ferdinánd trónörökös segítette elő. Azokon a legutóbbi tanácskozásokon is, amelyeken a katonai kérdéseknek megoldásáról, illetőleg az ugynevezett katonai kiegyezésről volt szó, szintén a trónörökös volt az, aki a leghatározottabban ellenzett minden engedékenységet. A hadsereg egységét félti minden olyan újítástól, amely a magyar nemzeti eszmék javára szolgál, azt a tételt állítva föl, hogy a hadsereg a monarchiáé és nem Magyarorszáé, tehát a magyarok kedvéért nem szabad az egységet kockára tenni. Ezt a centralisztikus fölfogást most a trónörökös a gazdasági kérdésekre is kiterjesztette és a bank-ügyben is ő szölte a közösség fentartásának szükségessége mellett.

— Most tehát az a helyzet, hogy a döntés Justh Gyulának és gróf Dessewffy Aurélnak kihallgatása után várható. Justh Gyuláról köztudomású, hogy az önálló bank híveinek egyik vezére, míg gróf Dessewffy Aurél nem tiltakozik a közös jegybank föntartása ellen. A főrendiház elnökének meghívása különben is csak formai jellegű, hogy azt mondhasák, hogy a király a helyzet tisztázása céljából meghallgatta az országgyűlés mindkét házának elnökét. Ujabb kihallgatás nincsen tervbe véve, de bizonyos, hogy a két államférfiu audienciája után ismét Wckerle Sándor miniszterelnök fog Bécsbe érkezni. A miniszterelnök ez alkalommal természetesen azért fog a király elé járulni, hogy az uralkodó végső elhatározását megtudja. Gróf Apponyi Albert és Justh Gyula előterjesztései után ugyanis a király tisztán láthatja, milyen fölfogás uralkodik a függetlenségi pártban, a miniszterelnök pedig arra a kérdésre igyekszik majd feleletet kapni, hogy a király — számotvetve a parlament legnagyobb pártjának kívánságával — hajlandó-e álláspontját a kartelbank érdekében megváltoztatni? Amennyiben a mi-

niszterelnök audienciáján arra a meggyőződésre fog jutni, hogy a király álláspontja nem változott, vagyis a király egyrészt a paktum negyedik pontjához ragaszkodva, kívánni fogja, hogy meg nem egyezés esetében a gazdasági helyzetben változás ne álljon be, másrészt pedig a kartelbank érdekében nem hajlandó befolyását az osztrák kormányfő felé vetni: — *bedall a krízis*. A kormány lemondását azonban a király éppen a paktum végrehajtásának kötelezettsége miatt nem fogja elfogadni, de udvari körökben arra is számítanak, hogy a lemondás nem fog megtörténni, mert ennek a kötelezettségnek tudata miatt még a függetlenségi miniszterek is megmaradnak helyükön. Az udvarnál általában azt hangsúlyozzák, hogy a kormány a paktumban vállalt kötelezettségek teljesítése előtt nem távozhatik.

— Abban a nem várt esetben, ha a kormány tagjai mégis lemondának, tárgyalások fognak megindulni a közös jegybank szabadalmának 1917-ig leendő meghosszabbítása iránt. Ha az osztrák kormányfővel ebben az értelemben megegyezés jön létre, a miniszterelnök az erre vonatkozó törvényjavaslatot olyan deklaráció kíséretében fogja a képviselőház elé terjeszteni, amelyben kijelenti, hogy 1917-ben Magyarország az önálló jegybankot föl fogja állítani. Ezt a határozatot a király nevében fogja kéni, utalva egyrészt a bizonytalan balkáni helyzetre és arra, hogy a háborus veszedelmek még nincsenek elhárítva, amelyeket egy most felállítandó jegybank nem tudhat elviselni, másrészt pedig azokra a nagy pénzügyi nehézségekre fog utalni, amelyeket a mostani viszonyok között az önálló jegybank föllállítása elé tornyosulnak és amelyekkel Magyarország nem tud megbirkózni.

— Ezek a főtervek, amelyek szerint az udvari körök a bankkérdés nehézségeit át akarják hidalni. Utima ratio-ként tartogatják azt a szándékot, hogy — amennyiben törvényes formák között a maguk akaratát nem tudják megvalósítani — bizonytalan időre királyi kéziratral elnapolják a képviselőházat. Ezzel aztán azt akarják elérni, hogy Magyarországot kényszerhelyzet elé tudják állítani. A képviselőházat ugyanis csak olyan időben, talán ez év végén hívnák újból össze, amikor, tekintve az önálló jegybank föllállításának előkészületeit, már fizikai lehetetlenség az önálló jegybank felállítása. Ebben az esetben aztán a törvényhozás — ha csak nem akarja jegybank nélkül hagyni az országot — kénytelen lesz a közös jegybank szabadalmát meghosszabbítani. Nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a körülményt sem, hogy az udvari körök informálva vannak arról is, hogy a függetlenségi pártban ismerik ezt a szándékot és azt tervezik, hogy a törvényhozás elnapolása esetében országos akciókat indítanak az önálló nemzeti bank alapítójának előteremtésére. A függetlenségi párt eme akciójától azonban a bécsi udvarnál egyáltalában nem tartanak. A múlt ugynevezett nemzeti küzdelem tapasztalásaira támaszkodva, ugyanis számítanak arra, hogy a magyarországi nagy pénzintézetek, a bankok és takarékpénztárak, a nagy ipari és kereskedelmi vállalatok, az arisztokrácia és a főpapság egyáltalában nem fognak résztvenni ebben a mozgalomban. A nagy pénzintézetek és vállalatok teljesen az osztrák tőke befolyása alatt állnak, az arisztokrácia és a főpapság pedig az udvarral nem fog szembeszállni. Maradna te-

hát a nagyobb részt eladósodott birtokos osztály s ennek a jóindulatát is erősen befolyásolná az a körülmény, hogy szintén tulnyomóan az osztrák tőkének tartozik. Ilyen felelőtlen férfiak által megindítandó aláírás útján tehát aligha lehet a jegybank alaptőkéjéhez szükséges százötvenmilliót összegyűjteni. A külföld támogatására pedig már azért sem lehet számítani, mert Ausztria gondoskodni fog arról, hogy huszonnégy óra alatt az összes külföldi pénzpiacok el legyenek zárva Magyarországra elöl. Az udvari körök nagyon jól tudják, hogy ez módjukban áll s bizonyára nem fognak habozni, hogy minden eszközzel letörjének minden erőlködést, amely a gazdasági különválásra irányul.

— Végső remediumként emlegetik még a képviselőház feloszlását is, de erre most aligha fog kerülni a sor, mert az udvarnál tudják jól, hogy egy esetleges új választás ilyen körülmények között a hatvanhetes alap teljes bukásával és a függetlenségi program tökéletes diadalával végződne. Sokkal célszerűbbnek találják, ha választási izgalmak nélkül intézik el ezt a kérdést.

A függetlenségi párt álláspontja.

A mai képviselőházi ülés elején *Justh Gyula* elnöknél tanácskozás volt, melyben az elnöknél kivül *Wekerle Sándor* miniszterelnök, *Jekelfalussy Lajos* honvédelmi miniszter és *Náray Lajos* alelnök vett részt. Értesülésünk szerint arról volt szó, hogy a Ház az adóreform tárgyalásának megszakításával az ujonczjavaslatokat tárgyalja, mivel az adóreform vitája igen hosszú ideig eltart, holott az ujonczok megajánlása sürgőssé vált. A tanácskozás után *Wekerle Sándor* miniszterelnök jó ideig beszélt még *Justh Gyulával*, aki ezután eltávozott a Házból.

A kormánynak ezt a tervét már tegnap este szóvá tette a függetlenségi pártkörben *Thaly Kálmán* titkos tanácsos, aki azt az alkalmat használta föl erre, amikor a képviselők a titkos tanácsosi eskü alkalmából kapott királyi audienciáról kérdezősködtek.

— Politikáról alig volt szó — mondta *Thaly*. — Ő felsége csupán annyit jegyzett meg, hogy a képviselőháznak most sok dolga lesz, mert el kell intéznie az adóreformot, az annexió javaslatot és a választói reformot. Ehez járul még az ujonczjavaslatok elintézése is, amely czélból a hó 30-ára a véderőbizottságot már összehívtam.

— Nem fogjuk az ujonczjavaslatokat tárgyalni, amíg a bank ügy nincs rendben. Kár volt a bizottságot összehívni — felelték izgatottan a képviselők.

— Beszéltem *Wekerlével* — felelte *Thaly* — és bizom az ő pénzügyi tehetségében, mert én a bankkérdést gazdasági ügynek tekintem.

A pártban ma este is élénken tárgyalták ezt az ügyet s senki sem vállalta azt a czáfolatot, amelyben ezt a jelenetet letagadni igyekeztek. A függetlenségi párt tulnyomó része *Justh Gyula* álláspontján van és nagy bizalommal néz a házelnök holnapi audienciájára. A párt programjához hiven követeli az önálló magyar jegybank fölállítását és csak mint végső megoldást hajlandó a kartelbankot elfogadni. A párt tagjai erősen biznak abban, hogy *Justh Gyulának* holnapi kihallgatása alkalmából sikerülni fog az uralkodót meggyőzni a függetlenségi párt állásfoglalásának jogosságáról, de viszont abból sem csinálnak titkot, hogy az önálló jegybank fölállításának

követelésétől semmiesetre sem fogják eltéríteni magukat. *Thaly Kálmán* tegnap már meggyőződhetett arról, hogy a függetlenségi párt hangulata most olyan, hogy inkább megtagalja az ujonczokat és végtelen vitát rendez az adójavaslatok fölött. A koalíció föntartásának hívei fájdalmasan látják, hogy *Kossuth Ferencz* folyton betegeskedik, mert bizonyosra veszik, hogy a pártvezérrel való állandó érintkezés nagyon jó hatással volna a szélsőségek letompítására. A függetlenségi párt azonban úgy látja, hogy *Kossuth Ferencz* újévi beszédeben leszögezte magát az önálló bankhoz s így a párt nagy lekesedéssel indul *Kossuth* zászlaja alatt a bankért vivandó küzdelembe. A párt érzi többségének és egységének erejét és tudja azt is, hogy a bécsi udvar nem fogja megegyeszer — és különösen most — megkockáztatni, hogy ne legyen rendes időben ujonczozás. Már pedig a bankkérdés rendezése előtt a párt nem hajlandó az ujonczjavaslatokat tárgyalni.

Meg kell még említeni, hogy a vasárnap folyamán *Justh Gyula* meglátogatta gróf *Apponyi Albert* vallás- és közoktatásügyi minisztert s vele a bécsi utazás előtt tanácskozott. Gróf *Apponyi* erősen meghűlt s emiatt kénytelen még vagy három napig ágyban maradni s ezért nem érintkezhetett eddig *Kossuth Ferencz*szel sem. *Justh* azonban még tegnap fölkereste *Kossuth Ferencz*et is és *Wekerle Sándor* miniszterelnökkel együtt hosszabb ideig tanácskozott vele.

Gróf *Batthyány Tivadar*, a bankbizottság elnöke, a hónap 29-én, péntek délután 5 órára hívta össze a bankbizottság ülését. A bankbizottság elnöke *Wekerle* miniszterelnökkel előzetesen hosszasan tanácskozott.

Nyugodt tempóban.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, január 25.

Négy szónoka volt ma az adó-vitanak; *Baross János*, *Surmin György*, *Vlád Aurél* és *Roics Milán*. Az utolsó háromról csak éppen a hivatalos napló fog tudomást venni; *Baross János* fejtegetéseit unalmas érdeklődéssel hallgatták. *Baross János* az agrárius irány egyik lelkes harcosa és mint ilyen, főképen *Sándor Pál* minapi beszédével szállott szembe. Elfogadta az adójavaslatokat, amelyek főképpen a kisbirtokosokat fogják megsegíteni.

A mai vita nyugodt tempóban folydógt és semmi sem zavarta meg. Az ülés elején az elnök bejelentette, hogy a török képviselőház elnöke megköszönte a magyar parlament üdvözlését.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött d. e. tíz órakor. —

Elnök: *Justh Gyula*.

Jegyzők: *Vertán Endre* és *Hammersberg László*.

Az elnök: Megnyitja az ülést. Bejelenti, hogy a török képviselőház elnöke meglehangú iratban megköszönte a képviselőháznak a török parlament megnyitja alkalmával küldött üdvözlését. (Élénk éljenzés, csok jása!-kiáltások.) Bejelenti még az elnök, hogy *Maros-Torda* vármegye föliratot küldött az önálló bank fölállítására.

Napirenden van az adóreform általános tárgyalásának folytatása.

Jó az adójavaslat.

Baross János: Emlékeztet arra, hogy a délvidéki gazdák örömmel fogadták a reformot, a melyet pedig *Sándor Pál* éppen a parasztságra tart veszedelmesnek. Szemére hányják a függet-

lenségi pártnak, hogy közjogi programjának rögönös érvényesítéséről lemondott. Azt azonban elfeledik, hogy *Kossuth Lajosnak* nemcsak közjogi, hanem szociális és közgazdasági programja is van; a függetlenségi párt most ez utóbbit akarja megvalósítani, mivel az előbbiből, az adott helyzetben el kell tekintenie. *Sándor Pál* általában mint a kisgazdák protektora szerepel, végre azonban az osztálygyűlöletnek példátlan mértékével fordult az összes mezőgazdasági osztályok ellen. (Ugy van! Ugy van!) Mindazt, amit *Sándor Pál* a kisgazdák érdekében fölhozott, a Ház százötven „agrárius” tagja már másfél évvel ezelőtt előterjesztette. (Élénk helyeslés.)

A kataszter kiigazítása legnagyobb mértékben a nagybirtokosok fog ártani. Különb, ha történetek is a kataszter terén visszaélések, ugyanakkor elég hasonló visszaélést követett el a *Wertheimkassza* is. (Ugy van! Ugy van!) *Sándor Pál* megígálta az egész parlamentet, amikor azt mondta, hogy a mai Házban a kisemberek érdekét védő adóreform nem is menne keresztül. (Élénk helyeslés.) *Mommsen*, a nagy német történetíró kimutatta, hogy Rómát a világ minden részéből összecsendült tözserek tették tönkre, akiknek kedvéért áttértek a szabad kereskedelem elvére. A magyar gazdaosztály most olyan áldozatot hoz a kisbirtokosokért, amint 48-ban hozott a nemesség a jobbágyságért. (Élénk helyeslés.)

Felkiáltások a nemzetiségiek részéről: Ez már komikus! Hogy lehet ilyet mondani!

Baross János: Az oláhok csak a kész tálhoz jöttek s agyonverték azt a nemességet, amely őket is felszabadította. (Nagy zaj, tiltakozás a nemzetiségiek részéről.) Az utóbbi időkben a vagyon kiköltözött a faluból s a városban halmozódott fel. Magyarországon egy új társadalmi osztály keletkezett, amely magának vindikálja a nemzeti társadalom vezetését; de míg szívesen ragaszkodik eddigi privilégiumaihoz, új terheket elvállalni nem akar. (Élénk helyeslés, éljenzés és taps.) *Sándor Pál* szociálizmusa olyan, mint a földalati gutaütés; egyik kezével ugyancsak rugkapál a nagybirtok ellen, a másik keze-lába meg van békülve a *Wertheimkasszával* szemben. (Élénk derűség és helyeslés.) A kommerziális privilégiumokat is meg kell szüntetni. A javaslatot örömmel és köszönettel elfogadják. (Élénk éljenzés, helyeslés és taps. A szónokot elsőr a miniszterelnök, utána igen sokan üdvözlök.)

Három ellenzéki szónok.

Surmin György Horvátul a javaslat ellen beszél.

Szünet után *Vlád Aurél* a javaslat ellen beszél, amelyet pedig szívesen megszavazna, ha egy egyenlő és arányos teherviselés elvét szolgálnák. A reform csak a hitbizományoknak kedvez, a jövedelmi adóval pedig tömkrereszi a vidéki pénzügyeket.

Roics Milán Horvátul a javaslat ellen beszél. Az ülés két órakor végződött.

Budapest, január 25.

Beszámoló. *Vertán Endre*, *Torda* város képviselője, a tordai függetlenségi pártnak január 24-én tartott közgyűlésén beszámolót mondott. A városi Vigadó nagytermet zsufolásig megtöltötte a polgárság, amely lelkes éljenzéssel kísérte a képviselőnek az aktuális politikai kérdésekről tett fejtegetéseit. *Vertán* beszédében az önálló bank hívének vallotta magát. Az adóreformhoz hozzájárul, mert annak főczélja, hogy a kisemberek terhéen segítsen. A választói jog kiterjesztését a pluralitások formában csak az esetben fogadja el, ha meggyőződik arról, hogy a pluralitás Magyarország erősítésére szolgál. A beszámoló után újból megválasztották a tavalyi tisztikart.

A karánsebesi püspök megerősítése. Pár nappal ezelőtt több lap azt a hírt hozta, hogy *Musta Filaret* gör. kel. választott püspököt gróf *Apponyi Albert* kultuszminiszter megerősítésre ajánlotta ő felségének, miután a püspök teljesítette a megerősítéshez fűzött feltételeket. Illetékes forrásból közlik a Magyar Tudósítóval, hogy z a hiradás egyáltalán nem felel meg a valóság-nak. *Musta püspök* eddig semmit sem hajtott végre komolyan a miniszteri rendeletet köztül, sőt a népi iskolai törvény rendelkezései sem teljesítetnek az egyházmegyében. Látszólag ugyan megindult már régebben egy vizsgálat, de ennek eredménye csak porhintés a felsőbb hatóság szemébe, mivel a tavalyi miniszteri biztosi vizsgálat által a karánsebesi konzisztóriumnál kifogásolt egyének vagy nyugdíjaztatták magukat, hogy a további kellemtelenségeket kikerüljék, vagy szabadságra mentek, vagy — az illetékes tanuk kikerülésével — tisztára mosták őket. Ez pedig, mint a tavaly nagy port felvert botránnyokból ismeretes, nem lehetett a miniszter czélja. Ily körülmények között a megerősítés a közeljövöben egyáltalán nem várható.

A t. Házból.

I. Nagy ut előtt.

Wekerle bement Justh Gyulához az elnöki szobába és azt mondta ő exczellenziájának:

— Kedves barátom, te most Bécsbe indulsz, az Isten vezéreljen utadon, elmédet bölcseséggel töltsd meg, se szél ne érjen, se sikos járdán el ne csuszszál, a Burg parkettjén biztosan állj, el ne essél. Járj békeséggel és légy eredményes munkálkodó, hogy hazánkban áldással emlegessék utadat.

— Sándor, kérlek... és Justhnak a szempillái elérékenyülten rebbentek meg.

— Tudod, Gyula — folytatta Wekerle — nem vagyunk már mai gyermekek; az idők eljárnak felettünk, ha te nem lennél inkább hirtelen-szöke, mintsem barna, hát rajtad is meglátszanék a tél hava. Nem vagy annyira hozzászokva az ilyen bécsi utazásokhoz, mint mi szegény miniszterek s mi is inkább csak a régiek birjuk, Apponyi látod zsabát kapott.

— Remélem, nem kívánod nekem is. Egyáltalában multkor Teleki Lászlót emlegették nekem, most te a betegségekkel rémítesz...

— No nem. Hanem hát éppen csak ügyelni akarunk rád, az ország szeme most téged néz. Nem szeretnők, ha valami bajod, boszankodásod esnék. Mindenre gondolunk. A kocsidat kellemesen befűtötték Sztéryni, aki éppen most jött Bécsből és inspicziálta a vonatod utját, hogy a havat róla eltakarítsák, a váltókat rendben tartásák. Aztán arra gondoltunk, hogy amikor megérkezel, ne hogy ide-oda bécsi hotelekbe elcsábítsanak, ahol magyaroknak ellenségivel találkozhatnál és kilődásod lenne azzal a német nyelvvel s meg csak olyan vendég lennél, mint akárki, ha szobát rendel és a paktáskáját felviteli, hogy kellene nekünk lennél kiszolgáltatva és a fél napod azzal telne el, hogy borralalókat osztogass. Tehát kedves Gyula, mi, nevezetesen, a magyar kormány elhatároztuk, hogy a mi bécsi házunkban gondoskodunk a te rangodhoz való ellátásodról. A magyar házba, amelyik Bankgasseban van (milyen stilszerű ugy-e, amikor te bankban jársz) oda már telegrafáltunk, hogy a főlakosztályt kinyissák, szellőztessék, az ágyat tisztába huzzák, az inasokat diszbe öltöztessék, fűtsenek, világítsanak, konyhán, pinczében készülődjenek. Maga gróf Zichy Aladár kollégánk, aki a király személye körül foglalatoskodik, ügyel rájuk. A vasutnál kocsit fog várni és egyenesen odavisz. Tisztelettel felajánljuk neked ezt a házat, érezd magad úgy, mintha otthon lennél.

— Köszönöm... köszönöm...

— Szívesen, kedves barátom. Részünkről ez a tisztelet jele. Még sohasem fordult elő, hogy a képviselőház elnöke a magyar kormány palotájában lakjék. Csak veled teszzük meg.

Justh Gyula meghatottsága fokozódott. A képviselők nem tudták mire vélni, hogy az elnök és Wekerle úgy lépkednek egymás mellett, mintha kicsi koruktól kezdve a legjobb barátok lennének.

Amikor az elnök bement a terembe, hogy az utazás előtt még ma elnököljön, Wekerle még egyszer megszorította a Justh kezét:

— És aztán ne légy nagyon szigorú ama nemzeti bank dolgában...

Justh már nem is felelhetett, Wekerle

eltűnt. De szegyet ütött fejébe a megtiszteltetés. Nyugtalanul ült az elnöki emelvényen, Návay Lajost folytonosan kéznél tartotta, hogy amíg lemegy és a folyosón körülmező, helyettesítse.

A folyosón Thaly Kálmán fogja el:

— Öcsém, a felséges urhoz készülsz. Ügyelj, kérlek, hogy meg ne haragítsad. Nagyon rosszul esnék nekem, ha megharagítanád; olyan kedvesen, barátságosan diszkurált velem a mult héten, amikor nála voltam. Még azt is elbeszélte velem, hogy mennyire vagyok a Rákóczi-korral és mondom neki, tudod kérlek, hogy most már egészen új forrásmunkákra akadtam és ki fogom mutatni Rákócziaknak a Habsburgokkal való rokonságát.

— Mire jó az?

— Ezt kérdezte a felséges ur is, hogy mire jó. De megmagyaráztam, hogy a rokonság szimpatikussá fogja tenni felséges urunkat a magyar nép előtt.

— No, igazán?

— Természetesen. Hát arra kérlek, ne haragítsd meg; ne rontsd az én törekvéseimet, aki azt akarom, hogy nép és király szeressék egymást.

Justh megint elérékenyedett és már izzadság ült a homlokára.

Ekkor szembejött Smialovszky Valér, a trencsénmegyei főispán:

— Üdvözetet hozok neked, kegyelmes elnök — szól a főispán — a tótok üdvözlését hozom; kívánják, hogy járj szerencsével.

Justh megköszönte Smialovszkyknak és megígizte vele a tótoknak, hogy a nemzeti-ségiékek békét akar kötni. (De különösen tekintett Smialovszkyra. Hogy amikor a nemzetiségiek abban a hitben élnek, hogy ha ő miniszter lesz, hát oláh és tót főispánokat fog kinevezni, akkor éppen egy magyar főispánra bízzák az üdvözlés átadását.)

Bizony eltűnődött Justh Gyula. Tegnapi már Apponyi Albert gróffal tanácskozott, most pedig itt puhitják. Mit kellene tenni?

Bement a szobájába és az asztalhoz ült. fejét a tenyerére támasztotta. Ahogy így ül, egy táviraton akad meg a szeme. Kibontja, száz czeplédi polgár küldi és üdvözli Justh Gyulát.

— A nemzeti bank lelkes haczosát üdvözöljük... — így végződik a távirat.

A belső zsebébe teszi a táviratot és kimegy vele megint a folyosóra.

A függetlenségiek megállanak előtte, kíváncsiak, kérdezzé:

— Mikor indulsz, kegyelmes elnökünk?

— Pélhárom órakor.

— Nagyon puhitanak...

Justh elkomolyodik:

— Jöjjetek velem. Az imént különben még gondolkodtam. De most már nem is tördöm vele, csak megyek. Egy táviratot kaptam Czeglédéről.

Megmutatja a táviratot, aztán megint visszateszi a zsebébe.

— A magyar kormány palotájában lesz a szállásod?

— Igen. Wekerléék nagyon előzékenyen felajánlották. Hanem magammal viszek valakit, aki ügyeljen rá, nehogy a nagy vendégszeretet miatt le találják késni az audienziáról.

Hirtelen eltávozott és nemsokára már bent ült az extrakupében.

* * *

II. Csok jasa!

Az ülésen az adóreformot tárgyalták. De hogy valami ünnepies színezete is legyen a tanácskozásnak, az elnök bemutatta a török parlament elnökének a levelét, melyben a magyar képviselőház üdvözlését megköszöni.

— Csok jasa! — kiáltották lelkesen a magyar képviselők.

S egyszerre megint megnyilvánult a magyar-török barátság.

— Csok jasa! — nevetett a karzaton egy bunnót kereskedő. — Ez a barátság nagyon értékes. Ötvennégy és félmillió korona kifizetésével van megsúlyosbitva.

Osztrák támadás.

— A Reichsrath ülése. —

Budapest, január 25.

A Reichsrath mai ülésén Morsey és társai interpellációt terjesztettek elő a Magyarország adandó katonai koncessziókra vonatkozó híresztelések tárgyában. Az interpelláció indokolása szerint a magyarok hallatlan presszióval akarnak követeléseiket érvényt szerezni, pedig a hatvanhetes törvények kimondották, a közös hadsereg osztatlanságát s ennek a haderőnek az egysége sokkal magasabb érdek, semhogy az politikai pártok befolyása alá bocsátható lehetne stb., stb. Mindezek alapján azt kérdezik az osztrák miniszterelnöktől az interpellálók, hogy hajlandó-e befolyását a magyar presszió ellensúlyozására latba vetni. A régi nóta, régi osztrák gyűlölködés ez, ugyanazokkal a ferditésekkel, hazugságokkal, nem változó tajtékozó gyűlölettel. Ettől a dühös fenekedéstől azonban nem kell megijednünk, mert ha arra sor kerül, nekünk is lesz egy pár szavunk.

Tudósításunk a következő:

A bécsi Reichsrath mai ülésére beérkezett irományok között van Morsey és társai interpellációja a Magyarországnak adandó katonai koncessziókra vonatkozó híresztelések ügyében. Az interpellálók rámutatnak a december 19-én nyilvánvalóan félhivatalos forrásból származott kommunikációra, amely szerint a magyarok katonai nemzeti követeléseit közel két év óta jól ismerik és valamennyi mértékadó helyen teljesíthetőnek tartják. A döntés pillanata a legközelebbi időben bekövetkezhetik. Ez a pillanat veszedelmes közelségben látszott, amidőn gróf Andrássy magyar belügyminiszter mint koncessziókat igénylő pályaőr lépett a színtérre, hogy a magyarországi ingadozó politikai helyzetet megerősítse. Az interpellációban rámutatnak báró Beck miniszterelnök által a delegáció téli ülészaka idején az osztrák urakházában tett ama nyilatkozatára, mely szerint a katonai kérdések terén semmi sem fog történni anélkül, hogy az osztrák kormánynak teljes mértékben alkalma ne legyen az osztrák érdekeket teljes nyomatékkal képviselni. A közös hadügyminiszter akkoriban azt a határozott nyilatkozatot tette, hogy „semiféle tárgyalás” nem történik. Ennek dacára — mondja az interpelláció — a hadügyminiszter most elismeri, hogy tárgyaltak és pedig két év óta és hogy a dolog olyannak tűnik fel előtte, mint amely megérett a határozatra. Ezzel szemben teljes nyomatékkal eskik latba az, hogy a hadügyminiszter e nézetével egyedül áll és vele szemben a hadsereg igen jelentékeny faktorai a magyar követeléseket teljesíthetetleneknek tekintik, sőt, hogy az ugynevezett kilenczes bizottságnak annak idején tett koncessziókat a közös hadsereg vesztes károsításának tekintik. Ebben az értelemben az urakháza is december utolsó hetében elismerésemelő módon állást foglalt.

A magyarok hallatlan követeléseit azonban eklatáns ellenmondásban állanak az 1867-iki törvényekkel. Mindkét törvény a hadsereg egységes vezetését és belső szervezetét kikapcsolja a parlament ügyköréből é a modern közjog értelmében az ugynevezett parancsnoki hatalmat a felségnek tartja fenn, hogy a hadsereget megóvja politikai áramlatoktól. A XII. magyar törvényekkel bevezetése és 5. szakasza az osztatlan közösséget

mondja ki. A közös hadügyminiszter tehát egyoldaluan semmiféle koncepciókat nem tehet apélkül, hogy nemcsak az osztrák kormány, hanem a parlament is hivatalosan beleegyeznek.

Végre már tisztáznia helyzetet kell teremteni. A közös egységes hadsereg sokkal fontosabb, sokkal magasabb érték, semhogy a monarchia eme közös oszthatatlan öröklött kincséből folytonosan pazarlások történjenek ara a célra, hogy magyar sovinsztikus ambíciókat kielégítsenek és megmentenek tarthatatlan politikai helyzeteket, amelyeknek csak erőlyes megállással lehet gátat vetni. Éppen a jelenlegi veszedelmes külpolitikai helyzet szolgáltatja bizonyítékát annak, mit jelent az egységes be nem folyósított harcoképes hadsereg és mily megsemmisítő lehet az oly állapot, ha a hadsereg és tengerészet teljes érintetlen és egységes harcoképessége politikai pártoktól függ. Daczára a közös miniszterek félelméből kifolyólag hozott minden igazolhatlan áldozatnak, a hadsereg és tengerészet elhanyagolását drágán fizették meg. A sovinizmus a magyar intézetekben nevelt ifjabb tisztek révén bevonulna a hadseregbe. Ennek következtében az egységes szellem föltétlenül károsodnék. A külföldön közvetlen szomszédságban Magyarország nem magyar néptörzsének számos testvéremzetisége él úgy, hogy külföldi agitációknak tág teret engednének és mindezt oly pillanatokban, amidőn ugyanennek a Magyarországnak az ígért politikai jogok a magyarság tulsulya érdekében helyzetnek kilátásba oly módon, hogy ezek a koncepciók az Andrássy-féle választói reform és Kossuth-párt uralmának előmozdítását szolgálják.

A helyzet ugyanily komoly felfogása nyilvánul meg az urakháza tárgyalásaiban, amelyben a trón és birodalom előtti fenntartás nélküli és lojális hódolat dicső tradíciókép él. A képviselőház sajnos, még nem hallathatta szavát. Miután azonban veszély fenyeget, miután a magyarországi politikai helyzet napról-napra jobban kiéleződik, miután a katonai és külügyek szilárd, céltudatos állásfoglalást követelnek meg, miután a közös hadügyminiszter ingatag és erőtlén magatartása megokoltá teszi a legnagyobb bizalmatlanságot is, miután mind szükségesebbé válik, hogy magának a koronának is támasztékul szolgáljunk, az interpellálók a következő sürgős kérdést intézik a miniszterelnökhöz:

1. Teljes tudatban van-e a miniszterelnök a magyar presszióknak?

2. Kész-e a miniszterelnök mértékadó helyen és az összes illetékes fórumokkal minden kétséget eloszlatni arra nézve, hogy mindennemű koncepció az osztrák parlamentet a legelősebb visszautasításra kényszerítendő és hogy itt is alkalmazásba vétetnének végső esetben azok az eszközök, amelyekkel Magyarországon éltek és amelyekkel eddig csak hagyományos lojalitásunknál fogva nem használtunk?

3. Hajlandó-e a miniszterelnök a magyar kormánynak is teljes nyomatékkal tudtára adni, hogy az egységes közös hadsereg területén egyoldalú koncepciók nem létezhetnek, hogy ez az egységes közös hadsereg mindenekfelelt értékes, hogy föltötte áll a napi és személyi politikai vágyaknak?

A beérkezett irományok felolvasása után a Ház folytatja a sürgős javaslatok tárgyalását.

Choc képviselő gróf Coudenhove csehországi helytartó visszahívására vonatkozó sürgős javaslatát indokolja. Gróf Sternberg javaslatában azt kívánja, hogy tiltsák meg egész Ausztriában a diákoknak a jelvény viselését. Lischy cseh nyelven indokolja az északkeleti Csehország cseh kisebbségeinek üldözöttségéről szóló javaslatát. A legközelebbi ülés holnap.

EGYHÁZAK.

(Stadler érsek és a bosnyák franciskánusok.) Szerajevéből jelentik a „Kel. Ért.”-nek: Stadler érsek és a bosnyák Ferencz-rendi barátok közt a legutóbbi időben újból kitért a régóta folytatott harc. Az érsek ugyanis mindenkor arra törekedett, hogy a többnyire bosnyák katolikusokból álló franciskánusokból álló franciskánus-rendet minden befolyásától megfosssa és azon volt, hogy a katolikusok föltötte a jezsuiták gyakorolják az egyeduralmat. E torzalkodásnak az annexió megtörténte után annál nagyobb a jelentősége, mivel Stadler érsek és hívei a horvátoknak Magyarországtól való elszakadását hirdetik és osztrák politikát csinálva, a Nagyhorvátország megvalósításán fáradoznak, míg a franciskánusok, kik évszázadok óta a bosnyák katolikusok vezetői, a horvát és szerb elemek együttes működésére és in-

kább magyarbarát politikára törekcsenek. A bosnyák országos kormánynak Stadler érsek merev egyoldalúsága rendkívül kellemetlen. Hir szerint az érsek mostani bécsi tartózkodásának ideje alatt a mértékadó körök nem is titkolták előtte, hogy intranzigens magatartása az ügynek inkább csak ártalmára lehet.

Bulgária mozgósít.

— A balkáni események. —

Budapest, január 25.

A bolgár-török határról ma ismét nyugtalanító hírek érkeztek. A török kormány most, hogy Ausztria-Magyarországgal meg egyezett, erőlyesebben kezd fellépni Bulgária ellen. Többek között arról van szó, hogy Bulgária meglehetősen fontos sztratégiai pontot engedjen át Törökországnak, más területi kárpótlás ellenében. Törökországnak ugyanis régi kívánsága, hogy a határ akként igazítsák ki, hogy Drinápoly védettebb helyzetbe kerüljön, mint eddig. A sztratégiai helyzet ugyanis ma olyan, hogy a bolgár haderőnek igen könnyen sikerülne Drinápolyt hatalmába kerítenie, mielőtt még a török hadsereg ezt meg bírná akadályozni. A török hadvezetőség emiatt támpontokat szeretne magának biztosítani a török-bolgár határon Drinápoly biztosítására oly módon, hogy határkiigazítás ezimén birtokba vegye a bestepei magaslatokat és az Arda völgyének egy részét. Konstantinápolyban most alkalmasnak találják e terv megvalósítását, a többi, Bulgária és Törökország közt függő kérdéssel egyidőben. A bolgár kormány azonban erre nem hajlandó és érdekei megóvására már katonai intézkedéseket is tett. Többek között hadilábra állított egy hadosztályt, melyet a fenyegetett pontokra rendelt. A bolgár intézkedések ellensúlyozására Törökország is nagyobb katonai erőt összpontosított a határ mentére és így a már elejét vett török-bolgár feszültség ismét előtérbe lépett.

Mai hireink a következők:

Törökország és Bulgária újabb konfliktusa.

Tegnap reggel a bolgár hadügyminiszterium rendeletet bocsátottak ki, amely a staragorai hadosztály összes fegyvernemeihez tartozó 13 évfolyamát három heti halgyakorlatra táviratilag egybehívja. *Tz intézkedés folytán a nevezett hadosztályt teljes hadilétszáma emelik.* A rendelet óvatosan kerüli a mozgósítás kifejezését. Illetékes helyen történt kijelentés szerint ez intézkedésre az adott okot, hogy a kormány értesülése szerint a drinápolyi határvédéken nagy csapatösszevonások történtek, és Törökország két sztratégiailag fontos hadállás megszállását tervezi. A miniszterelnök ma fog egy ez ügyben leadott interpellációra válaszolni. A lakosság közt a kormány katonai intézkedései nagy feltűnést keltenek. Nagy feltűnést keltett a mozgósítás diplomáciai körökben is, ahol attól tartanak, hogy a határlakosság izgatottsága miatt könnyen konfliktus támadhat.

A bolgár kormány a nyolczadik hadosztály mozgósítását óvatossági rendszabálymak mondja Törökország ellen. A bolgár kormány állítólag jó forrásból tudja, hogy Törökország meg akarja szállni Bestebe várost és környékét s ezzel beféjezett tény akar teremteni s Bulgariországot ezért jobban Keletre fekvő területtel alkalja kárpótolni. Bulgária ennek megakadályozást végett mozgósította a nyolczadik hadosztályt, amely most teljes hadi létszámban huszonegyezer emberrel áll a török határon.

A „Köln Ztg.” mai berlini táviratában a török-bolgár határon történő legutóbbi mozgósításokról a következőket közli:

Nem lehet elzárkózni azon vélemény elől, hogy a bolgárokat ez alkalommal tulságos bizalmatlanság vezérli és valószínűleg ki fog derülni, hogy a török csapatmozdulatokat, amennyiben egyáltalá-

ban megtörténtek, ugyanezen okból, vagyis a bolgár támadástól való félelemben rendelték el. Az esemény mindenesetre azt mutatja, hogy kellett-nél több a feszültség a levegőben és hogy nagy óvatosság szükséges. Bolgár és török határőrszemek között már elég gyakran nagyobb csatározások is keletkeztek, amelyeknek azonban szokás szerint nem voltak különösebb következményei. Veszedelmesebbek lehetnek a fejlemények, ha nagyobb csapatok állanak egymással szemben és ezért az összes békés hatalmak feladata, hogy mind Szófiában, mind Konstantinápolyban sürgősen óvatosságra és mérsékletre intsenek.

A török-bolgár viszony újbóli elmérgesedéséről Konstantinápolyból a következő táviratot kaptunk:

Azok a hírek, amelyek egy bolgár hadosztály mozgósításáról szólnak, Konstantinápolyban diplomáciai körökben meglepetést és aggodalmat keltenek. Törökország katonai készülődéseiről nem tudnak. Igaz, hogy néhány hónap óta a második hadtestkörletben eddig szokatlan élénkség uralkodik és más török hadtestkörletekkel összehasonlítva annak katonai szolgálató képessége lényegesen emelkedett. *Nazim* basa hadosztálytábornok, az új ifju parancsnok és *Aziz* egyiptomi herceg lovassági parancsnok alatt eddig szokatlan élénkség uralkodik és más török hadtestkerületekkel összehasonlítva, annak katonai szolgálató képessége jelentékenyen fokozódott. Bolgár területen lévő sztratégiailag fontos pontok elleni török tervekről diplomáciai körökben még semmit sem tudnak. Csupán az tünt fel, hogy *Abdullah* marsall, a zerzichiani 4. hadtestkörlet parancsnoka, aki szabadságra Konstantinápolyba jött és nem akar többé vissza utazni eddigi helyére, két nap előtt külön misszióval Drinápolyba utazott. Törökország régebbi akadémikus aspirációi a bestepei magaslatokat és az Arda folyó forrásterületét illették. A Drinápoly biztosítását célzó ideális katonai határrendezésnek a Marica balpártjára, tehát a török területbe benyuló egész, bolgár széles földrésze is ki kell terjednie. Ez tökéletes védelmi terület volna Drinápoly számára. Ezek azonban természetesen teljesíthetetlen katonai kívánságok.

Bulgária külpolitikájának váratlan fordulata, Szófiából érkezett jelentések szerint, arra vezethető vissza, hogy Törökország a kárpótlás kérdésében komoly nehézségeket akar támasztani és ebben Anglia tanácsára cselekedszik. A nagyhatalmak képviselői azt ajánlották Kiamil basának, hogy a porta fogadja el a szófiái kormány által felajánlott *nyolczvankét milliót*, ellenben a konstantinápolyi angol nagykövet biztatta a portát, hogy 140 milliót követeljen.

Szalonikiben nagy rémületet keltett a 8. hadosztály mozgósítása és híresztelik, hogy a bolgár kormány további csapatokat is mozgósítani akar.

A Belgrádban délben megjelenő lapok táviratot kaptak Szófiából, hogy ott komolyan tartják ugyan a helyzetet, de háborús bouyodalomtól nem lehet félni. A bolgár kormány tisztában van vele, hogy a pénzbeli kárpótlás ügyének most kell eldőlnie és ezért tesz katonai intézkedéseket, hogy európai intervencziót idézzon el. Arra a hírre, hogy a bolgár-török határon már összeütközés is volt, Szófiából jelentik, hogy abból egy szó sem igaz. A kormány utasította a keleti vasutársaság hivatalnokait, akik az állomásokon laknak, hogy huszonegy óráig belül költözzenek a városokba.

Belgrádi követünk elégtétele.

A belgrádi osztrák-magyar követ mellőzése miatt a főiskolai diákból rendezőbizottságnak meg fog gyűlni a baja. A bálbizottság alakuló gyűlésén megjelent a belügyminiszter is és erőlyesen felszólította a rendezőket, hogy óvakodják minden tüntetéstől s egyben ígértéte gette az egyetemi tanácsnak, hogy szigorú feyelmi vizsgálatot indít. A belügyminiszter tudatta a bizottsággal, hogy a király sem megy el a bálra, ha gróf Forgách osztrák-magyar követet nem hívják meg. A meghívók a diákbálra egyébként még nem mentek széjjel. Báró Gagarn látogatása a trónörökösnel nem gróf For-

gácb megbízásából történt, hanem minden politikai ok nélkül a trónörökös meghívására, aki a Bukarestbe elhelyezett diplomatától személyesen akart elbucuzni. A látogatás majdnem két óra hosszat tartott és a trónörökös rendkívül szeretetteljesen fogadta vendégét.

A helyzet Szerbiában.

A hadügyminiszter február 3-ára behívta az I. korosztály valamennyi tartalkosát és elrendelte, hogy a tavaly besorozott legénység nyomban vonuljon be a megfelelő csapatokhoz.

A Dnevni List szerint Protic külügyminisztériumi hivatalnokok hivatalos minőségben Czetinjébe ment.

A szkupstina féltelensége és az utolsó világ idejlenes megoldása által okozott belpolitikai feszültség az országban mind nagyobb kedvetlenséget idéz elő. A „Dnevni List” „A nép árulói” című cikkben kifejti, hogy Szerbia a bukása előtti Bizanzhoz, vagy lengyel királysághoz hasonlít. Ahelyett, hogy a fenyegetett nemzeti érdekek védelme érdekében működnek, a szkupstina elkeseredett harcot folytat a miniszteri tárczáért. Ennek a következménye, hogy Európa rokonszenve Szerbia iránt mindinkább szűnik és hogy az a meggyőződés vált általánossá, hogy Szerbia már belenyugodott Bosznia és Hercegovina annektiójába. Ha a képviselők a bukás útján nem állnak meg, meg fogják érní, hogy saját választóik üzik el őket.

A „Zvon” jelenti, hogy Pasic örökös pártvezér az általa ismert szkupstina-határozatban inaugurált külpolitikai kudarcára való tekintettel a politikai élet mezéjéről vissz akar vonulni.

Ferdinánd áttérése.

Az orosz kormányt értesítették Szófiából, hogy Ferdinánd király a nyáron Tirnovóban bolgár csárrá akarja magát koronáztatni, egyidejűleg áttérnie az orosz orthodox hitre.

Kréta annexiója.

A tegnap török minisztertanácson a török nagykövetek táviratait olvasták fel, amelyek szerint a krétai védőhatalmak Krétának Görögországhoz való csatolását nem engedik meg és hogy Kréta, mint eddig, ugy ezután is a védőhatalmak felügyelete alatt fog kormányoztatni.

A bolgár kamara ülése.

A 8. hadosztály mozgósítására vonatkozó interpellációkra válaszolva Paprikov hadügyminiszter kijelenti, hogy mozgósításról nem lehet szó, ellenben a tartalékosokat behívták egy hadosztály erőítésére és a hadgyakorlatok megtartására. Ezen intézkedés, ugymond, nem agresszív célokból történt, hiszen nekünk mint már bebizonyítottuk, nem az a célunk, hogy a békét megzavarjuk. Ezen intézkedést szükségessé tette annak az eventualitásnak az elhárítása, amely török-bolgár összeütközést idézhetne elő. A képviselők feladata, hogy ezen intézkedés jelentőségét kellőképpen értékeljék, azt helyeseljék és ezáltal bizalmukat kifejezve a kormányt a jövőben is a nemzeti érdekek védelmében bátorítsák. A kamara aklamációval bizalmat szavazott a kormánynak.

A szerb rekompencziók.

Bécsből jelentik, hogy Achrenthal környezetéből kiszivárgott hírek szerint a Szerbiához való viszony további alakulása attól fog függni, vajjon a szerb háborúpárt nem teszi-e Ausztria-Magyarországot tulságosan kemény próbára. Ha a szerbek lemondanak a területi kárpótlásról, akkor Ausztria-Magyarország szívesen hajlandó nekik gazdasági engedményeket adni.

Lapvélemények Grey beszédéről.

Grey államtitkár beszédéről és a bécsi, valamint a budapesti sajtó ehhez fűzött kommentárjairól azt írja a „Daily Telegraph”, hogy Ausztriának még csak az a feladata, hogy konzervatív békepolitikájának dicsőséges tradícióihoz, melyektől

pillanatnyira eltávolodott, visszatérjen és nemeslelkűségével szegény és gyöngye balkáni szomszédainak tiszteletét és rokonzását ismét visszanyerje, melynek oly soká örvendett. Ezáltal megszabadítja Európát a kötelezettségek terhétől, melyet kénytelen volt magára venni, hogy minden hatalomnak biztosítsa a beesületes béke áldozatait. A „Daily Graphic” üdvözlö a „Freundenblatt” szíves válaszát, melyet Grey fejtegetéseire adott és úgy véli, Grey politikája nem különbözik semmiben Granville lord és Salisbury lord politikájától, melyet Beust és Andrássy mindenben helyeselték és támogattak. Nevezett lap visszautasítja azt a vádat, hogy Anglia ellenséges módon jár el a monarchiával szemben, hogy csapást mérjen ezáltal Németországra és bizonyítékul fölhozza azt, hogy Grey a legutóbbi időben is dicsérettel adózott a német politika bölcsességének. Végül arra figyelmezteti a monarchiát, hogy ha az angol-német viszony még oly rossz is ovlna, ez nem érintené Ausztria és Magyarország és Angolország barátságos viszonyát. A „Daily Mail” ezt írja: Midőn osztjuk azt az óhajást, hogy véget vessünk annak, amit a „Freundenblatt” a kölesőös szemrehányások éppen nem örvendetes korszakának nevez, ismételten hangoztatnunk kell, hogy az angol sajtó kritikájában nem vezette Ausztria és Magyarország népeivel szemben ellenséges érzélem. Ezért a kibékülés is könnyű lesz.

A konstantinápolyi „Ikdám” meglepéssel emlíkezik meg Grey államtitkárnak Kiamil pasára, valamint a török nemzetre vonatkozó dicséző szavairól és azt mondja, hogy Anglia ugy látszik megint régebbi keleti politikájának útjára tér, amennyiben közeledik a törökök felé és Ausztria-Magyarországgal szemben is jóindulatot tanusít. Franciaország ellenben ugylátszik ellenkező álláspontot foglal el, amennyiben inkább a szláv balkáni népek felé hajlik.

Legujabb.

Szófia, január 25.

A keleti vasut összes volt hivatalnokait és alkalmazottait, kik odđig szolgálati lakásaikban laktak, utasították, hogy lakásaikat azonnal hagyják el, minthogy a megtett katonai intézkedések mozgósítással érnek fel és ily esetben a vasutak a katonai kormányzat kezébe mennek át.

KÜLFÖLD.

Tittoni lemondása. Római táviratok szerint a konzervatív körökben azon buzgólkodnak, hogy *Tittonit maradásra bírják*, legalább addig, amíg a képviselőválasztások megtörténnek. Mindamellett abból a tényből, hogy Tittoni nem csáfolta meg a lemondásáról forgalomba került híreket, mégis azt következtetik, hogy megmarad elhatározása mellett. Tittoni állítólag azért mond le, mert *nem tudta keresztyülvinni azt, hogy Triesztben olasz egyetemet állítsanak fel.* Csütörtökön minisztertanács volt, amelyben Tittoni közölte lemondási szándékát. Miniszterfarsai azonban nem helyeselték, mert távozását ebben a pillanatban ugy is lehetne felfogni, mintha az egész kormány tiltakoznék Ausztria-Magyarország ellen. *Barzilai* képviselő egy hírlapiró előtt kijelentette, hogy Tittoni távozását elkerülhetetlennek tartja. A milánói „Corriere della Sera” erősen kifakad a bécsi sajtó ellen, mert az egyedüli „Zeit” kivételével, valamennyi lap agyonhallgatja Olaszországnak a tiltakozását az olasz fakultás ügyében.

A „Berl. Tagbl.” azt a jelentést közölte, hogy a német kormány az olasz jogi fakultás kérdésében közvetíteni szándékozik Ausztria-Magyarország és Olaszország között. Ezt a hírt Berlinben mérvadó helyen megcáfolják. *A német kormánynak, mint ahogy mérvadó helyen kijelentik, egyáltalában nem szándéka, hogy egy tisztán Ausztriát illető ügyben közvetítőleg beavatkozzék*, de a legnagyobb figyelemmel kíséri az Ausztria-Magyarország és Olaszország közötti viszony fejlődését és meg is tesznek mindent hogy a barátságos jó viszony megzavarását a két állam között, amennyire csak lehet, megakadályozzák.

Porosz képviselőház. A mai ülésen a napirend előtt Kröcher elnök rosszalja a szocziáldemokraták szerdán, Fischbeck képviselő beszéde közben tett sérlő közbeszólásait és kijelentette, hogy ő nem akart utólag senkit rendreutasítani, de komolyan felszólítja az urakat, hogy viselkedjenek ugy, amint azt a ház tekintélye megkívánja. Az országos választójog módosítására vonatkozó javaslatok tárgyalása előtt Moltke belügyminiszter kijelentti, hogy ez ügyben ez idő szerint statisztikai vizsgálatok folynak. Előzetes vizsgálat és tanulmányozás nélkül nem lehet a választójog reformjára vonatkozó javaslatokat terjeszteni a Ház elé. Herold cenztrumpárti, valamint Svitala lengyel az egyenes és titkos választói jogot kívánják. Richthofen Damsdorf konzervatív pártja nevében kijelenti, hogy ragaszkodik a bevált porosz választójoghoz. Zedlitz báró szabad konzervatív ellenzi, hogy a birodalmi gyűlési választójogot az országgyűlési választásokra is behozzák. Ströbel szocziáldemokrata a három osztályú választójog igazságtalanságait vázolja és a szabadelvűeket támadja block-politikájuk miatt. A tárgyalást holnap folytatják.

Japáni áruk bojkottja Kinában. Az európai sajtó az a hír járta be, hogy Kinában szünőfélben van a japáni áruk ellen irányuló bojkott-mozgalom. Ez a hír — mint Sanghaiból jelentik — valótlán, mert több japáni szállítmányokkal megrakott hajó érkezett még a múlt év decemberében Hongkong és Kanton kikötőibe, anélkül, hogy ott az árukat átvették volna. A hajóknak rakományukkal együtt kellett visszatérniük Japánba. Jellemző, hogy Kantonban azt híresztelték el egy táplálékot szállító japáni hajóról, hogy annak rakománya meg van mérgezve. A japáni konzulok energikusan tiltakoznak a japáni áruk bojkottja ellen, de panaszukkal sem sokra mennek, mert a kínai hatóságok mitsem tehetnek a kínai kereskedők ellen, akik bojkottálják ugyan a japáni árukat, de egyébként nyugodtan viselkednek. Hongkongban decemberben a bojkott-mozgalmak zavargássá éleződtek ki. Néhány kínai cözg, az európaiak védelmében bizakodva, megtörte a bojkottot; a esősélek erre megtámadta a bojkottot megtörő cözgek helyiségeit és alkalmazottait. Nagyszámu esendőrség vonult ki, amely azonban elégtelennek bizonyult a zavargás lecsillapítására. Erre katonaságot relettek ki s a zavargók csak akkor oszlottak szét, amikor a katonák fegyverüket használták. Ha nem is várható, hogy ilyen tüntetések megismétlődnek, bizonyos, hogy a bojkott még jó ideig eltart és Japánnak óriási kárt okoz.

Tüntetés a porosz választójog ellen. Berlinben a tegnapi választójogi tüntetéseken, amelyek tízenyolcz egy időben tartott gyűlés után folytak le, mintegy ötvenezer szervezett szocziáldemokrata vett részt, akik csoportosan vonultak ki a belvárosból. Közben az általános választójogot éltették. A császári palota udvarát és a császári ástállókat katonaság és rendőrség tartotta megszállva. Bülow palotáját tízenkét órától kezdve szintén katonák őrizték. Délután két óra felé, amikor a császár a császárnéval és Lujza Viktória hercegnővel Kocsin elhaladt a Thiergartenbe vezető uton, tüntetők csoportjai gyülekeztek, hogy amikor a császári pár visszatér, előtte is tüntethessenek. A tüntetőket azonban a rendőrök szétszatták.

Az angol-orosz intervenczió Perzsiában. Az orosz és külföldi sajtóban az a hír volt elterjedve, hogy Oroszország és Anglia jelenleg a perzsa ügyben tárgyal. Erre vonatkozólag a pétérvári távirati ügynökség megbízható forrásból arról értesük, hogy Oroszország és Anglia egyáltalában nem gondolnak arra, hogy a Perzsia belügyeibe való be nem avatkozás elvétől eltérjenek.

A francia hajóhad. A „Journal” a francia hajóhad leltárát készítette el és azt állítja, hogy a hajóhad olyan hajókból, amelyek valódi katonai értékkel bírnak, 11 panczélost bír, a jegyzékben megjelölt 15 helyett, egy parti panczélost 5 helyett, 17 panczélost ezirkálót 21 helyett, 34 torpedónaszádót 162 helyett és 50 tengeralatt járó felett rendelkeznek.

Orosz ágyumegrendelések. Az orosz hadügyminisztérium elhatározta, hogy azonnal ágyukat vásárol. A Krupp- és a Skoda-féle gyár képviselői megrendelések megszerzése végett a legujabb modellek rajzaival már Pétérvára érkeztek.

József főherceg estélye.

Budapest, január 25.

A királyi várpalotának tündéres fényben ragyogó termeiben ma este fél kilenc órakor fényes route volt, amelyet József főherceg és Augustia főhercegnő adtak a magyar társadalom tiszteletére. A meghívott nagy közönség, amelyben a társadalom minden ágának színe-java képviselve volt, hagyományos rokonérzéssel vette körül József nádor unokáját és Augustia főhercegnőt. A vendégeket a lépcsőnél Szmrecsányi István főudvarmester és neje szül. Batthyány Mária grófnő fogadták, akik ezuttal először szerepeltek a méltóságukban. A fogadásnál Roskoványi kamarás és D'Orsay Mária grófnő segítettek. A közönség a nagy társalgóban gyülekezett, amely csakhamar megtelt az érkezők sokaságával s amelyben a papi piros talár, a fényes katonai egyenruha s az egyszerű frakk mellett előkelő izlésű, fényes hölgytoilettes és ékszerdisze élénk színpompát tárt a szemlélő elé.

Este kilenc óra felé jelent meg az udvar; József főherceg honvédszázad-vezetői egyenruhát, Augustia főhercegnő színes briliánsból és szafir kövekből álló igazi fejedelmi pompájú ékszerdiszt viselt s pompás benyomást keltő világoskék drapp d'argent princesse-ruha volt rajta tüllel, amelyet széles bordure vett körül gazdag krizantém-himzéssel. A főhercegnő mindenekelőtt a palotahölgyekhez fordult, míg József főherceg Wekerle Sándor miniszterelnököt szólította meg, majd Andrássy Gyula gróf belügyminisztert vont a hosszabb beszélgetésbe, s utána Széll Kálmánnal beszélt még hosszasan. Augustia főhercegnő a fényes társaság hölgytagjai közül társalgott sokakkal s néhány szíves szava majd mindenkihez volt. Hosszabb ideig Széll Kálmánnal, majd Bogdanovics Lucziánnal beszélgetett, József főherceg pedig Párty szepesi püspökhöz, majd Günther Antal igazságügyminiszterhez fordult. Ugy a főherceg, mint a főhercegnő az említettek kivül is sokakat kitüntetett megszólításával s a cercele alatt a hangulat általában fölöttébb élénk volt.

Fokozta az élénkséget a szomszédos teremben Bachó karmester vezénylete alatt játszó honvédszenekar hangversenye, amely az estély alatt ezt a programot adta elő: 1. Delibes: „Le roi l'a dit” nyitány. 2. Mozart: Apród dala „Figaró” operából. 3. Grég: a) A la Norvegienne; b) Premiere rencontre. 4. Alard: Bijouterie (hegedűn). 5. Massenet: Scenes pittoresques; Suite 1. Marche. 2. Air de Ballet. 3. Angelus. 6. Strauss: Cigánybáró operett-részletek. 7. Hanekam: Álom-nyitány. 8. Kéler Béla: Magyar nyitány.

A cercele, mely alatt frissítőket szolgáltak fel a vendégeknek, tizenegy órakor ért véget. Utána a táncterem melletti szalonban Augustia főhercegnőnek a társaság néhány fiatal hölgyét mutatták be, akiket még nem ismert. Ezután a palotahölgyek a szalonba vonultak, ahol két terített asztal volt; az elsőnél Augustia főhercegnő ült az asztalfőn s kivül ott ültek az asztalnál herceg Lichtenstein Jánosné, Wekerle Sándorné, gróf Batthyány Lajosné, gróf Apponyi Sándorné, örgróf Pallavicini Edéné, gróf Karátsonyi Jenőné, gróf Apponyi Albertné, Jekelfalussy Lajosné, gróf Hadik Jánosné, báró Révay Simonné, gróf Széchenyi Imréné, gróf Teleki Gyuláné, báró Orczy Endréné, báró Prónay Szilveszter Gáborné. A másik asztalnál, amelynél Szmrecsányi Istvánné, szül. Batthyány Mária grófnő ült az asztalfőn, gróf Haller Györgyné, gróf Miksa Árminné, Berzeviczy Albertné, Wlassics Gyuláné, Dániel Ernőné, báró Czibulka Hubertné, Mme Vicomtesse de Fontenay, Mme Derussy, Mme Spas Constantinovics, Mme Clewland de Nash és Mme Alexandropulos ültek.

A többi vendég részére két gazdag buffet volt felállítva, az egyik a nagy társalgó melletti nagy előteremben, a másik a Hunyadi Mátyás teremben, amelyek épp úgy, mint a többi termék, délszaki növénydíszítésben pompáztak.

Éjfél után volt már, amikor a vendégsereg

elozlott a gyönyörűen sikerült estélyről s amikor elrobogott az utolsó kocsis a várból.

Az estélyen ott voltak:

Gróf Apponyi Lajos, neje és leányuk, gróf Apponyi Sándor és neje, özvegy gróf Andrássy Tivadarné és leánya, özvegy gróf Almásy Györgyné és leányai, özvegy gróf Almásy Kálmánné, gróf Almásy Dénes, neje és leányai, gróf Almásy Imre és neje, gróf Andrássy Sándor és neje, Andrássy Géza gróf és neje, özvegy gróf Andrássy Aladárné, gróf Apponyi Géza és neje, gróf Attems Gyula és neje, báró Atzél Elemér és neje, Asbóth János és neje, Apponyi Antal, Gyula, Henrik és Rezső grófok, gróf Andrássy Károly, Abaffy Ödön, gróf Batthyány Lajos és neje, gróf Batthyány Tivadar és neje, özvegy gróf Batthyány Gézárné, gróf Bissingen-Nippenburg Ernő, neje és leányuk, özvegy gróf Bissingen-Nippenburg Ottóné, özvegy gróf Bissingen-Nippenburg Rudolfiné, özvegy gróf Bánffy Györgyné és leánya, özvegy gróf Bethlen Andrásné és leánya, gróf Batthyány István és neje, Berzeviczy Albert és neje, gróf Bethlen István és neje, Botka Árpád és neje, Botka Zoltán és neje, Biró Lajos, neje és leányuk, Blaskovich Elemér és neje, báró Benz-Alberson Ottó és neje, gróf Bánffy György, báró Bánffy Dezső, gróf Batthyány Elemér, Béla, Gábor és Gyula, gróf Bánffy Miklós, gróf Bethlen Pál, báró Bohus Zsigmond, báró Berg Herman, Barthos Andor és Tivadar, dr. Bárczy István, Beniczky Géza és István, Bajza Aladár, Békassy Imre, Berzeviczy Béla, Bárczy Gyula, Bartakovics Árpád, dr. Benkő Lajos, gróf Csáky Albin és neje, özvegy gróf Csáky Kálmánné és leánya, gróf Csáky Lajos, neje és leánya, gróf Csekonicus Endre és neje, gróf Csekonicus Sándor és neje, gróf Cziráky Antal, neje és leányuk, gróf Chotek Rudolf és neje, özvegy gróf Cebrian Istvánné, gróf Cziráky Jánosné, Cseh Ervin, gróf Csekonicus Gyula, Iván és Pál, gróf Csáky Béla és István, gróf Cziráky György és József, gróf Dessewffy Aurél és neje, gróf Degenfeld Lajos, neje és leányai, gróf Degenfeld Miklós és neje, özvegy gróf Degenfeld Ágostoné és leánya, gróf Degenfeld Kristóf és neje, gróf Dezső Ferenc és neje, báró Dániel Ernő és neje, gróf Degenfeld Imre, gróf Degenfeld Lajos és Pál, gróf Dessewffy István, Daniel Gábor, Déchy Mór, herceg Esterházy Miklós és neje, gróf Esterházy Ferenc és neje, özvegy gróf Esterházy Mihályné és leánya, gróf Esterházy Miklós Móricz, neje és leányuk, gróf Esterházy Sándor és neje, gróf Esterházy László, neje és leányuk, özvegy gróf Esterházy Móriczné és leánya, gróf Erdődy Imre és neje, gróf Edelsheim-Gyulay Lipót és neje, báró Eötvös Lóránd, neje és leányai, Erdély Sándor, gróf Esterházy Alajos, gróf Erdődy Vilmos, Elek Gusztáv, gróf Esterházy Móricz, ifjabb gróf Edelsheim-Gyulay Lipót, gróf Festetics Tasziló, neje és leányuk, gróf Festetics Andor és neje, özvegy gróf Forgách Józsefné, báró Fiáth Pál, neje és leányuk, Fodor Kálmán, neje és leányuk, Fejérvényi Celesztin, Festetics György, Pál, Sándor és Vilmos grófok, Forster Gyula és Jenő bárók, Feilitzsch Artur és Bertold bárók, lovag Floch-Reynersberg Alfréd, Fejér Elemér, Fráter Jenő, báró Gerliczy Ferenc neje és leányuk, báró Gromon Dezső, Graenzenstein Béla, Gegus Gusztáv, báró Gerliczy Félix, Gyömrői Aurél, gróf Hadik-Barkóczy Endre és neje, gróf Hadik Béla és neje, özvegy gróf Hunyady Imréné és leánya, gróf Haller György és neje, gróf Hardegg János és neje, gróf Hunyady József és neje, gróf Hoyos Miksa és neje, Hieronymi Károly, Halassy Pál, Hanskarl Sándor, Hegedüs Ferenc, báró Harkányi Frigyes, Hegedüs Pál, gróf Hugonnai Béla, Huszár Tibor, Halász Zsigmond, báró Inkey József és neje, báró Inkey Pál és neje, Justh Gyula és neje, báró Jeszenszky Sándor, neje és leányuk, Justh József és neje, Jekelfalussy Zoltán, neje és leányuk, özvegy Inkey Kálmánné, Jankovich-Bésán Endre és neje, Inkey László és leánya, Josipovich Imre, Inkey Antal, Ivánka László és Oszkár, Ilosvay Tihamér, Jagodics Elemér, gróf Karátsonyi Jenő és neje, gróf Karátsonyi Aladár és leányai, gróf Khuen-Héderváry Károly és neje, báró Kemény Kálmán és neje, gróf Korniss Károly és neje, gróf Keglevich Béla, neje és leányuk, özvegy gróf Károlyi Alajosné, özvegy gróf Károlyi Viktorné, özvegy gróf Károlyi Gyuláné és leányai, gróf Károlyi Lajos és neje, gróf Károlyi László és neje, ifjabb gróf Keglevich István és neje, özvegy Kállay Benjáminné és leányai, Károlyi Antal és József grófok, Keglevich György és Pál grófok, ifjabb gróf Khuen-Héderváry Károly, Kiss Géza, Lukács László, Láng Lajos, Lányi Bertalan, Libits Adolf, Lippich Ernő, Lukács Sándor, Lukács Ernő, ifjabb gróf Lónyay Gábor, László László, gróf Mailáth György neje és leányuk, gróf Mailáth István Géza és neje, gróf Mailáth József és neje, gróf Miksa Ármín és neje, Matlekovits Sándor és neje, parnói Molnár Viktor, Mocsényi Antal és Sándor, báró Manassy-Barco György, gróf ifjabb Mailáth György, Mailáth István alispán, özvegy

Návay Lajosné és leánya, gróf Nákó Sándor és neje, gróf Nádasdy Tamás és neje, Návay Lajos, ifjabb báró Nopcsa Elek, Odessalchi Géza herceg, neje és leányuk, Odessalchi Alinka hercegnő, Orczy Tekla báróné, báró Orczy Andor és neje, özvegy báró Orczy Szerafinné, báró Orczy Béla, Odessalchi Béla herceg, D'Orsay Olivér, Oelhofer Hubert, örgróf Pallavicini Ede és neje, Pálffy Miklós herceg és neje, özvegy gróf Pejacevich Márkné és leánya, gróf Pejacevich Tivadar, neje és leányuk, Pejacevich Katalin grófnő, báró Podmaniczky Gyula és neje, özvegy báró Révay Simonné, báró Révay Simon és neje, báró Révay Gyula, neje és leányai, báró Rosner Ervin és neje, Rakovszky István, neje és leányuk, báró Radvánszky Géza és neje, özvegy báró Radvánszky Béláné, özvegy báró Radvánszky Jánosné, özvegy Rosty Flórisné, ifjabb Radvánszky Albert, ifjabb báró Révay Gyula, báró Rudnyánszky József, Rohonczy Lőrinc és Gedeon, Rakovszky Antal és Jenő, Reviczky Ambrus, Széll Kálmán és neje, gróf Széchenyi Sándor és neje, gróf Széchenyi Emil és neje, özvegy gróf Széchenyi Imréné, gróf Széchenyi György és neje, báró Sényey Géza és neje, báró Szentkereszthy Béla, neje és leányai, Sztáray Irma grófnő, Szent-Iványi Oszkár és neje, Sztankovszky János, neje és leányai, Szonthag Jenő és neje, Szegedy György és neje, Szegedy Gina, Salamon Klára, Szent-Iványi Zoltán és neje, Sényi Péter és neje, gróf Széchenyi Gyula, gróf Széchenyi Béla, gróf Szapáry László, Széll Igház, Széchenyi Domonkos és Tivadar grófok, Somsich Géza és Tihamér grófok, gróf Szirmay Sándor, gróf Széchenyi István, gróf Signay Antal, Szapáry József és Péter grófok, Salamon Andor és Aladár, gróf Seher-Thoss Béla, Sárközy Aurél, Simonyi Béla, Saárossy-Kapeller Ferenc, báró Skerlecz Iván, Szmrecsányi Béla, ifj. báró Szentkereszthy Béla, Szent-Iványi Egon, Sztankay Béla, Teleky Géza, Pál, Tibor, József, Sándor és Gyula grófok (nejeikkel), gróf Tisza István és neje, özvegy gróf Teleki Sándorné, Thurn-Taxis Miksa Egon herceg, Tallian Béla, gr. Török József, Tarkovich József, Thaly Kálmán gróf Telek Arvéd, gróf Toldalagi László, gróf Uchtritz-Amadé Emil, báró Uchtritz Zsigmond, gróf Vay Tibor és neje, özvegy báró Vécsey Józsefné, Vojnits Sándor, neje és leányuk, gróf Vay Péter, gróf Vigyázó Sándor és Ferenc, Vörös László, báró Vécsey László és Miklós, Vay Ádám és neje, báró Vay Imre, Vermes Zoltán, gróf Wenckheim Dénes, Ferenc, Frigyes és István grófok nejeikkel, Wlassics Gyula és neje, Wenckheim Matild grófnő, herceg Windisch-Graetz Lajos, Waldeck Valéria grófnő, báró Wesselényi Miklós, báró Wodiáner Albert, gróf Wickenburg Márk, gróf Wenckheim József, Károly és László, gróf Waldeck Frigyes, gróf Walderskirchen Fülöp, gróf Zichy Nándor, neje és leányuk, gróf Zichy Jakab és neje, gróf Zichy János és neje, gróf Zichy Vladimir és neje, gróf Zelenszki Albert és neje, gróf Zichy Ödön és neje, gróf Zichy Béla és neje, gróf Zichy Andor és neje, gróf Zichy Ágost és leánya, gróf Zichy Rafael és neje, gróf Zichy István és neje, ifjabb gróf Zichy Géza és neje, gróf Zichy Tivadar, gróf Zichy Géza, Zsilinszky Mihály, Zoltán Elek, ifjabb gróf Zichy Nándor, ifjabb gróf Zichy István, gróf Zichy József, László és Miklós.

Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök és neje, gróf Apponyi Albert vallás-és közoktatási miniszter és neje, Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter és neje, gróf Zichy Aladár, őfelsége személye körüli miniszter és neje, gróf Andrássy Gyula belügyminiszter, Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter, Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, Günther Antal igazságügyminiszter, Josipovich Géza horvát miniszter, Bolgár Ferenc, gróf Hadik Béla (nejeivel), dr. Ponovics Sándor, Szerényi József, Tóth János, Márfy Albin, Déry Zoltán, Kupecz Ödön, Mezőssy Béla, Tóry Gusztáv, Molnár Viktor, Imling Konrad, Meskó László, Bezerédy Viktor és Ottólik Iván államtitkárok.

Az egyházfők sorából: Vaszary Kolos hercegprímás, Samassa József bíboros, Várossy Gyula érsek, Bogdanovics Luczián metropolita, gróf Batthyány Vilmos, báró Hornig Károly, Kohl Medárd, Párty Sándor és Szmrecsányi Lajos püspökök. Nevezettek kivül ott volt még a törvényhozás, a konzuli kar, a bíróságok, a hadsereg és a hivatalnokai kar számos előkelősége.

TÁVIRATOK.

A holland-venezuelai viszony.

Hága, január 25. Miután a viszony Hollandia és Venezuela között megváltozott, elrendelték, hogy a kiküldött négy hollandi hadihajó közül a második is visszatérjen.

Az amerikaiak kivonulása Kuba-szigetéről.

Havanna, január 25. Az amerikai okkupációs hadsereg utolsó csapatai tegnap kezdték meg visszautazásukat az Egyesült-Államokba.

Ujabb földrengés Olaszországban

— Ujra mozog a föld. —

Budapest, január 25.

Olaszországban még mindig nem tud elcsitulni a föld. Nap-nap után újabb erős földrengésekről érkeznek hírek és ezek az újabb lökések hátráltatják a mentési munkálatokat. Messinában szombaton este félnyolc óraker igen erős hullámszerű földrengést éretek, amely 8 másodpercig tartott. A barokk megintogtak. A lakosságot pánik lepte meg. A Messina előtt horgonyzó hajókon is éretek a földrengést. Ugyanekkor Reggio di Calabriában is könnyű földrengés volt érezhető. Négy perccel később a december 28-iki földrengéshez hasonló igen erős lökést éretek, amely azonban csak igen rövid ideig tartott. Több eddig is megrepedt fal összeomlott. A lakosságon nagy pánik vett erőt. Palmában, Baimarában, Scillában és Villa St.-Giovanniban is éretek a földrengést. Emberéletben nem esett kár.

Ma 117 holttestet találtak a romok alatt, amelyeket eltemettek. A közsegélytanosot súlyos szabálytalanságok miatt feloszlatták és a polgármestert a katonai hatóságnak adtuk át. A *Celtio* nevű amerikai gőzös nagymennyiségű hullal és más segítő eszközökkel Messinába érkezett. A palermói tűzoltóság buzgón dolgozik a város néhány pontján pusztító tűz eltoltásán.

Tarditti tábornok Salmiból a következőket sürgönyözte a miniszterelnöknek:

Az időjárás hideg, de jó. Délután 2 óra 40 perccor könnyű, 7 óra 40 perccor erősebb földrengés volt érezhető. Egy mérnök megvizsgálta a hasadékokat, melyből a kengőzők felszállnak és megállapította, hogy ez a tünet nem áll összefüggésben a tellurikus mozgásokkal és hogy e részről nem fenyeget veszély.

Mazza tábornok legutóbb ezt jelentette *Giolitti* miniszterelnöknek:

Messinában az idő szép és az érsék ma reggel szabad ég alatt mondott misét.

Reggio di Calabriában a tegnapi földrengés következtében a Villa San Giovanni és Scilla közti alagut beomlott. A vasúti forgalom ennek folytán egyideig szünetelt, de a pályákat csakhamar szabaddá tették.

A segélyakció még mindig erélyesen folyik.

Vastary Kolos bitoros hercegprímás rendeltére tegnap, vasárnap a főváros minden katolikus templomában a messzinai földrengés károsultjainak gyűjtöttek, és gyűjtés, amelyet a kerület előkelő asszonyai vezettek, tekintélyes összeggel járult a szerensétlének nyomorának enyhítéséhez. Még a legszegényebbek is leadták filléreiket és igazán megható módon nyilvánult meg az a végtelen részvétel, amely a magyar közönséget eltöltötte a rettenetes csapással szemben. A Józsefvárosi plébánia-templomban több száz korona gyűlt össze. A templomban reggeli 6 órától déli 12 óráig folyt a gyűjtés, amelyet a következő uriaszonyok vezettek: özvegy dr. Ebner Jánosné, Kauszer Mélanie, özvegy Szkalla Antalné, dr. Szkalla Antalné, Pecz Árminné, Pecz Samuné, Bodó Gusztávné, dr. Huber Alfrédné, özvegy Devecis Gyuláné, Liptay Jenőné, Kauszer Árpádné, Morbitzer Rózsika, Morbitzer Böske, Seenger Ida, özvegy Rakita Dezsőné, Fock Gézáné és leánya, Császár Jenőné, dr. Hainiss Gézáné, Zupka Antalné, Kaiser Irma, Schneider nővérek, Eitner Antónia, özvegy Zimmermann Józsefné, özvegy Schneider Endréné, Szentgyörgyi-Jablánczy Gézáné, Drost Edéné és Kronfus Vilmosné.

A mai napon a szicíliai segítő-bizottság gyűjtése javára a következő nagyobb adományok folytak be: A *Magyar Általános Hitelbanknál* a *Belvárosi Takarékpénztár r.-t.* 1000 koronát fizetett be, A *Magyar Általános Takarékpénztárnál* Luczenbacher Pál gyűjtése 400 korona, József-

mügyetem tanácsa 200 koronát és gróf Hunyady 300 koronát fizetett be. A gyűjtés eddigi eredménye 137.236 korona 24 fillér.

A *Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál* ujabban dr. Kohner Adolf 200 koronát fizetett be. Befolyt több kisebb adakozás is. Itt összesen 14.682 korona 21 fillér a gyűjtés.

Kenessey Béla, az erdélyi református egyházmegye püspöke, körlevélben hívta fel egyházmegyeje lelkészi hivatalát, hogy a szicíliai szerencsétlenek számára a templomokban perselygyűjtéseket rendezzenek.

Magyarokanizsáról jelentik, hogy a város képviselőtestülete tegnapi közgyűlésén egyhangulag 200 koronát szavazott meg a messzinai földrengés áldozatainak.

Az Andrassy-Esterházy-nász.

Budapest, január 25.

Fényes főúri esküvő volt ma a fővárosban. Csikszentkirályi és krasznahorkai *Andrassy* Ilona grófnőt vette feleségül galánthai gróf *Esterházy* Pál hszárhadnagy. A ragyogó nászünnepekről, melyen az egész főúri világ képviselve volt, tudósításunk a következő:

A polgári egybekelés.

A polgári egybekelés már tegnap délután három óraker megtörtént s az aktusnál a menyasszony tanú gróf *Andrassy* Gyula és gróf *Batthyány* Lajos, a vőlegény pedig *Esterházy* Miklós herceg és gróf *Stockau* György voltak. Este az egybekelés alkalmából azután az *Andrassy*-palotában fényes ünnepség volt, amelyre hivatalosak voltak:

Gróf *Almássy* Kálmáné, gróf *Apponyi* Albert és neje, gróf *Apponyi* Gyula, gróf *Apponyi* Lajos és családja, gróf *Apponyi* Sándor és neje, gróf *Andrassy* Aladárné, gróf *Andrassy* Dénes, gróf *Andrassy* Géza és neje, gróf *Andrassy* Gyula, gróf *Andrassy* Imre, gróf *Andrassy* Manó, gróf *Andrassy* Manoné, gróf *Andrassy* Sándor és neje, báró *Aezál* Elemér és neje, gróf *Batthyány* Gábor, gróf *Batthyány* Gézáné, gróf *Bethlen* Andrásné és leánya, gróf *Bethlen* István és neje, gróf *Bissingen* Ernő, neje és leánya, gróf *Bissingen* Lázárné, gróf *Bissingen* Rudolfné, gróf *Bánffy* Miklós, gróf *Batthyány* Lajos és neje, gróf *Batthyány* Gyula, báró *Bornemisza* Elemér, báró *Basseheim* Kelemen, *Benczur* Gyula, *Boda* Dezső, báró *Berg* Herman, *Burger* Lajos, gróf *Csáky* Béla, gróf *Csáky* István, gróf *Csáky* Kálmáné és leánya, gróf *Csáky* Lajos és neje, gróf *Csekonic* Iván, gróf *Czebrán* Mária, gróf *Csekonic* Endre és neje, gróf *Csekonic* Pál, gróf *Csekonic* Gyula, *Daján* Ignác, gróf *Dégenfeld* Imre, gróf *Dessewffy* Aurél és neje, báró *Dóczy* Lajos, gróf *Dessewffy* Emil és neje, gróf *Draskovich* Dénes, *Draskovich-Festetic* grófné, gróf *d'Orsay* Mária, *Durazzo* Károly, gróf *Edelshaim-Gyulay* Lipót és neje, gróf *Esterházy* Gyula, *Esterházy* Rudolf herceg, *Esterházy* Miklós herceg és neje, gróf *Esterházy* Mihályné és leánya, gróf *Esterházy* Pál és neje, gróf *Erdődy* Sándor, gróf *Esterházy* Béla, gróf *Esterházy* László, gróf *Esterházy* Miklós, *Esterházy* Miklós Antal herceg és neje, gróf *Festetic* György, gróf *Festetic* Taszilo neje és leánya, *Fráter* Loránd és neje, báró *Fekete* Aladár, gróf *Festetics* Andor és neje gróf *Festetics* Pál és neje, gróf *Festetics* Vilmos, gróf *Forgách* István, *Fuhrmann* Irén, *Füzy* István, gróf *Festetics* Sándor, *Fontenay* Lajos és neje, gróf *Hadik* Béla és neje, gróf *Haller* György és neje, gróf *Hadik-Barkóczy* Endre és neje, gróf *Hadik* János és neje, gróf *Hadik* Béla és neje, gróf *Haugwitz* Henrik és neje, *Hunkár* Dénes, *Hiszem* Kálmán, *Hrabovszky* József, *Hubay* Jenő és neje, *Kállay* Frigyes és neje, gróf *Karátsonyi* Aladár és leányai, gróf *Károlyi* Mihály, gróf *Keglevich* Béla, neje és leányai, *meskéri* Kiss Pál, neje és leánya, *Inkey* László és leánya, gróf *Karátsonyi* Jenő és neje, *Kliszt* Jenő, báró *Kaas* Albert, dr. *Kertész* Ába, gróf *Lónyay* Gábor és családja, gróf *Lónyay* Menyhért, *Ligethy* Miklós, gróf *Mikes* Árminné, *Márkus* Miksa, dr. *Marikovszky* Pál, dr. *Moosonyi* Antal, *Moosonyi* Sándor, gróf *Mailáth* és családja, *Návay* Lajos, *Némethy* Károly, *Odescalchi* Géza herceg, *Odescalchi* Béla herceg, *Pallavicini* Ede őrgrof és neje, báró *Piret* Lajos és neje, báró *Prónay* Gábor, báró *Prónay* György, báró *Prónay* Szilveszter Gáborné és leányai, *Pálffy* Miklós herceg, *Pallavicini* Crescence őrgrof, gróf *Pejacsevich* Márkus és neje, *Pojlák* József, báró *Podmaniczky* Béla, báró *Révay* Gyula és családja, báró *Révay* Simon és neje, *Rohonczy* Lőrincz, *Rothkugel* Arnold lovag és neje, *Ruttkay* Ferenc,

gróf *Semsey* László és neje, báró *Sennyey* István, dr. *Spett* Ferencz, *Szöll* Kálmán és neje, *Szemere* Miklós, báró *Szentkereszti* Béla, neje és leányai, ifj. báró *Szentkereszti* Béla, gróf *Széchenyi* István, gróf *Sztáray* Sándor és neje, gróf *Sigray* Antal, gróf *Szapáry* György és neje, gróf *Szapáry* József, gróf *Szapáry* Pál és neje, gróf *Szapáry* László, gróf *Széchenyi* Béla, gróf *Széchenyi* Imréné és leányai, gróf *Széchenyi* Dénesné, gróf *Széchenyi* Géza és neje, gróf *Széchenyi* László és neje, gróf *Széchenyi* Péter és neje, gróf *Széchenyi* Viktor és neje, *Szterényi* József, *Szaxun* Sidor, *Salamon* Andor, *Straelborn* Vazul, *Schönburg-Waldenburg* Herman herceg, *Tarnay* Alajos, gróf *Teleki* Gyula és neje, gróf *Teleki* Pál és neje, gróf *Thoroczkay* Miklós, *Taxis* Miksa herceg és neje, gróf *Teleki* Sándor és neje, gróf *Teleki* Tibor és neje, *Tomiskó* Alajos, *Tahy* György, báró *Uechritz* Zsigmond, gróf *Vay* Péter, gróf *Vay* Tibor, neje és leánya, báró *Vécsey* László, báró *Vécsey* Miklós, *Wekerle* Sándor és neje, gróf *Wenckheim* Frigyes, neje és leányai, gróf *Wenckheim* József, *Wlassics* Gyula és neje, gróf *Zichy* Andor és neje, gróf *Zichy* Géza és neje, ifj. gróf *Zichy* János és neje, gróf *Vay* Gábor és neje, gróf *Vay* Ádám és neje, gróf *Wenckheim* Dénes és neje, gróf *Wenckheim* Ferenc és neje, gróf *Wenckheim* István, gróf *Wenckheim* László, gróf *Wenckheim* Stefánia, gróf *Wimpfen* Szigfrid és neje, gróf *Wolfenstein* Oswald, gróf *Zichy* Aladár és neje, gróf *Zichy* Jakab és neje, gróf *Zichy* Rezsőné, *Szaxaun* Sidor, töketerebesi esperes, dr. *Faid* Andor.

A templomban.

Az egyházi esketési szertartás ma délelőtt fél-tizenegy óraker folyt le a lipótvárosi Szent István-bazilikában, azzal a káprázatos fényvel és pompával, amelyet ilyen alkalmakkor csak a magyar főúri világ tud kifejteni. A diszmagyaros és fényes fogatokon érkező társaság felvonulását már az utcákon is nagy közönség nézte. A templomot ez alkalomra ékesen feldíszítették s kivilágították s az esküvő nézőközönsége már az aktus előtt sűrű sorokban töltötte meg a templom fentartott helyeit. A násznép tizenegy óra felé kezdett gyülekezni s kevéssel ezután gróf *Andrassy* Sándor násznagy vezetésével a következő sorrendben vonult az oltárhoz:

Gróf *Esterházy* Pál *Andrassy* Ilona grófnővel, gróf *Batthyány* Gyula *Esterházy* Fanny grófnővel, gróf *Esterházy* Mórincz *Andrassy* Boris grófnővel, gróf *Andrassy* Imre *Andrassy* Katinka grófnővel, gróf *Andrassy* Károly *Baltazzi* May urhölgyvel, gróf *Esterházy* Alajos *Almássy* Irma grófnővel, gróf *Wenckheim* László *Odescalchi* Lili hercegnővel, *Pallavicini* György őrgrof *Almássy* Gini grófnővel, gróf *Czirák* József *Széchenyi* Erzsébet grófnővel, gróf *Vay* Rezső *Esterházy* Erzsébet grófnővel, *Rohonczy* Lőrincz *Almássy* Emma grófnővel, *Esterházy* Pál gróf özvegy *Andrassy* Tivadorné grófnővel, gróf *Andrassy* Gyula özvegy *Esterházy* Mórinczné grófnővel, *Estkerházy* Miklós herceg *Batthyány* Lajosné grófnővel, gróf *Zichy* Jakab *Széchenyi* Péterné grófnővel, gróf *Stockau* György *Almássy* Zsenka grófnővel, gróf *Esterházy* László gróf *Vay* Ádámnével, gróf *Széchenyi* Péter, gróf *Vay* Gábornéval, gróf *Esterházy* Sándor gróf *Hadik-Barkóczy* Endrénével, gróf *Andrassy* Géza *Esterházy* Margit hercegnővel, gróf *Batthyány* Lajos gróf *Esterházy* Pálnéval, gróf *Hadik-Barkóczy* Endre gróf *Esterházy* Sándornéval, gróf *Esterházy* Gyula gróf *Zichy* Jakabnéval, herceg *Windischgraetz* Lajos gróf *Dessewffy* Emilnével, gróf *Vay* Ádám gróf *Esterházy* Lászlónéval, gróf *Karátsonyi* Jenő *Seilern* Sarolta grófnővel, gróf *Festetic* Vilmos herceg *Odescalchi* Gézánnal, gróf *Hadik* János gróf *Karátsonyi* Jenőnével, gróf *Wenckheim* Ferencz gróf *Széchenyi* Imrénével, herceg *Lichtenstein* János gróf *Andrassy* Sándornéval, gróf *Haugwitz* Henrik gróf *Wenckheim* Ferenczénével, gróf *Zichy* Aladár herceg *Lichtenstein* Jánosnéval, bár *Berg* Hermann herceg *Windischgraetz* Lajosnéval, gróf *Szapáry* György, gróf *Haugwitz* Henriknével, gróf *Széchenyi* Gyula gróf *Apponyi* Sándornéval, *Szöll* Kálmán gróf *Hadik* Jánosnéval, gróf *Apponyi* Sándor *Szeredai* Aladárné urnővel, gróf *Sigray* Antal *Wenckheim* Mary grófnővel, gróf *Bánffy* Miklós *Széchenyi* Lea grófnővel, gróf *Teleki* Sándor *Inkey* Lája bárónővel, gróf *Vay* Gábor özvegy gróf *Zichy* Jenőnével. Ezenkívül a násznép soraiban ott voltak báró *Vécsey* Miklós, *Boda* Dezső, báró *Bornemisza* Elemér, gróf *Batthyány* Gábor, gróf *Csekonic* Gyula, báró *Dóczy* Lajos, báró *Fekete* Aladár, *Füzy* István, *Hiszem* Kálmán, *Inkey* László, *Jákó* Géza, *Kliszt* Jenő, *Malonyay* Ferencz, dr. *Marikovszky* Pál, lovag *Rothkugel* Arnold, gróf *Vay* Péter, gróf *Szapáry* József, gróf *Széchenyi* László, gróf *Teleki* Sándor,

báró Waldbooth Bassenheim Kelemen, Szereday Aladár, Spett Ferencz, Jekelfalussy Zoltán, báró Ulm Ferencz, Pojlák József, gróf Wolkenstein Oswald, báró Podmaniczky Béla, Saxum Izidor tőkeretesi főesperes, dr. Faid Andor zempléni nagybirtokos.

Amikor a nász nép az orgona hangjai mellett az oltár körül elhelyezkedett, kezdetét vette a szertartás, amelyet Néger Ágoston veszprémi apátkanonok, a völegény fiatalkori nevelője végzett fényes papi segédlettel. Először csendes mise volt, majd megtörtént az esketés, amelynek végeztével az apátkanonok magasan szárnyaló beszédet intéztek a fiatal párhoz. A székesgyeház ének- és zenekara a szertartás alatt szebbnél-szebb ének és zeneszámokat adott elő. A szertartás után a nász nép, elől a fiatal párral, kivonult a templomból a Park-Klubba hajtattott.

A nász lakoma.

A Park-Klub pazarul felszított nagytermében volt a nász lakoma. Lakájok állottak sorfalat az emeleti teremhez vezető lépcsőkön. Egy órakerasztalhoz ült a nászereg. Az asztalok egy nagy négyszög alakban voltak elhelyezve, a négyszög közepén állt a főasztal, amelynél a fiatal házaspár foglalt helyet.

A menü a következő volt:

Consommé á la Moelle de Sterlets
Langouste Parisienne See Gourmande
Coeur filets de boeuf Printanier
Cotelette de foie-gras á l'Impératrice
Oisons nouveaux á la broche
Salade Romaine et Concombre
Fonds d'Artichauts Princesse
Pois Archiduc
Plaisir
Fromage de Brie
Céleri Frais
Ananas au Marasquin
Friandises
Café

Sherry Diamond jubilee 1837—1897,
Chateau Rieussec Fargues 1887,
Chateau Pontet Canet
Liebfraumilch (Klostergarten)
Moet Imperial brut 1898
Moet Gr. Crème Impérial
Tokaji (Nm. gróf Andrássy Gyula term.)
Cognac et Liqueurs.

Az első felköszöntőt gróf Andrássy Sándor mondotta a fiatal párra és utána még több pohárköszöntő hangzott el.

Lakoma után az ifju pár Budapestről délután 3 órakerasztalra indult külön vonaton indult Pápára, ahova a különvonat 6 óra 30 perczkor érkezett meg. Az ifju grófi pár fogadtatása valóságos diadal volt. A házaspárt az indóháznál a város tanácsa, Mészáros Károly polgármesterrel az élén üdvözölte, azután a lampionos diszbandériumot követve jött a grófi pár a városba. A vár bejáratánál felállított diadalkapunál a róm. kath. hitközség Sült József hitközségi elnök vezetése alatt, bent a kastélyban pedig az uradalmi tisztikar fogadta az ifju házaspárt Jákói Géza uradalmi jószágigazgatóval az élén.

Hajósok és vasutasok.

— A vonatkisérek országos otthonának és az országos hajós követségnek a közgyűlése. —

Budapest, január 25.

A Vonatkisérek Személyzet Országos Otthona és az Országos Hajós-Egyesület tartottak tegnap és ma látogatott közgyűléseket a fővárosban. A közgyűléseken a kormány is képviseltette magát.

Részletes tudósításunk a következő:

Az Országos Hajós Szövetség közgyűlése.

A magyar hajósok nehéz helyzetének megjavítására alakult Országos Hajós Szövetség vasárnap délután tartotta első évi rendes közgyűlést a budai Vigadó nagytermében. A közgyűlés délután öt órakerasztalra volt, mintegy ezer szövetségi tag részvételével. Nemcsak a vidékről, Ausztriából is sokan jöttek el a közgyűlésre, amely zajos és lelkes ovációban részesítette gróf Batthyány Tivadar elnököt, amikor a Hajós Szövetség tisztikara élén a teremben megjelent. Gróf Batthyány Tivadar elnök megnyitó beszéde elején üdvözölte a kormány képviselőjét és az első közgyűlés közönségét, aztán áttért a szövetség céljainak és munkásságának ismertetésére. A névtelen és rosszhiszemű vádakkal szem-

ben hangoztatta, hogy a szövetségnek nem főcélja sztrájk segítségével érni el jogos kívánságait. Ő maga sem hive ennek a fegyvernek és mindenképpen előbbre helyezi a békés küzdelmet. Ezután bejelenti, hogy az összes hajózási társaságok, különösen a Magyar Folyam- és Tengerhajózási részvénytársaság nagy jóakarattal fogadták a szövetség megalakulását és kilátásba helyezték legmesszebbmenő jóindulatukat a szövetséggel szemben. Egyedül a Dunagőzhajózási Társaság fogadta ridegen és szinte visszautasítólag a szövetség megalakulásának híreit. A legnagyobb sérelem a nyugdíjintézmény hiánya, az M. F. T. R. vezetőinek kijelentése szerint rövid időn belül orvoslásra fog találni. Ugyanakkor szabályoztatni fognak a napi pótlékok és az éjjeli órapénzek. Az M. F. T. R.-nél a fizetésemelés ügye rövid időn belül el fog dőlni úgy, hogy a hajósok nemsokára el fogják érni ugyanazt, amit az államvasuti alkalmazottak már elértek.

Ezután Marobics Márk az orsovai kerület elnöke, hangoztatta a hajósnép szakneveltetésének szükségességét.

A közgyűlés elhatározta, hogy a magánvasutasok memorandumát már február végén nyújtja be a minisztériumhoz. Ezután a felügyelő bizottság jelentése következett, melyet a közgyűlés rendben talált és a bizottságnak a felmentvényt megadta. Utána a választásokat ejtették meg, amelyen hatvan kilenc új választmányi tagot választottak. Alkalmazottakká megválasztották Németh Jánost és Lutz Józsefet. Lutz József köszönő szavai után az elnök a kisebb bejelentéseket és panaszokat intézte el. A többi között felemlítette, hogy a szövetség gondoskodik a szegényebb tagok gyermekeinek tanításáról és árváinak neveléséről. Az üdvözlő táviratok felolvasása után Rácskay Gyula vasuti és hajózási főfelügyelő biztosította a szövetséget a kormány jóindulatáról és legmesszebbmenő támogatásáról mindaddig, amíg a szövetség működése a törvényes keretben mozog. A közgyűlést, amely gróf Batthyány Tivadar elnök buzdító szavaival ért véget, társasvácsora követte a budai Vigadó éttermében.

A banketten az első felköszöntőt Réthy Ferencz alelnök mondotta gróf Batthyány Tivadarra.

Vonatkisérek Országos Otthona.

Alapszabályai jóváhagyásának évfordulója alkalmából a Vonatkisérek Országos Otthona „megnyitási ünnepet” rendezett vasárnap. Délelőtt közgyűlése volt az Otthonnak, délelőtt egy órakerasztalra a munkási vonatkisérek daloskora ünnepes fogadása, délután az ünnepi megkoszorúzták Kossuth Lajos sírját s este ismerkedő-estre gyűltek az Otthon Thököly-ut 46. szám alatt levő helyiségében. Az Otthon közgyűlését Birky Mihály elnök vezette. Birky Mihály elnök megleghangozó megnyitó beszéde után Pöndör Antal titkár előterjesztette a vezetőség évi jelentését. A jelentést tudomásul vették, megállapították az 1909. évi költségvetést. Módosították az alapszabályokat s végül a megüresedett pénztárosi állásra Kasnya Gézát választották meg egyhangúlag. A közgyűlés a vasuti és hajózási főfelügyelőiség képviselőinek és az egyesület tisztikarának élettelésével ért véget. A gyűlés résztvevői, számszerint mintegy kétszázán, ezután kivonultak a keleti pályaudvarra, ahová egy órakerasztalra a munkási vonatkisérek daloskör nyolcvan tagját hozó lavozmeci gyorsvonat. A társaságot Birky Mihály üdvözölte. Az üdvözlésre Tivadar György munkási vezénylő tisztt és Havár Nándor, a daloskör választottak. A beszédek után a daloskör hazafias dalokat énekelt. Délután negyedfél órakerasztalra gyűltek az egyesület tagjai az Otthon helyiségében. Az Otthonból mintegy ezer főnyi tömeg vonult föl keréssel utóbb a Thököly-uton és Köztemető-uton át Kossuth Lajos sírjához, ahol lelkes ünnepet rendeztek. Este nyolcz órakerasztalra a Vonatkisérek Országos Otthonában ismerkedő-est volt s a munkási vonatkisérek daloskör nagyszerű hangversenye. Utána társasvácsorát rendeztek. A Vonatkisérek Országos Otthona ma délelőtt alapszabályainak jóváhagyása évfordulóján nyitotta meg otthonát, mely alkalommal leleplezték Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternek az otthon számára megfestett életnagyságu arcképét. A díszközgyűlés ma délelőtt 11 órakerasztalra volt az otthonnak Thököly-ut 46. szám alatt levő helyiségében, melyet egészen megtöltött a közönség. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter képviseletében Stelina József miniszteri tanácsos jelent meg. Az ünnepélyt Birky Mihály elnök nyitotta meg. A munkási vonatkisérek-dalárda énekelte el ezután a Szózatot, majd dr. Pető Ernő ügyész mondott ünnepi beszédet. Egrészben, hogy hálójukat róják le Kossuth Ferencz iránt, hogy alapszabályait jóváhagyta, másrészt, hogy megköszönjék azt a támogatást és jóakaratot, amelyet Kossuth Ferencz tanúsított a Vonatkisérek Otthona irányában, megfestették életnagyságu arcképét, ami által szintén jóakarójukhoz való ragaszkodásuknak akarták kifejezést adni. Ezután lehullott a lepel a képről, amely Kossuth Ferencz kereskedelemügyi minisztert életnagyságában ábrázolja. A képet Kasnya Béla fiatal festőművész festette. Ezután Stelina József mi-

niszteri tanácsos Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter üdvözlését tolmácsolta és jókívánatait fejezte ki az Otthon működéséhez. Kotányi Zsigmond udvari tanácsos, máv. igazgató az államvasutak üdvözlését tolmácsolta és annak jókívánatait fejezte ki. Kálmán Károly a Mozdonyvezetők Országos Szövetsége nevében üdvözölte az új Otthont. Birky Mihály elnök indítványára Kossuth Ferencz kereskedelemügyi minisztert, Szerényi József államtitkárt és Ludvig Gyulát, az Államvasutak elnökgazgatóját táviratilag üdvözölték. Pöndör Antal titkár köszönte meg a jelenlévőknek megjelenésüket. A díszközgyűlést a munkási dalárdának éneke zárta be.

Mozgó képek.

A hegyről lefelé.

(Mostanában a Lipótváros Zugligetben sportol.)

Ödönke: Papa, kérem, gyere ki holnap rödlizni.

Papa: Mit csinálnak?

Ödönke: Gyere rödlizni... (szemtelenül) Akarok látni lecsuszni egy zsidót a hegyről.

Papa: Már megint frech vagy... (Rezig-náltan.) Különbem nem esoda, nem törődik veled senki... Az anyád a messinai menekültekért kunyorál, az ajkai menekültekért kunyorál, a jég-ünnepélyre trainiroz...

Ödönke: Te meg gyere rödlizni... Fölme-gyünk a hegyre, ráfekszünk egy szánkóra és lecsuszunk...

Papa: Egy újabb örület... Nem elég a bö-rzén lecsuszni... Most mindig olvasom az ujság-ban, hogy a Zugligetbe rödliznek... Vigyázzon a Zugliget, mert ha ott ilyen üzelmek lesznek, akkor ki fog fizetni a nyáron hatszáz forintot két lyuk-ért, meg egy verandáért?...

Ödönke (keek): Te is fogsz. A Buchwald bácsi is fog, a Friedmann bácsi is fog, mert ha mink nem lakunk a Zugligetben, akkor a Deuschék megint azt mondják: szegény, tönkrement és nincs neki az a pár forintja, ami egy nyári lakásra kell... Különbem is, a rödlizés nem árt a Zugli-getnek, az csak télen van, a hóba...

Papa: Tudom, fiam, már én ezt kitanultam... Tegnap kint voltam a kereskedelmi kórházban az Antal bácsinál, aki kitörte a lábát, mert a Sarolta ugyanezt mondta: Papa, gyere ki rödlizni... Mit csinálnak a szegény Antal bácsi? A Sarolta huszonhat éves és nincs hozománya... te persze ezt nem érted... de ez így van... ilyenkor meg kell tenni mindent... Tehát a Sarolta bemondja: papa gyere rödlizni, én úgy szédülök azon a ródlin, de a Klein, a kereskedelmi bankból, az szeret rödlizni és amikor lerohantunk a hegyről, akkor mondta: kisasszony, mégis szép az élet és én most nagyon boldog vagyok, bár a Deutsche Bank le-szállította tegnap a kamatlatát, de mégis, amikor így rohan az ember... Talán még mást is nyilatkozik a Klein, ha hosszabb a pálya... Szegény Antal bácsi, mit csinálnak... te persze ezt nem érted... de ha az embernek nincs pénza hozománya, akkor felül még egy ródli is... Az Antal bácsi is felült... a Klein azt kurjantotta: a kutyafáját és a ródli szaladt... A Sarolta csöndesen sirt: papa, én félek... az Antal bácsi még jobban félt: az igazságos isten segítsen... és az isten, az igazságos, nem segített... te ezt nem érted, fiam... az isten nem segített... a Klein rögtön nem nyilatkozott, csak annyit mondott: wie schön ist das Leben, az ember röptül, mintha Zeppelin volna és a mikor oda jutott, hogy: Sarolta kisasszony... akkor a ródli felborult... te ezt nem érted... de az Antal bácsi úgy fogba vágta magát, hogy azt sem tudta, fu vagy leány és kitörte a lábát... Most a kereskedelmi kórházban fekszik és ledolgozik tizenhat évi tagdíjat... és te ezt nem érted... de a Sarolta még ma is leány, mert a Klein a kereskedelmi bankból nem nyilatkozott, mert a bukásnál beharapott a nyelvébe és még most is csak annyit tud mondani: krá-vele... krávele... ami körülbelül annyit jelent: én egy zsidó vagyok, kellett nekem felülni egy ródli!

Ödönke (hetykén): Azért, papa, csak te gyere ki rödlizni...

Papa (határozottan): Nem megyek... Gondold, hogy már kint fekszem a kereskedelmi házában és azt mondom: krávele... krávele... és a te testvéred még sem megy férjhez... hát gondold...

Ray.

Tűz a Szent István-Társulat házában.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 25.

A Szentkirályi-utca 28. szám alatt áll a Szent István-Társulat háromemeletes hatalmas palotája, mely ma délelőtt hirtelen kigyulladt. A tűz gyors lánokkal terjedt, óriási ijedelmet keltve a házában, ahol a Szent István-Társulat hivatalos helyiségei, magánlakások, papírraktár, nyomdák és könyvkereskedések vannak. A veszedelem a padlásról a mosókonyhában támadt és a harmadik emeleten levő könyvtörműhelyben vették észre. Sűrű füst gomolygott alá a padlásról, Szalay Károly könyvtört. főnök nyomban kirohant és értesítette a bajról Weisz Antal portást, aki pár pillanat alatt fellárta a házbeli kályhák és értesítette a tűzoltókat is.

Öt őrség vonult ki a tűz színhelyére gőzfecskendővel és tolólétrával és így is csak három órai munka után sikerült a tüzet teljesen elfojtani.

Jaricsok felügyelő vezetésével kivonult a központi, a IV., V., VIII. és a IX. kerületi tűzörség. A szűk Szentkirályi-utczában egy pillanat alatt vészes tolongás támadt, de a rendőrség, mely Saly Károly tanácsos és Pausi Emil felügyelő vezetésével szintén gyorsan megjelent, hátraszorította a kíváncsi tömeget. Majd Götter főhadnagy vezetésével futó lépésben jött a Mária Terézia-kaszárnyából a 32. gyalogezred egy szakasza és teljesen elzárta a Szentkirályi-utczának a Sándor-utca és a Reviczky-tér közé eső részét. A kíváncsiak közül csak azok láthattak valamit, akik az éppen szembelevő Károlyi-park kerítésére kapaszkodtak fel.

Az oltás munkája nehezen ment. A tűzoltók föllállították nagy ügyvel, bajjal mind a két tolólétrát. Ugy mentek föl az égő tetőre s hamarosan tizenhat sugárcsővel támadták meg a tüzet, amely nagy veszedelemmel fenyegette az épületet.

A harmadik emelet fölött az A. szárnyon a padlás gyulladt ki belülről s lobogó lánggal és nagy füsttel égett. Az épület első része palával, az udvari rész pedig cseréppel van födve, de a száraz gerendázat, valamint a padláson összehordott butor és egyéb holmi, nagyrészt magánosok tulajdona, bőséges táplálékot adott a tüznek, amelyet az udvari részből is nehezen lehetett megátadni, mert az udvar is keskeny és szűk. A tűzoltók a lépcsők és folyosók labirintusán keresztül vezették föl a tömlőket. A munkának azonban nagy akadály volt a kegyetlen hideg. A csövek-ből kiömölő víz mindenütt nyomban megfagyott és oly sikkossá tette a lépcsők márványát, a folyosók mozaikját, sőt még az udvaron a keramitot is, hogy járni, de még megállni és dolgozni is alig lehetett.

Az A. szárny padlását teljesen kiegézte a tűz. A veszedelem nagy volt, mert a padlás alatt van a könyvtörműhely, a középső kis udvarban pedig éppen az A. szárnyban egy üvegfedeles papíros-raktár. Ha a láng behatol a könyvtörműhelybe, a sok lefűlt törmelék és zsaratnok pedig betöri az üvegfedőt, akkor kiszámíthatatlan pusztulás következett volna be.

Szerencsére mindez nem történt meg, de a lár mégis nagy. A padlás alatt van ugyanis a díszterem, amelynek gótikus stílusú stukkó-menyezete teljesen elpusztult, nagy ivlámpái, villamos körtői lezuhantak a parkettre és összetörték. A mennyezet beszakadásától nem kellett tartani, mert vasgerendákon épült. Az égő padlás alatt van még a keresztény-szocialista iroda, két újság szerkesztősége, továbbá több magánlakás. Ezeknek a mennyezete többé-kevésbé szintén megrongálódott.

A tűzoltóság egy órai nehéz munka után lo-

kalizálta a tüzet. A Nemzeti Tornaesernok mellett lévő A. szárny padlása és teteje tökéletesen elpusztult és megrongálódott a B. szárny tetejének egy része. Kevéssel egy óra után már nem kellett veszedelemről tartani. A nyomdákban és műhelyekben a tűz kiütésekor hirtelen félbeszakított munkát már délután folytatták. Baleset szerencsére nem történt s így nem akadt dolguk a meztöknök, akik dr. Löbl vezetésével szintén kivonultak. Megjelent a tűznél Almády Géza fővárosi tanácsos is. Délután két órakor már leszerelt és bevonult a tűzoltóság s csak kisebb őrség maradt az épületben.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Kedd, január 26.

— Róm. kath.: Polikárp p. vt. — Prot.: Balambér. — Görög-orosz: január 13. Hermit. — Zsidó: Szabat 4. — A nap két reggel 7 óra 36 perczkor, nyugszik d. u. 4 óra 30 perczkor. — A hold két d. e. 10 óra 23 perczkor, nyugszik éjjel 10 óra 39 perczkor.

A közoktatási államtitkár fogad 12—2 óráig. A kereskedelmi államtitkár fogad 4 órakor.

A képviselőház ülése d. e. 10 órakor.

Halmi-kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9—4 óráig. Belépődíj 1 korona. — Az Uj Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Műhely kiállítása az Uránia Kigyó. téri szalonjában nyitva 9—8-ig. Belépődíj 20 fillér. — A N. Múzeum régiségára nyitva 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—1-ig és 4—7-ig. — A Történelmi Képesarnok nyitva 10-től fél 2-ig. — A Földtani Intézet Múzeuma zárva. — A Széchényi Múzeum nyitva 10—12-ig. — Az aquincumi Múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9—1-ig. — A Ráth György Múzeuma nyitva 10—4-ig. — Az Przewalski Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig és 3—4-ig. — A N. Múzeum könyvtára nyitva 9—4-ig. — Az Akadémia Könyvtára nyitva 3—7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár nyitva 9—12-ig és 3—8-ig. — A Fővárosi Könyvtár nyitva 9—2-ig. — A Keresk. Múzeum könyvtára nyitva 9—2-ig és 4—8-ig. — A pedagógiai könyvtár zárva.

— **A trónörökös Svájcban.** St.-Móritz-ből jelentik, hogy *Ferenc Ferdinánd* trónörökös nejével és gyermekeivel pénteken odaérkezett s a Kulm-hotelben szállott meg. A trónörökös és neje inkognitóban tartózkodnak ott, mint *Artsetten* grófi pár, a gyermekek azonban *Hohenberg* hercegek néven iratkoztak be a szálló vendégkönyvébe. Velük együtt érkezett ide a trónörökös nejének huga, *Charlotte* Henriette grófnő. Az udvari személyzet részéről csak báró *Rumerskirch* hadsegéd és *Borzilzi* udvari orvos kísérték el a trónörökös családját.

— **Uj királyi tanácsos.** A király Hrebly Klemen szegedi dohánygyári igazgatónak sok évi buzgó szolgálata elismerésül a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— **Gróf Mensdorff nagykövet az angol királynál.** Gróf Mensdorff osztrák-magyar nagykövet, mint az angol király vendége ma Winsorba érkezett.

— **Kossuth Ferenc betegsége.** Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter állapota annyira javult, hogy a miniszter a hét vége felé elhagyhatja a szobát. A miniszter e héten még kurát kezd a Lukács-fürdőben, s hogy a meghűlést elkerülje, az éjszakát is kint tölti.

— **Gróf Apponyi Albert állapota.** Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter állapotában örvendetes javulás állott be, orvosa tanácsára azonban egy-két napig még az ágyban kell maradnia. Ha a javulás így állandó lesz, akkor előreláthatólag a miniszter még e hét közepén megjelenhet hivatalában.

— **Kinevezés.** A király Böles Gyula miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott miniszteri osztálytanácsost miniszteri tanácsossá nevezte ki.

— **Lánczy Leoné adománya.** Lánczy Leoné, édesanyjának elhalálása alkalmából Bárczy István polgármesternek ma 2000 koronát adott át a főváros szegényei között való szétosztásra.

— **Kitüntetés.** A király pater Glasich Egyed szent Domokos rendi áldozópap, vasvári h. plébánosnak az egyház és a népnevelés terén szerzett érdemei elismerésül a Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **Az alkotmánypárt pártvacsorája elmarad.** Az országgyűlési alkotmánypárt e hó 26-ára, keddre hirdetett pártvacsorája — tekintettel arra hogy ugyanaz nap a Park-klubban hangverseny lesz a messinai károsultak javára — elmarad.

— **Turini emlépnep Czepléden.** Harminczkét év mult el azóta, hogy Czepléd városának száz polgára a Turin melletti Baracconéba zárandokolt el Kossuth Lajoshoz, hogy átadják neki Czepléd képviselői mandátumát és felkérjék a hazatérésre. Mint minden évben, ugy az idén is, nagy ünnepséggel ülte meg ezt az évfordulót Czepléd városa. A hajnali órákban ágyulövészek jelezték az ünnepi évfordulót. Kilencz órakor az evangélikus református templomban istentisztelet volt. Délelőtt tizenegy órakor a városháza közgyűlési termében ünnepi közgyűlés volt, amelyen a gyengélkedő Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter, Czepléd város országgyűlési képviselőjének és az országos függetlenségi pártnak képviselőjében és megbízásából megjelentek Nagy Emil, Irsay József, Sümegi Vilmos, Némethi Imre, Muzsa Gyula és Solymossy Endre országgyűlési képviselők. A közgyűlést B. Molnár Sámuel nyitotta meg, lelkes szavakkal üdvözölte a megjelent képviselőket és sajnálatának adott kifejezést, hogy Czepléd városának képviselője, Kossuth Ferenc (lelkes éljenzés) gyengélkedése miatt a kegyeletes ünnepélyen részt nem vehet. Takács József református lelkész mondott ezután nagyhatású ünnepi beszédet, amelyben Kossuth Lajos nagyságát méltatta és visszaemlékezett a százas küldöttségnek Baracconéban való megjelenésére. Nagy Emil országgyűlési képviselő Czepléd város képviselőjének, Kossuth Ferencnek köszönetét tolmácsolta az ünnepies megemlékezésért. Beszéde folyamán vívta az ünnep magasztos jelentőségét. A nagy tetszéssel és éljenzéssel fogadott beszéd után B. Molnár Sámuel felolvasta Kossuth Ferencnek következő üdvözlő táviratát:

A százas bizottság egybegyűlt tagjait szeretettel üdvözlöm, legyen áldva az emlék, mely őket ma is összehozta.

Végül a református tanítók dalárdája adott elő hazafias dalokat. A díszgyűlés után a százas bizottságnak még harminczhat tagja tartott értekezletet. Egy órakor a polgári körben bankett volt, amelyen Gombos Lajos dr. polgármester Kossuth Ferencet, Czepléd város képviselőjét éltette. Nagy Emil országgyűlési képviselő Czepléd város polgárait, Takács József a megjelent képviselőkre ürített poharát, Irsay József Czepléd város polgárait éltette, Solymossy Endre, Muzsa Gyula, Némethi Imre országgyűlési képviselők mondtak még nagyhatású beszédeket. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minisztert a lakomáról a következő táviratban üdvözölték: Czepléd. Mi még harminczhatan élünk. Szímodra Istentől erőt, javulást kérünk. Apádnak szellemében élj soká, de nagyon soká! A turini százas-küldöttség. Az ünnepélyen résztvevő képviselők az esti gyorsvonattal visszautaztak a fővárosba.

— **A Magyarhoni ág. hitv. evang. Misszió-Egyesület február 2-án Pozsonyban tartja alakuló gyűlését.** A gyűlés programja: Délelőtt 11 órakor alakuló közgyűlés a könyvtárteremben (Konvent-utca 15. l. em.), melyen tanácskozási és szervezeti joggal csak tagok bírnak. Délután négy órakor magyar istentisztelet a nagy templomban. Ünnepi szónok: Jánosy Lajos komáromi esperes. Ugyanezen négy órakor tót istentisztelet a kis templomban. Szónok: Morhás Márton budapesti lelkész. Felhatkor német istentisztelet a nagy templomban. Szónok: Löw Fülöp loesmándi lelkész. Este hét órakor missziói ünnepély a liceumi tornacsarnokban. Ennek programja: 1. Karének. 2. Üdvözlő beszéd (magyar és német nyelven) tartja Schmidt Károly Jenő licenciátus, pozsonyi lelkész. 3. Misszióegyesületünk feladata. Magyar előadás. Tartja Scholtz Ödön ágfalvai lelkész. 4. Karének. 5. Szavaltatok. 6. Képek a keletafrikai missziói mezőről. Vetített képekkel megvilágítva, előadja dr. Weishaupt, a Lipesei Misszió felügyelője. 7. Záróima. 8. Karének.

— **Vonatösszeütközés.** A cannes-pétevári 5003. számú expresszvonat, amely tegnap este 8 óra 55 perczkor indult el Bécsből, Chranovnál összeütközött egy tehervonattal. Két gépész megsebesült. Az utasok közül senki sem sérült meg.

Egy műbarát ünneplése. A művészvilág tagjai tegnap este a Drechsler-rendéglő emeleti termében lakomát rendeztek. Nemes Marcell székfővárosi tb. árvaszéki ülnök, az ismert műbarát tiszteletére abból az alkalomból, hogy a király Nemeset a királyi tanácsosi címmel tüntette ki. Az ünnepi lakomán jelen voltak: Szinyei-Merse Pál, Lechner Ödön, Ferenczy Károly, Márk Lajos, Rippl-Rónai József, Csók István, Déry Béla, Ernst Lajos, a Nemzeti Szalon igazgatója, továbbá számos szobrász, festő és író.

A Nemzeti Kaszinó választásai. A Nemzeti Kaszinónak január 31-ikén délelőtt 11 órakor végbemenő közgyűlésén választás is lesz; ugyanis az igazgatóságból, sorrend szerint kilépnek: *Hadik-Barkóczy* Endre gróf, gróf *Szöchenyi* Gyula, *Szell* Kálmán. A választmányból most kilépő tagok a következők: gróf *Andrássy* Géza, gróf *Andrássy* Gyula, gróf *Apponyi* Albert, gróf *Batthyány* István, *Bánó* József, *Biró* Lajos, gróf *Czirák* Antal, *Darányi* Ignác, gróf *Degenfeld* Imre, gróf *Desseffy* Aurél, gróf *Festetics* Taszilo, *Ghyocy* Béla, gróf *Hadik* János, *Halassy* Pál, gróf *Károlyi* László. A Nemzeti Kaszinó alapszabályainak 40. szakasza értelmében, az igazgatók évről-évre választatnak; a kilépett választmányi tagok helyére azonban az új tagok három évi hatálylyal választatnak, de a most kilépettek csak egy évi szünetelés után választathatók meg újból. Az 1908. évi közgyűlésen kilépett, tehát már egy éven át szünetelt választmányi tagok névsora a következők: gróf *Edelsheim-Gyulay* Lipót, gróf *Esterházy* Béla, *Fáy-Halász* Gedeon, báró *Fejérváry* Géza, gróf *Festetics* Pál, *Inkey* Antal, gróf *Károlyi* Mihály, herceg *Odescalchi* Géza, örögróf *Pallavicini* Ede, herceg *Pálffy* Miklós, báró *Prónay* Dezső, báró *Révay* Gyula, gróf *Semsey* László, gróf *Szapáry* László, gróf *Szapáry* Pál, *Szemere* Miklós, gróf *Teleki* Gyula.

Merénylet egy püspök ellen. Grenobleban a 140. gyalogezred Craemer nevű káplárja Henry püspökre, amidőn az *Bellay* püspök kíséretében elhagyta a templomot, revolverből vaktöltéssel kétszer rálőtt. Letartóztatása után azt mondta, hogy csak tüntető szándéka volt a püspök ellen, amiért ez a merénylő testvérének, egy elvált aszszonyának vonakodott megadni az engedélyt az egybekeléshez.

Hajók veszedelme. Hajók nagy veszedelmét jelentik newyorki kábeltáviratok. A „*Republique*“ gőzös a „*Florida*“ nevű gőzössel összeütközött és mindkét hajó súlyosan megrongálódott. A *White Star Line* „*Baltic*“ nevű gőzöse a „*Republique*“ és a „*Florida*“ utasait és legénységét fölvette és a „*Florida*“-t Newyork felé vonszolta. A „*Republique*“ hajót sorsára hagyták. Az összeütközés következtében a „*Republique*“ két utasa, a „*Florida*“ hajónak pedig négy utasa meghalt. A „*Republique*“ utasai megmentésüket Marconi vállmányának, a drótnélküli távirónak köszönhetik. Amikor ugyanis az összeütközés megtörtént és az utasok a legnagyobb veszedelemben forogtak, erről drótnélküli táviró útján értesítették az amerikai parton levő drótnélküli táviróállomást. Érdekes, hogy a „*Republique*“ készülékéből kiindult Hert-féle villamos hullámokat mindazok a hajók, melyek abban a perczben ezeknek a hullámoknak hatáskörébe eső területen voltak, drótnélküli távirókészülékekkel fölfogták és ilyen módon értesültek arról a veszedeletről, melybe a „*Republique*“ jutott. Csakhamar három közelben levő hajó sietett a „*Republique*“ segítségére, amelynek utasait és legénységét egy amerikai csomagszállító hajó fölvette fedélzetére és megmentette.

Az első magyar bélyegkiállítás. A Hungária magyar bélyeggyűjtők köre az idén ünnepli meg alapításának tizedik évfordulóját és ebből az alkalomból márczius 7-ikétől 14-ikéig bélyegkiállítást rendez az Iparművészeti Múzeumban.

Nemzetközi fényképkiallítás. A múlt héten Manchesterben művészi fényképekből nagy nemzetközi kiállítás nyílt meg, amelyen Európa minden nagyobb városának amatőr-klubjai résztvettek. A kiállításon Magyarországról is nagy sikert aratott, amennyiben az egyik arany díszlevelet egy budapesti művész: *Gaidusek* Erzsébet nyerte el, aki ugy az Iparművészeti Társulat, mint a Nemzeti Szalon kiállításain ismételtelen föltűnt izlées tervezéseivel s aki az utóbbi időben tehetségét a művészi fotografálásnak szenteli.

Főri vadászat. Koburg Fülöp herceg fiával, *Lipót* herceggel, továbbá *Frigyes* főherceggel és *Ágost* főherceggel vasárnap este vadászkisérétével együtt Rimaszombatba érkezett. A pályaudvaron *Schulhof* Pál állomásfőnök és *Czirbész* uradalmi intőző fogadták az érkezőket, kik azután a balogvári kastélyba hajtottak. *Frigyes* főherceg csütörtökig, a többiek szombatig maradnak itt. A vadászatok ma megkezdődtek.

Fülöp Áron ünneplése. Fülöp Áront, a képviselőház főkönyvtárosát, kinek „*Csaba*“ című nagyhatású eposza most jelent meg, a székely képviselők és írók ebből az alkalomból ünnepelni fogják. Dr. Nagy György képviselő kezdeményezésére január hó 30-án a Kaszás-féle (Mühr) vendéglőben bankettet rendeznek Fülöp Áron tiszteletére. Jelenkezni lehet Nagy György irodájában, József-krút 51.

Csalással vádolt tábornok. A madridi előkelő körök nagy izgalomban tartja egy mult héten kipattant botrány. Az államiügyszétség csalással vádolja *Poleviája* tábornokot, a legfelsőbb katonai bíróság elnökét, aki a szenátusnak is tagja. A tábornok, két más előkelő katonai személyiséggel együtt, élén állott egy belga pénzen alakult társaságnak, mely a Madrid és Bilbao közt tervezett vasutvonal építését vállalta el. A tábornok az ellene emelt vád miatt a kortezben viselt tagságáról lemondott s követeli, hogy állítsák bíróság elé, hol a vádak alaptalanságát kimutathatja.

Lujza adósságai. A „*Petit Bleu*“ értesülése szerint *Lujza* hercegnő és hitelezői között megegyezés jött létre. A hercegnő anyjának hagyatékából maradt ékszert, amelyet a hitelezők lefoglaltak, el fogják árverezni s a befolyó pénzből a hitelezőket ki fogják elégiteni, az ékszert pedig egy bizalmi ember őrizetébe fogják adni s addig marad ott, amíg a hercegnő abba a helyzetbe jut, hogy kiváltsa.

Regény a Yildiz-kioszkban. A padisah udvarában szövődő szerelmi regényekről vajmi ritkán kerül valami nyilvánosságra. Most mégis kiszivárgott valami a zárt palotából egy szerelmi regényből, melynek hőse *Lutfullah* herceg, a szultán unokaöccse. A herceg nőül akarja venni *Zigurilla* Zsófiát, egy görög milliomos egyetlen leányát és ez ellen a házasság ellen nemesak *Lutfullah* édesanyja, aki a szultánnak huga, hanem az összes udvari körök, valamint az előkelőbb török társadalom összes rétegeiben is tiltakoznak. A török társadalomnak ez a magatartása részint vallási okokból, részint pedig abból a rokonszenvből és részvétből táplálkozik, amelyek *Lutfullah* herceg első neje iránt érznek mindenfelé Törökországban. A herceg első gyermekének halála után elvált nejétől és a görög leányt akarja nőül venni.

Munkás négygyűlések a fővárosban. Tizenhét négygyűlést tartott ma a szociáldemokrata párt s azokon a községi választójogot és a drágaság okait tárgyalták. A szónokok mindenütt kifejezték a mai községi politika káros voltát és kimutatták, hogy a drágaság oka a klikkerendszer hatalmában gyökerezik. Végül a következő határozati javaslatot fogadták el:

Kimondja a négygyűlés, hogy erős harezot indit a községi, általános és egyenlő választói jog érdekében, hogy a munkásosság a drágaságot okozó klikkerendszert megdönthessé. Követelik a városi közlekedési és világítási üzemek sürgős megváltását, olcsó munkáslakások épitését és a közlekedés olcsóbbá tételét. Végül kimondja a négygyűlés, hogy támogatni fogja a munkás fogyasztási szövetekezetet.

Ezt a határozati javaslatot mind a tizenhét négygyűlésen elfogadták, azután a tömeg rendben eloszlott.

Jubiláló plébános. *Báthy* László prépost-plébános pappászentelesének huszonötödik évfordulója alkalmából hívei ünnepséget rendeznek Léván.

Meggyilkolt bandavezér. Ma reggel *Velesben* az úszkúbi bolgár komité két tagja meggyilkolta *Rediljow* ismert szerb bandavezért és agitátort. A gyilkosság nyílt utcán történt. *Balugics* szerb főkonzul *Velesbe* ment, hogy megállapítsa a körülményeket.

Schöuberger báróné Budapesten. Még mindenkinek élénk emlékezetében él az a nagy botrány, amely miatt 1907. február havában a rendőrség *Schöuberger* Béláné bárónét, születeti *Wallenstein* Rózát tíz évre kiltította a főváros területéről. A báróné, aki azóta több külföldi városnak is lakója volt, most legutóbb Kölnben telepedett meg. *Schöuberger*né kiltítása óta többször megkísérelte, hogy visszatérhessen Budapestre, azonban minden igyekezete hiábavaló volt. Nemrég azután budapesti jogi képviselője utján azzal a kérelemmel fordult dr. *Boda* Dezső főkapitányhoz, hogy legalább rövid időre visszatérést engedjen meg neki. Kérésében hangoztatja, hogy erre a visszatérésre azért van szüksége, hogy *Kispesten* lévő ingatlanainak eladását személyesen intézhesse. A főkapitány a kérésnek most helyt adott s megengedte *Schöuberger*nének, hogy 1909. február elsejétől számított nyolcz napon át tartózkodhassék Budapesten. A főkapitány azonban végzésében figyelmezteti a bárónét, hogy ha ez alatt az idő alatt magviselete ellen a legkisebb kifogás is fog esni, a kiltító végzésnek újból azonnal érvényt fog szerezni.

Tűzvész egy petroleum-gyárban. Orsován az elmúlt éjjel óriási tűzvész pusztított, mely a városban lévő petroleum- és parafin-gyárat végső pusztulással fenyegette. A tűz a parafin helyiségében keletkezett és átesapott az elaj- és gépprésházra és mindent elpusztított. A gyár igazgatósága mindent megtett a tűz lokalizálására. Mindenekelőtt elejét vette, hogy a tűz a benzinházra átesaphasson s így megakadályozta, hogy fölrobbanhasson. A rohamosan terjedő tűz a földszintről átesapott az emeletre, amely az óriási tartályokkal leszakadt. A pusztító elemnek száz vagonnál több parafin és nyolczvan vagon nyersanyag esett áldozatul, ezenkívül a régi és új gépházban elhelyezett gépek teljesen használhatatlannokká váltak. A tűz még néhány napig eltart, amíg az ott fülhalmozott anyagban tápot talál. A kár körülbelül másfél millió korona. A tűz keletkezésének oka eddig ismeretlen. A mentési munkálatok folynak. Emberéletben nem esett kár. Sok munkásnak, aki tegnap kapta ki a hétébért, ruhája és pénze odaveszett. Az elpusztított helyiségek ujjaépítése, fölszerelése és üzembehelyezése legalább egy évig fog tartani.

Koholt merénylethir. Tegnap az esti órákban szeltében-hosszában beszéltek a fővárosban, hogy *Vilmos* német császár ellen merényletet követtek el. A Magyar Távirati Iroda erre vonatkozólag ezt jelenti: A német császár ellen elkövetett állítólagos merénylet ügyében itt elterjedt hírek következtében a berlini *Wolff*-irodához intézett kérdéssünkre attól a következő választ kaptuk: A német császár ellen elkövetett merényletre vonatkozó hír teljesen alaptalan. A császár ma este jelen volt a Schauspielhaus előadásán.

Házasság. Dr. *Czobor* Ernő, kiváló fővárosi ügyvéd február másodikán déli fél tizenkét órakor a dohány-utcai izraelita templomban tartja esküvőjét *Lówy* Ágnes urhölgygyel.

Dr. *Ujtaki* Géza e hó 31-én vezeti oltárhoz *Becr* Ilonát a dohány-utcai izraelita templomban. *Grün* Pál műasztalos eljegyezte *Somlyó* Zsigmond leányát *Herminkát* Budapesten.

Léderer Ervin gyógyszerész eljegyezte *Weiss* Olgát Budapesten.

Nászajándékok, jegygyűrűk legelőnyösebben *Polgár* Kálmán műrás ékszerelépén, Budapest, VII., Erzséba-krút 20., I. em. szerezhetőek be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

Letartóztatott rabló. A minap megirtuk már, hogy *Csere* Lina viczeházmasterné *Rákóczi*-ut 9. számú lakására beállított rőzsaszin álarozos férfi, aki revolvért tartott a kezében és pénzt kért. Majd átkutatta a lakást s mindössze egy koronával, amit az ijedt vicziné adott, eltávozott. A rendőrség a tettest *Burdug* László harminezhat éves betonmunkás személyében kinyomozta. *Burdug* eleinte tagadta, hogy egyáltalán járt a vicziné lakásán, később azonban annyit beismer, de hozzátette, hogy sem álaroz, sem revolvere nem volt. A koronát kölcsön kérte és *Csere* Lina önként adta. A rendőrség folytatja a vizsgálatot.

— **A bosnyák határon megölt magyar katona.** Primayer Ferenczről, a 76. gyalogezred közvezetőjéről az a távirati hír érkezett a Mosonszentjánosban lakó édesanyjához, hogy a bosnyák-szerb határon egy szerb banda agyonlőtte, amidőn őrszolgálatot teljesített.

— **Az örült rémtette.** Veszedelmes embert tartóztatott le a rendőrség Szlavik István 38 éves munkátalan péksegéd személyében, Szlavik elmebeteg ember, aki valóságos réme volt a fiatal kisleányoknak. A Rákossalva felé vezető találták meg, ahol egy hét éves lánykát vezetett. A rendőrök igazolásra szólították, de zavart feleleteivel annyira gyanússá tette magát, hogy a rendőrök bevitték a Mexikói-úton levő őrszobára. A vele volt kisleányról kiderült, hogy egy Madách-utcában lakó gyümölcsáros asszony gyermeke, akit Szlavik felfogadott azzal, hogy vigyen neki egy kis csomagot, kap egy koronát. Kiderült, hogy a veszedelmes ember több kisleányt tett már szerencsétlenné. Hasonló ürügygel csalta ki egy Pálcóczy-úti kocsis és egy Oriás-utcai házimester kisleányát Rákossalvára, ahol erkölcstelen merényletet követett el ellenük. Az elvetemült gonosztevő a rendőrországban ezzel a kérdéssel lepte meg a rendőröket:

— Ugy-e, amiatt a vérmezői leányka miatt keresnek? Meghalt-e, szegényke?

A Vérmezőn ezéltől hét évvel egy postás kisleánya ellen intéztek merényletet. A gyermek hónapokig nagy betegnek feküdt. A tettet azonban nem találták. Szlavik most bevallotta, hogy ő volt a merénylő. A gonosztevő oly zavarosan beszélt, hogy megvizsgálták rendőrorvossal. Ez konstatálta, hogy Szlavik veszedelmes elmebeteg. Az apja is, a testvére is tébolydában halt meg. Ő maga is azt beszéli, hogy néha, különösen ha kis pálinkát iszik, nem tudja mit csinál. A rendőrség a közveszélyes örültet a lipótzmezei tébolydába vitte.

— **Gyémántmezők.** Dernburg, német gyarmattügyi államtitkár, aki tudvaleg hosszabb utazást tett Nyugat-Afrikában, csütörtök este a német birodalmi gyűlés palotájában felolvasást tartott, melyben afrikai utazásában szerzett tapasztalatairól számolt be s a lüderitz-öböl közelében felfedezett gyémántmezőt ismertette. A gyémánt utáni kutatásoknál — mondotta Dernburg — a durva, szemes homok felső rétegében kislakú achátokkal s más, kevésbé értékes nemus kövekkel keverten, gyémántokra bukkantak, melyek egyötöd-háromnegyed karatosak voltak. A gyémántok többnyire tökéletes oktaeder-alakúak. A terület, amelyen a dragákövekre bukkantak, felhodalakú sávkban öleli át lüderitz-öböl, délen, az Erzsébet-öblön alul, kezdődik s észak felé húzódik a tengerig. Anichab közelében. A gyémántmező felfedezéséről egyelőre csak annyit mondhatni, hogy az fontos esemény; behatóbban majd csak pontos mérések után lehet nyilatkozni. Rendszeres kutatást csak szeptember óta végeznek azon területen, addig mindössze 2720 karát volt az eredmény. A szeptember óta végzett kutatások eredménye: szeptember 6644, október 6821, november 10.228, december 11.549 karát, összesen 39.762 karát, mintegy 1.000.000 márka értékben.

— **Az orosz hóhér munkában.** Hátborsóztató statisztikát tesznek közzé Oroszországban. A hivatalos statisztika szerint Oroszországban az elmúlt évben összesen 2019 esetben hoztak halálos ítéletet. A kivégzések száma 796 volt. 1907-ben csak 667 esetben hajtották végre a halálos ítéletet. — A varsói hadbíróság a napokban hozott ítéletet az orosz küzdő szervezet ama tagjai ügyében, akik 1906 július 3-án meggyilkolták az orosz-lengyelországi kormányzó mellé kirendelt adlást. A bíróság Lipski Antalt és Szczudlo Konstantint, akik rejtekhelyből revolverlövéssekkel az őrmagyot lelőtték, kötélt általi halálra ítélte, másik két vádlót pedig husz évi nehéz kényszermunkára. Látható ebből, hogy az orosz hóhér megdolgozik a fizetéséért.

— **Hajóösszeütközés.** A londoni Lloydhoz érkezett jökhámai jelentés szerint a tokiói kikötőben Ibu Maru japán gőzös összeütközött a Sidney nevű francia gőzessel. Az Ibu Maru elsüllyedt és elveszett. A Sidney megrongálódott, emberéletben nem esett kár.

— **Meggyilkolt család.** Ljubecicában, Vrasdia mellett legyilkolták az apától, anyától és egy fiútól álló Katalenic családot. Az ismeretlen tettesek ezután a meggyilkoltak lakását kirabolták. A tettet csak szombat este fedezték fel.

— **Szerencsétlenség körvadászatán.** Palánkán tegnap körvadászatot tartottak, amely alkalommal Pfeifer Péter szépligeti lakos, amikor kocsi-jára felszállt, fegyvere eldőrdült és az abban levő egész töltés a közelében álló Plavics Lajos rendőr nyakába és vállába furódott. Súlyos sebével kocsira tették és lakására vitték.

— **A tottenhami véres eset.** Hirt adtunk már londoni táviratok alapján arról, hogy Tottenhamban, London egyik külvárosában, két olasz ember rablómerényletet követett el s miközben üldözöbe vették a gonosztevőket, két embert agyonlőttek. Ujabb táviratok szerint a merénylet alkalmával két ember meghalt, tizenöt megsebesült. Utóbbiak közül öt a kórházban van. A tettesek egyike életben maradt és szintén a kórházban ápolják. Helfeld Pál rigai embert ismerték fel benne. A másik tettes, aki agyonlőtte magát, egy Jakob nevű orosz ember, akit London keleti kerületeiben, mint forradalmi agitátornak ismertek.)

— **Nemzetiségi bojkott.** Balázsfalváról írják nekünk, hogy a nemzetiségi izgatások folytán az ott élő nem román ajkú kereskedőket nemzetiségi bojkottal sújtották, amelyet olyan erősen szerveztek, hogy az ottani magyar kereskedők még egy doboz gyufát sem képesek a románoknak eladni. A helyzet a magyar ajkú kereskedőkre nézve nap-nap után válságosabb lesz és ha a kormány erélyes intézkedésével nem segít a bajon, akkor a magyar kereskedők anyagi romlása rövi időn belül be fog következni.

— **A vas- és fém munkások szervezkedése.** A miniszteri rendelettel fölfüggesztett vas- és fém munkás szövetség tagjai, bár ügyükben a vizsgálat beszüntetése, máris újra szervezkednek. Vasárnap délelőtt tíz órakor a Bálint-utca 4. szám alatt levő Erhardt-féle vendéglő magyteremben gyűlést tartottak, amelyen kimondták, hogy mindenképpen ragaszkodnak szervezetükhöz, ha nyíltan nem szervezkedhetnek, megcsinálják az alapszabályok nélkül való titkos szervezetet. A gyűlésen, amely *Visznovszky* Istvánt választotta elnökké, a hatóságot dr. *Vermes* József rendőrkapitány és *Volkenberg* rendőrfelügyelő képviselték nagy rendőri készültség élén. A gyűlés egyetlen szónoka *Malasics* Géza volt, aki felszólította a jelenlévőket, hogy szervezkedjenek a munkásság a műhelyekben, ha nyíltan nem szervezkedhetnek. Aztán jöjjön, aminek jönnie kell. A beszéd végén *Visznovszky* István elnök szintén szervezkedésre szólította fel a munkásságot. Egy ízben *Vermes* kapitány mérsékletre intette a szónokot, mert azt mondta, hogy ha izgatás a műhelyekben való felvilágosítás, akkor izgatni fognak. A kapitány figyelmeztetésére nagy lármá és kiabálás keletkezett és a rendet csak nagy nehezen lehetett helyreállítani. A gyűlés végül határozatképpen megállapította, hogy a vas- és fém munkások szövetsége szükséges. A gyűlés után a jelen voltak csendben szétszóróztak.

— **Zsaroló kereskedőség.** A rendőrség vasárnap letartóztatta *Krausz* Zsigmond huszonhárom éves kereskedőjét, aki a Wesselényi-utca 50. szám alatt levő divatru-kereskedőt meg akarta zsarolni. *Krausz*, akit csak a napokban bocsátott el a kereskedő, fenyegető-levelet írt neki, amelyben bejelentette, hogy leleplezi és tönkreteszi, ha nem ad neki hatszáz korona hallgatási díjat. A levelet a kereskedő átadta a rendőrségnek, amelynek még a délelőtti folyamán sikerült a zsarolót kinyomoznia és elfognia.

— **Automobil-elgázolás.** A Váci-ut 130. számú háza előtt ma délután halálos automobil-elgázolás történt. A Wolfner-féle upesti börgyár automobilja, amelyben a soffőr és egy tisztviselő ültek, elütötte *Beij* Károly tanulót, egy asztalos tizenegy éves fiát. Az automobil felvette a koponyatörést szenvedett fiút és bevitte a mentőkhöz. Itt a műtőasztalra tették, de a seb kimosásakor meghalt. A mentők bevitték az orvostani intézetbe.

— **Sorsjáték-elhalasztás.** A szatmári református egyházmegye iskola-építési sorsjátékának húzását a pénzügyminisztérium 1637. számú rendeletével 1909. július 25-ére halasztotta el.

— **A párisi gépszédők sztrájkja.** A legtöbb párisi lap gépszédői sztrájkba léptek, mert béremelést követelnek. A nyomdák tulajdonosai mindazonáltal kijelentik, hogy a lapok megjelennek. A sztrájkolók a munkástörszén gyülekeznek.

— **A Társadalomtudományi Társaság saját helyiségében** e hó 30-án (szombat) pont félhét órakor felolvasó ülést tart, melynek tárgya Prof. *Robert Michels* (Turin) előadása: „Psychologie der Bürgerlichen Klasse in den verschiedenen Ländern Europas.“

— **A bóravihar.** Közöltük, hogy az Adrián napok óta dühög a bóra. A vihar még most sem szűnt meg. Fiumében a partmenti járatokra nem indulnak a hajók. A bóra olyan erős, hogy a gőzösek csak nagynehezen juthatnak be a kikötőbe és mehetnek el onnan. Az osztrák Lloyd-társaság „Austria“ nevű gőzöse, mely nagy ezement-rakomány fölvételére Bukkariba rendeltetett, ma már másodszer kísérlette meg, hogy bejusson a bukkari öbölbe. Ez a törekvése azonban tegnap is, ma is meghiúsult, mert Portorénál olyan erős volt a szélvihar, hogy lehetetlen volt behatolni. Az a veszély fenyegette, hogy a nagy hajótestet a szűk bejáratnál a bóra a parhoz sodorja. A hajó ezért kénytelen volt visszatérni a fiumei kikötőbe. A Magyar-horvát hajóstársaság gőzösei, melyek a partmenti szolgálatot teljesítik, minden vonalon nagy késéssel közlekednek. Az „Adria“ társaság hajói is zavart szenvednek utjukban a tengeren uralkodó szélvihar miatt. Triesztben, Velencében egyaránt érezhető a bóra dulása. Sőt még Dél-Olaszország kikötőiben is dühögő szélvész mehezíti meg a hajók forgalmát. Az „Adria“ gőzöse, mely Sziciliából van visszatérőben, a Kvarneróra érve, kénytelen volt a nagy bóra elől egy isztriai kikötőbe menekülni. Triesztben akkora a bóra, hogy egyetlen hajó sem juthat be a kikötőbe és nem kerülhet ki onnan. Tizenegy gőzös vesztel a kikötő előtt már a harmadik napja. A bóra óránként 80 kilométernyi gyorsasággal száguld végig és rohamai időnként veszélyesen erősek.

— **Szülői értekezlet a Feministák Egyesületében.** E hó 27-én, szerdán délután félhat órakor a Feministák Egyesülete helyiségében (V. Mária Valéria-utca 12. II.) szülői értekezletet tart, melynek tárgya: „Hogyan védelmezzük gyermekeinket a pornográfia ellen“. Előadó: *Peisner* Ella fővárosi tanítónő.

— **Ujabb kivégzés Franciaországban.** Carcassoneban holnap reggel kivégzik *Dauverset*, aki egy házaspárt meggyilkolt, hogy kétszázmegyven frankot elloplasson tőlük. *Deibler* hóhérs nyaktilójával már Carcassoneba érkezett. *Fallières* elnök három más halálra ítélt embert büntetését életük fegyűgig való börtönrre változtatta át.

— **Tűz egy linoleum-gyárban.** Triesztből jelentik: Ma éjjel két órakor a Linoleum-gyárban tűz támadt, mely a gyárnak harmadrészét elpusztította. A tüznek a gépberendezés egy része és a raktárok estek áldozatul. A kárt egy millió koronánál többre becsülik. A tűz oka eddig ismeretlen.

— **Az irgalmasrend névtára.** Az irgalmasrend magyar tartományának főnöke, *Thuróczy* Kornél most bocsátotta közre a rendnek 1909. évi névtárát. Az ebben foglalt adatok szerint a rend kötelékébe 114 szerzetespar tartozik. A tudományok különböző szakában szerzett képesítésük szerint 13 rendi kórházukban tíz áldozár, 8 egyetemes orvostudor, 18 okleveles gyógyszerész működik; a többi rendtagok részben mint orvossegédek, gyógyszerészyakornokok, rendhagyazdák és betegápolók teljesítik hivatásukat. Ezenkívül a rendnek a budapesti tudományegyetemen a teológiai fakultáson 3, az orvosin 5, a gyógyszerészeti tanfolyamon pedig 3 rendes hallgatója van. 13 kórháza közül a zágrábi az egyedüli, mely nyilvános jelleggel van felruházva; a többi kórháza magánjellegű. Megemlítendő még, hogy kórházaiban elsőrangú világi orvosok is — számszerint mintegy 45-en — működnek. Kórházaikat az elmúlt évben Egerben és Szatmáron átépítés után fejlesztették, minek folytán az egyi elmeegógyintézet és kórházban naz elhelyezhető betegek létszáma 200-zal, a szatmári kórházban pedig 40-nel szaporodott. Az elmúlt évben a rendtagok közül elhunytak dr. *Pataky* Lucius orvos, tb. rendi kormánytanácsos, *Szigeti* István áldozár, a pápai rendház alperjele, *Tihanyi* Lukács orvossegéd és *Bárdos* Pongrácz teológus.

— **A Magyar Földrajzi Társaság** e hó 28-án, csütörtökön este 6 órakor a kir. magyar tud.egyetem Földrajzi Intézetének nagy tantermében (VIII., Fhg. Sándor-utca 8. szám a. a régi képviselőház üléstermében) felolvasó estélyt tart. Tárgy: Dr. *Herrmann* Antal előadása: Boszniai képek. (Vetített képekkel.)

— Két halott katona. Szerajevóból érkezett táviratok megrendítő gyilkossági és öngyilkossági esetről adnak hírt. Tegnap délelőtt a Bjelobrdó-Dobrun közötti úton Han Podvaganinál (visegrádi kerület) a postaország két gyalogos katonáját halva találták. A bjelobrdói katonai parancsnokság megállapította, hogy kétségkívül csivakodásból keletkezett gyilkosság és öngyilkosság történt. Egy későbbi szerajevói távirat hírül adja, hogy a Han Han Podvaganin mellett agyonlőve talált két katona a 36. ezredhez tartozik s nevük Kafkac, illetve Biber. Kafkac előbb bajtársát lötte agyon, majd öngyilkossá lett.

— Szerencsétlenség a gyárban. Ma reggel az óbudai Goldberger-féle képfestő-gyárban gázölés történt. A munkások nyomban elzárták a gázcsapokat s megnyitották a szellőztető készülékeket. A veszedelem elmúlt, de az egyik szobában eszméletlenül, a forró gőztől összeesve találták Blaska Antal gyári munkást. A szerencsétlen embert a mentők a Margit-kórházba vitték. A vizsgálat megállapította, hogy a husz centiméter átmérőjű fő gőzcső megrepedt s így támadt a baj, amelyet csak akkor vettek észre, amikor az automatikus tűzjelző-készülék csengői mindenfelé megszólaltak.

— Az anyós rémtette. Makón történt az alábbi rémes esemény, melynek hőse egy Vetró Jánosné nevű asszony. Egyetlen leányát Tóth István nevű gazda vette feleségül. De minthogy Vetrónának senkije sem volt, ő is vejéhez költözött. Azóta a fiatalok között folytonos csivakodás volt és Tóth többször kérlette feleségét, menjenek anyósától külön lakni. Felesége, ki még tekintélyes örökséget várt édesanyjától, nem volt hajlandó édesanyját elhagyni. Emiatt Tóth elkeseredésében ivásnak adta magát és többször holtrezegen ment haza. Tegnap is részegen állott be lakásába és mikor lefeküdt, anyósa baltával két csapást mért a fejére. A szerencsétlen ember feje kettéhasadt és szörnyethalt. Az anyós önként jelentkezett a rendőrségen.

— Halálozás. Kátész Zsigmond, volt 48-as honvéd-tizedes rövid szenvedés után meghalt. Temetése tisztelői nagy részvétel mellett a hó 22-én volt Palinban.

Dr. Nécsy Mihály köz- és váltóügyvéd, a Bars-megyei Népbank részvénytársaság igazgatósági tagja s verebelyi telepének jogtanácsosa, megyei törvényhatósági bizottsági tag, tb. megyei főügyész életének 56-ik évében hosszas szenvedés után a hó 23-án elhunyt Verebelyen.

Barátosi Bibó Dénes földbíró, a mezőföldi reform. egyházmegye világi tanácsbírája a hó 22-én életének 74-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt Szunyogon.

Vásárhelyi Sámuel, takarékpénztári igazgató, a Jókai-nyomda igazgatója, városi képviselő, életének 65-ik évében Sepsiszentgyörgyön meghalt.

Néhai maduniczai Mihály János min. tanácsos özvegye, szül. Moro Angelina, életének 65-ik évében Dunakeszin meghalt.

Bálint Jenő, Bálint Károly bodolai körjegyző 17 éves tanuló fia Bodolán meghalt.

Cziner Jakab megyebizottsági tag, takarékpénztári felügyelő 78 éves korában Rimaszombaton meghalt.

Kinck Gyula lovag, az alsó-ausztriai kereskedelmi és iparkamara elnöke Bécsben ma délután két órakor a kamara palotájában hirtelen meghalt. Kinck lovag már hosszabb ideje súlyos vesebajban szenvedett és több orvosi műtétet végezték rajta.

x Kötények legczélszerűbb ajándék, 10 százalek engedménnyel Röslernél, Budapest, V., Harminczad-utca és József-ter sarkán.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítanak a gyermektorna- és vívásra.

x Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.
x Péter, a csoda-csimpánz utolsó fellépései bezárólag január 30-ikáig lesznek a Fővárosi Orfeum-ban. Aki a teremtsenek ez igazi csodáját még nem látta, és ez idén belül meg nem nézi, Budapestben már soha többé nem lesz reá alkalma, mert tekintve a majnok rövid életét Európában és tekintve, hogy több évre

előre le van szerződötve a külföldre, hozzánk többé vissza nem térhet. Az utolsó Péter-matiné mérsékelt helyarákkal csütörtökön, január 28-án d. u. 4 órakor lesz.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Kiállítás az Iparművészeti Múzeumban.

Anglia, Amerika és Franciaország iparművészeti oktatása.

Budapest, január 25.

A művészet az egész világon feltartóztatlanul halad a demokritizálás felé. L'art pour l'art álmainkból lassan felocsudtunk s ha ma még hiszünk benne, másként hiszünk, distingválva fogadjuk el. Művészet és társadalom kezdik megérteni egymást s a nagy, végleges megértés — ezt már tényekből lehet konstatálni — megmérhetetlen haszonnal fog járni mindkét félre. Ruskint és a prerafaelistákat, élükön Walter Crane-vel és William Morris-sal hamarabb avatták apostollá a nemzetek, sőt hazájuk is, semmint azt közmondási alapon remélhették. Ez a kiállítás élénk dokumentálása ezen elvek diadalmának. Amit Anglia évtizedek óta alapos tudatossággal keresztülvitt, ma Amerika konzekvenciában gyönyörű és tiszteletre, parancsoló tour de force-vel csinálja végig. S ez utóbbi meglepő. Nem túlzott túlzás: de szenzáció is talán.

„Valamely ország művészete, társadalmi és politikai erényeinek összege, pontos summája etikai erények.” Ruskin mondja ezt s az angol, amerikai iskolák, mintha egyébről sem beszélne, mint erényeknek és etikai erényeknek rothschildi és vanderbilti gazdagságáról. Az ember szinte visszaretten az összehasonlítástól. A bujkáló sovinizmus irigységán és szegénypirosan horkan fel bennünk. Mennyit beszélnek ezek az angolok, ezek az amerikaiak és hogyan beszélnek! Mennyi mondanivalójuk van és hogyan mondják! Mennyi kulturerő, milyen fölényes fajintelligencia, milyen materiális energia vibrál a hangjukban és milyen imponáló elegancia a maguktartásukban, amint befogadó és felszívó képességüket egy-egy csaknem arrogáns pózzal gögös fajiságukba könyvelik. Az akarásnak, a céltudásnak s a végrehajtó erőnek kulturája ez, a művészetnek és társadalomnak és mindkettőnek egymásban való életének, termékenyülésének és termékenyítésének eredménye. Gyönyörű kiütkezés.

Nekem az egész kiállításon Amerika imponál a leginkább. Amit a newyorki Columbia University élt bemutat, az ideális papírra rögzítés, mert a gyakorlati megvalósításról, mint Anglia művészetében, semmiféle beszámolást nem kapok. Ettől azonban csak egy hajszálnyit akarás az elválasztó. Amerika pedig eldorádója az akarásnak s a megvalósításnak. A. W. Dow népzélet fejlesztő akciójában magáévá teszi Reynolds elveit, amint ahogy maga Ruskint is elfogadta és Sin Joshua-ával haladva, ott is tovább folytatja a művészi nevelést, ahol több elhagyta. Elindul a vonalnál és egyenesen a célra törve, bámulatos könnyedséggel, minden verejtékezés nélkül jut el a szintheitikus látnivalóság és tovább. És milyen minütózus pontossággal veszi sorra a közbenső állomásokat: térfeleosztás, ritmusérzékre való nevelés, sikra redukálás kivágott papírlapokkal, szintanulmányok, fény-és árnyék-studiumok, foltok, két és három valőrben, complementár színek alkalmazása, önálló krétakompozíciók, a dolgok összelátása és így tovább. Közben észre sem vesszük, hol vesszük fel az idegen árut. Halvány szinakordok vibrálnak előttünk tapétákon, butorterveken, könyvtáblákon, vissza-visszaesendülnek egyéb tanulmányokban is: érezzük, látjuk a japánok hatását, de nem tudjuk, hol történt a beolvadás, s amikor észrevesszük, már csak azt konstatálhatjuk, hogy beolvadt. Bámulatos, ahogyan ezek az amerikaiak az anyagot értik. Majdnem lehetséges a külön textil-érzékükről beszélni, amint hogy szín- és vonal-érzékük mellett, akár fa- és fémerzékükről is beszélhetünk. És mind-ebben az amerikai arányok, melyek megdöbbentenek. A gyermekek tizenhétéveséig tart ez a kurzus. Aztán vége. Mintha egy nemzeti álom,

művészeti ábrándok, utópiák az általános műveltségről, eljövő generációk boldog harmóniája nyernének megvalósulást. A minthogy megvalósulnak.

És Anglia kiállításánál már a valónak ezt a képét látjuk. A gyakorlati megvalósulását. Hetven mozgalmas esztendő tradíciójának, nemes, bár konzervatívnak mondott eredményét. Itt már nincs helye a meglepődésnek. Itt már csak újra konstatálni lehet. Megerősíteni a megerősítettet. Felmelegíteni a távolságban ki-kihűlő csodálatunkat. Jól ismerjük a kontinensen a South Kensington Múzeum uttörő munkáját, s az angol művészeti, iparművészeti törekvések útját, amíg ez a kulturintézet lassan Royal College of Art-á alakult át. S ma, amikor az ujkori eszmékkel szaturálva, általuk izmosodva viszontlátnak, egy kicsit mintha dühöse is és elkeseredettek is lennének a duzzadó és egyre duzzadó eredményeken. Azóta egy sereg magánjellegű iskola, guildok és alapítványok siettek az Ashbee tanár vezetése alatt álló intézet segítségére, s ha meggondoljuk, hogy a tanítás — ha mindjárt gyakorlatilag amúgy is működőnek — este 6—9 óra között folyik, az eredmény még Angliától is, bámulatos. Jóformán sehol sem látjuk a rajzot, magáért a rajzért, hanem a kézimunkáért. Ez éppen az angol praktikusság karakterisztikonja. A papíros-terv náluk nem öncél, amint hogy nem is iparművészet. Cél a technikai kivétel: az iparművészet a cél. Fém munkák, bőrkötések, hímzések mindenfelé. A szőtteseket, irish-csipkéket, szárított és himzéseket a hanlegi School of Art mázas edényei, a lede-i ezüstbe vert ötvösmunkák, a dublini zománc-művek és egyebek váltják fel. Mind, mind gögösen, önértékesen diadalmas dokumentálása az Anglia műhelyeiben folyó lázas művészeti munkálkodásnak. Sehol formaisméltés, sehol utánaérzés. A középkori és renaissancei tradíciók szeretete mellett is csupa invenzió, csupa lélekteljes átformálás, természeti motívumok friss belekompónálása. És mindenütt erőteljes aláhúzás az angol faji jellegnek, úgy a szerkezet logikájában, mint a formai megoldásban.

Augliával és Amerikával szemben Franciaország mintha csak a degeneráltságot képviselné. Csupa reminiscenzencia, csupa idézés, az Ecoles Municipales Professionelles des Garçons gipsz-sémáitól és rózsaszín, meg ibolya-tónusaitól a Pilon, Palissy és Estienne anyagszerűtlenségeikig gipszben, fában, fémbe. Amint az előbbieken csak tanulni lehet, utóbbin okulni kell.

(*) A Nemzeti Színházban ma este a „Venezzei kalmár”-t adták, Jessica szerepében először Lenkei Hedviggel. A szerelem ódes mámoráig a valláson, az erkölcsön keresztül eljutó zsidó lány, minden vágyakozását, minden boldogságát ebben a szerelemben, igazi mély művészettel tudta Lenkei Hedvig érzékelteni. A boszut lihegő, kegyetlen, majd megtört Shylockot Ivánni játszotta megszokott bravúrával, melyet a közönség nyílt színen is zajos tapsal honorált. Pootia romantikus szerepében Hegyesi Mari aratott igaz sikert, Norissá-ban pedig Vizvári Mariska mutatott igen szép alakítást. A ma est többi szereplőt is dícséret illetet.

(*) Az Akadémia ülése. A Magyar Tudományos Akadémia ma délután összehívást tartott Berzeviczy Albert v. b. t. t. elnöklété alatt. Elsőnek Dézsi Lajos megleghangu emlékbeszédet tartott a nemrég elhunyt Széchy Károly, akadémiai levelezőtárg ismert esztetikus felett. Dézsi ismertette Széchy Károlynak egész élettörténetét. A tetszéssel fogadott szép emlékbeszéd után Szily Kálmán bemutatta Vizsota Gyulának „Széchenyi, Vörösmarty és az Akadémia működésének első éve” című munkáját. Széchenyi a megalakult Akadémia minden dolga iránt melegen érdeklődött. A teljes ülés mindvégig érdeklődéssel hallgatta az értekezést, amely után folyó ügyek tárgyalására került a sor. Heinrich Gusztáv főtűtőár mély megindultsággal emlékezett meg Joannovics György tiszteletbeli tag haláláról s indítványára elhatározták, hogy az első osztályt kéri fel emlékbeszéd tartására. Az akadémiai pályázatok bá-

EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van

A szerkesztőség telefonja: 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

rálóul a következőket választotta meg az összes ülés: a Péceli regény pályázatra *Beöthy Zsolt*, *Mikszáth Kálmán* és *Herczeg Ferenc*; a Bródy-jutalomra *Berczik Árpád*, *Rákosi Jenő*, *Concha Győző* és *Asbóth Jenő*; a Nagyjutalomra *Ballogi Aladár*, *Csánki Dezső*, *Fejérváry László*, *Angyal Dávid* és *Tagányi Károly*; a Wahrman-jutalomra *Gaál Jenő* és *Matkovics Sándor*. A Lévpályázaton az elmúlt évben *Zorád István* pályadíjat nyert „Kender és lentermelés Magyarországon” című munkájával. Az országos gazdasági egyesület most arról értesítette a Akadémiát, hogy *Zorád* munkáját kiadni hajlandó. Az összes ülés örömmel fogadta az ajánlatot. Végül a tagajánlások ügyében kiküldendő körlevelek tárgyában tanácskozott az összes ülés. A gyűlés elhatározta, hogy a körleveleket szétküldi a megjegyzéssel, hogy február 28-ig a tagajánlások benyújtandók.

(*) **Szavay Gyula ünneplése.** A debreczeni újságírók *Szavay Gyulát*, a vidéki hírlapírók országos szövetségének elnökét, a Petőfi-Társaság tagját írói pályája 25 éves jubileuma alkalmából ünnepelni készültek. A Csokonai-kör mult szombati felolvasó-estélyét választották erre alkalmul és dr. *Kardos Albert*et kérték föl, hogy a jeles költő írói működését méltassa. *Szavay Gyula* neszét vette a készülő „reménylet”-nek és humoros levélben tiltakozott ellene. Abban a reményben ment el az estélyre, hogy kérését respektálni fogják. Nem egészen így történt. *Komlóssy Artur*, a kör helyettes elnöke az ülést megnyitván ügyes fordulattal rátért a dologra, melyet ugyanis mindenki tud: „Az ünnepelt költő hatorozottan tiltakozik a jubilálás ellen s nekünk barátainak ezt respektálni kell. Nos — hát nem jubiláljuk őt. De azt már nem akadályozhatja meg — ugymond az elnök — még *Szavay* sem, hogy a hölgyek bájos mosolyát s szép szemeknek fénylő sugarait, a férfiközönségnek a költőért lelkesülő szivdobbanásaival együtt díszes csokorba kötve, két kézzel ne szórja az ő borostyán-övezte fejére — kívánva neki, hogy még messze távolban legyen az az idő, amikor csakugyan és igazán jubilálni kell!” Lelekes taps és éljenzés volt a szavak visszhangja, s utána *Kardos Albert* szeretettel szólt *Szavay Gyula* költői érdemeiről.

(*) **Győri színház.** Szép sikerrel elevenítették fel a győri színházban *Verő György* operettjét, „A szultán”. A czimszerepet *Fehér Olga*, a társulat kolaratur primadonnája énekelte és szép és terjedelmes hangjával e szerepben is nagy sikert aratott. A közönség minden énekszámát megismételtette és a felvonások után gyakran hívta a lámpák elé, tisztelői pedig virággal halmozták el, mellette szép sikere volt *Roxelan* szerepében *Moly Margit*nak is. A többi szereplő szintén hozzájárult a jó összjátékhoz.

(*) **Bendiner Heddy Berlinben.** Bendiner Heddy, az Operaház művésznője két hónapi szabadságot kapott *Mészáros Imre* igazgatótól külföldi tanulmányút céljából. A művésznő Berlinben tölti szabadságidejét és a napokban előénekel *Gerster* Etelkának, Németország leghíresebb énekmester-nőjének, ki a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott Bendiner Heddy hangjáról és művészetéről és azonnal tanítványainak sorába vette. Mint a berlini lapokban olvassuk, a művésznő máris meghívást kapott *Gregor* igazgatótól, a berliner „Kommische Oper”-ban való vendégszereplésre.

(*) **A „Táncos huszár” Bécsben.** Rajna Ferenc és Szirmai Albert pompás operetteje, mely a Király Színházban állandóan zsúfolt házakat vonz, nemsokára átmegy a Lajtán is. A bécsi Venedig in Wien színházának igazgatója megszerezte a „Táncos huszár” előadási jogát, s külön művészi erőket szerződött, hogy a darab minden zemei és komikai hatásait kellőképpen kihozhassa, mert ugy számít, hogy a magyar operettel fogja színháza egész szezonját betölteni.

(*) **Az Uránia-színház** érdekes újdonságra készül. *Pekár Gyula* megírta három felvonásos darabban a francia forradalmat. A darabot remek művészi képek és a maguk nemében páratlan mozgók fogják élénkíteni. A bemutató előadásig *Tormay Cecile* „Szírenek hazája” című darabja dominálja a műsort, mely Szeiziliát mutatja be a messzínai földrengés teljes és kimerítő ismertetésével.

(*) **A Vígyszínházban** holnap, kedden az „Izráélt”, Bernstein Henri szenzációs színművét ismétlik. Holnapután, szerdán a „Király”, Flers, Caillavet és Aréne nagyszerű vígjátékát játsszák.

(*) **A Park-klub hangversenye.** Holnap este 8 órakor lesz a Park-Klubnak hangversenye a délcslaszországi földrengés szerencsétlen áldozatai javára. Az estélyen, amely egyike lesz a főváros legfényesebb és legelőkelőbb mulatságainak, *József főherceg* és *Augusta főhercegnő*, valamint udvartartásuk is megjelenik és a főváros társaságának színe-java ott lesz. A hangverseny végleges műsorát így állapították meg:

1. Rákosi Jenő felhívását szavalja *Márkus Emilia*, a Nemzeti Színház tagja. 2. Popper Dávid requiemjét három gordonkán és zongorán előadják a szerző: *Schiffer Adolf* tanár, *Tonhazy Ferenc* és *Szekely Arnold* tanár. 3. Giordano operából egy részletet előad *Koralek Paula*, a messinai Vittorio Emanuele tagja. 4. Mendelsohn variációit zongorázza *Morvay Zsuzsika*. 5. Wagner Richard versenyzalát a Mesterdalmnokokból énekl *Knöte* Henrik kamaranékes. 6. Mme *Cahier*-nek, a bécsi opera tagjának éneke. 7. *Senatra Abunda* Chopin szerzeményeket játszik. 8. Wagner Richard operájából Lohengrin bucsuját *Elzától* énekl *Koralek Paula*. 10. Herczeg Ferenc alkalmi darabját előadja *Hegedüs Gyula*, a Vígyszínház tagja. 11. Magyar népdalokat szaval *Török Irma*. 12. *Fráter Loránt* énekel.

(*) **Shakespeare-matiné.** A Kisfaludy-Társaság Shakespeare-bizottsága tegnap tartotta az első matinéit az idén a Nemzeti Múzeum dísztermében. Berzeviczy Albert, a bizottság elnöke, örömmel üdvözölte a közönséget, amely ezúttal is megtöltötte a termet, nagy érdeklődéssel jött. Azután fölolvastatta a Természettudományi elem Shakespeare műveiben című tanulmányának egy részletét. Utána *Jászai Mari* lépett az emelvényre és elszavalta *Macbeth* néhány jelenetét. Előadását egyre fokozódó tétőzéssel hallgatta a közönség. Végül dr. *Hevensi Sándor* fejtegette a Velencei kalmár meséjét. A legközelebbi matiné jövő vasárnap lesz.

(*) **Az Idő** című hetilap legújabb számába vezércikket Porzolt Kálmán, verseket Péterfi Gyula és Szász Zoltán, tárcát Haraszthy Szederkényi Anikó, politikai karcolatot Pakots József, krónikát Ráspoly, csevegést Lux Terka és Porzolt jubileumáról cikket Ráskai Ferenc írt. A tartalmat Radó Imre cikke, a Pót-Anekdoták, kincs, egy bájos angol novella, azonkívül gazdag közgazdasági rovat egészíti ki. Az Idő félévre hat koronáért rendelhető meg a kiadóhivatalban: Felső erdősor 32.

(*) **Uj szatirikus folyóirat.** A Politikai Hetiszemle, ez a tizenötévesztendő multu hetilap, ma megjelent számával új irányú működést kezd, mint szatirikus hangú, eleven és elfogulatlan bírálója a politikai, társadalmi és művészeti eseményeknek. Érdekesebb érdekesebb cikkeik váltakoznak a füzethetben, melyek közül kiemeljük a következőket: „Lucifer a t. Házban”, „Petőfi levele Molnár Ferencnek”, „Fedák Sári Naplója”, „Egy kis művészeti pourparler”, végül pedig „A nagy tehetségtelen” című regény első részletét. A Hetiszemle könyvtalokban jelenik meg és számonkint husz fillérért kapható minden dohányszékében és újságárúsnál. Felelős szerkesztője Jákó János.

EGYESÜLETEK.

(—) **A Magyar Nők Szövetkezeti Ligája** vasárnap délután az Országos Magyar Gazdasági Egyesület dísztermében gyűlést tartott, amelyen nagy és előkelő közönség jelent meg. *Prohászka Ottokár* székesfehérvári püspök volt a gyűlés első szónoka, aki beszédében a szövetkezés etikai értékét fejtette ki. *Raffay Sándor* evangélikus lelkész mondott ezután hatásos beszédet a nők társadalmi munkájáról. Végül *Balogh Elemér*nek a „Hangya” vezérigazgatójának a pálinkáról írott értekezését olvasta fel *Buday Barnáné*. Az értekezés lényege az a határozati javaslat volt, hogy a liga irjon fel a törvényhozás és a kormányhoz és kérje a pálinka elárúsítás betiltását. Az egyhangulag elfogadott határozati javaslatához *Buday Barnáné* azt az óhaját fejtette ki, hogy a liga intezzen felterjesztést a kormányhoz a pálinkaméreg vasárnapi munkaszünetre tárgyában is. Mindkét javaslatot egyhangulag elfogadták.

(—) **A Természettudományi Társulat** chemiaszaktálya a hó 26-ikán, kedden este hat órakor az egyetem 1-ső chemiai intézetében (Múzeum-körút 4. sz.) századik ülését tartja. Tárgyak: 1. *Nuricsán József*: a) A kaliumjodatról. b) A jodoform meghatározásáról. 2. *Weiser István*: A takarmányok chemiai összetételének változása erjedés közben. 3. *Zaitschek Arthur*: A tej chemiai összetételének inzadozásáról.

FŐVÁROS.

(*) **Mészárosok a polgármesternél.** A központi vásárcsarnok mészárosainak küldöttsége tisztelt gett ma délelőtt Rózsavölgyi Gyula alpolgármesternél és intézkedést kért tőle arra, hogy a vásárcsarnokokban miként a multban, ugy ezután is engedjék meg, hogy a vevőknek öt különál kisebb husmennyiséget is adhassanak el egy-egy husfajtából. Kérték továbbá annak kieszközölését, hogy az esetben, ha a huskészlétük elfogy, a vásárcsarnokban levő husnagyvágóktól vásárolhassanak húst. A tanács tudniillik legutóbb arra szorította a mészárosokat, hogy megint csak öt különál husmennyiséget árusíthatnak nyomtaték nélkül. Három évvel ezelőtt a nagy husdrágaságra való tekintettel, a tanács a husnak kisebb mennyiségben való árusítását is megengedte. Ez az engedély mostanáig fennállott. A mészárosok most azt mondják, hogy azzal, ha öt különál kisebb mennyiségű húst árusíthatnak, árszabályozólag hathatnak a husra, illetve leszállítják a hus árát, ami különösen a szegényebb néposztályra nézve fontos. A tanács rendelete a hus drágulását idézi elő, mert a szegény ember kénytelen lesz szükségletét a mészárosoknál beszerezni, de különösen azért, mert a Galicziából jövő hus, kellő piacra nem találván, el fogja kerülni a budapesti piacot. A polgármester válaszában kijelentette, hogy az ügyet sürgősen megvizsgálhatja és jelentés tételére hívja fel az illetékes ügyosztályt.

(*) **A pornográfia ellen.** A II. kerületi II. számú országuti iskolaszék dr. Magyar István kir. főügyészi helyettes elnöklésével tartott ülésében a következő határozatot hozta:

A főváros tanácsa utján fölír: 1. a pénzügyminiszterhez, hogy hívja fel a dohányszékeket az engedelem különben való megvonásának terhe alatt arra, hogy ha szeméremsertő lapokat és könyveket, valamint a Nick Carter, Buffalo Bill és Nobodi-féle rémes regényeket ne árusítsák; 2. a belügyminiszterhez, hogy intézkedjék az utcai elárúsítási engedélynek a szemérem elleni vétség miatt elítelt lapoktól való megvonása iránt; 3. az igazságügyminiszterhez, hogy kérje be a bíróságoktól a szemérem elleni vétség miatt folyóiratok, vagy könyvek ellen hozott jogerős marasztaló ítéleteket s közölje azokat a kolportázs megvonhatása végett a belügyminiszterrel. Az igazságügyminiszter továbbá fölkereti, hogy utasítsa az összes királyi ügyészségeket a büntető törvénykönyv 248. szakasza alapján mindazoknak az üldözésére, akik fajtlanságot tartalmazó iratot, nyomtatványt, vagy képes ábrázolatot nyilvános helyen kiállítanak, árulnak, vagy terjesztenek. E határozatot pártolás végett közlik az összes fővárosi iskolaszékekkel.

(*) **A Császárfürdő kibővítése.** A Császárfürdő igazgatósága előterjesztést tett a főváros-hoz, melyben arra kéri, hogy a főváros ejtse el a Császárfürdő felett tervezett utat és törölje ezt a szabályozási tervből, hogy a fürdő ebben az irányban terjeszkedhessen. A mérnöki hivatal pártolja a kérvényt, amelyet a középítési bizottság legközelebb fog tárgyalni.

(*) **A beraktározók üzelmei.** Megirtuk, hogy a napokban a butorszállítók egy küldöttsége járt a polgármesternél, akinek egy memorandumot nyújtott át, amelyben felhívta a fővárosi tanács figyelmét a beraktározók üzelmeire. A tanács a memorandum alapján ebben az irányban már meg is tette az intézkedéseket, amennyiben utasította az előjáróságokat, hogy a beérkezett panaszokat vizsgálják meg és a tapasztalt visszaélések esetében igen szigorúan járjanak el. A jövőre vonatkozólag pedig utasította a hatóságot, hogy kísérelje állandó figyelemmel a beraktározók üzelmeit.

(*) **A hadmentességi díj fizetésére szóló bejelentések.** A kerületi előjáróság felhívja mindazokat a védköteleseket, kik a védkötelezettség alól bármilyen okból az 1898—1908. években felmentettek s a hadmentességi díj fizetésétől mentesítve nincsenek, hogy az 1909. évi hadmentességi díjak kivételése céljából bejelentéseiket (vallomásaikat) pontosan megírva és aláírva a IV. ker. adószámviteli osztálynál (Váci-utca 62. sz., Ujváros-háza, III. em. 32. ajtószám), hol a szükséges uralpok ingyen szolgáltatnak ki a délelőtti hivatalos órák alatt, legkésőbb 1909. évi február hó 28-ig saját érdekében annál is inkább nyújtják be, mert azok, kik a kérdéses bejelentést a kitűzött hatánapig benyújtani elmulasztják, a törvény 20. szakasza alapján a kirótt hadmentességi díj 3—6-szoros összegének megfelelő pénzbírságban, behajthatatlanság esetén pedig elzárásban fognak elmarasztaltatni.

Mulatságok.

** A budapesti posta- és táviratizstek ének- és zenekara vasárnap este rendezte a Vigadó összes termeiben hangversenynyel egybekötött tánc-estélyét. A farsangi mulatságok legsikerültebbjei közé sorolható már évek óta e hasznos működést kifejtő egyesület estélye s idej mulatsága sem maradt mögötte az eddigieknek sem anyagi, sem erkölcsi sikerben. A hangverseny Mendelssohn „Nyitány”-ával kezdődött, melyet az egyet zenekara *Bátor* Sidor karmester vezetése mellett, meglepő precizitással játszott. A program többi pontját *Balló* Irén énekszámai és két kis csodagyerek, *Weiser* Erzsike és *Standt* Erzsike játéka töltötte ki. A két — még valósággal baba számba menő — csöppesség elfogulatlan, biztos játékkal váltotta ki a közönség szünni nem akaró tapsait. A hangverseny után megkezdtek a táncot s a szorongásig megtelt nagyteremben sok bájos leány és még viruló szép asszony bizony nem jó névvel vette a reggel, szerintük korai beköszöntését. A rendezőség izléses táncrenddel kedveskedett a hölgyközönségnek.

** A „Budapesti Kerületi Munkásbiztosító Pénztár” tisztviselői az elmúlt években rendezett táncestélyek hatalmas sikerein felbuzdulva, ez idén is, február 27-én hangversenynyel egybekötött táncestélyt rendeznek a Pester Lloyd Mária Valéria-utcai dísztermében, mely estély az eddigieknél is fényesebbnek és szebbnek ígérkezik.

** A vasuti-, posta-távirda- és hajószíntépző tanfolyamok hallgatósága egylegyesületük javára február hó 5-én, pénteken Budapesten, a Tisztviselők Országos Egyesülete termeiben (VIII., Esterházy-utca 4. sz.) rendezendő hangversenynyel egybekötött táncestélyt rendez.

Farsangi naptár:

- Január 30. Bölcsész-bál a Royalban.
Keresztény-szocialisták bálja a Vigadóban.
Tűzoltók bálja a Terézvárosi Kaszinóban.
Droguista Ifjak Egyesülete táncestélye a Katolikus Körben.
Fővárosi Sport Kör bálja a Royalban.
Házfelügyelők bálja a Guttenberg Otthonban.
A Fővárosi Torna Klub estélye Andrássy-ut 67.
A Keresk. Ifjak jelmestélye II. Semmelweis-utca 17.
- Február 1. Bölcsész-bál a Vigadóban.
Balatoni bál a Tisztviselők Egyesületében.
V. ker. áll. főreáliskola volt iskolatársainak bálja a Royalban.
A Katolikus Ifjak Körének bálja (Molnár-utca 11.)
A VII. ker. polg. kaszinó dalestélye VII., Thököly-ut 27.
A Budai Dalárda bálja a budai Vigadóban.
Az V. ker. állami főreáliskola művészestélye a Royal-szállóban.
2. Artisták vásárja a Vigadóban.
5. Katolikus bál a Royalban.
6. Ékszerészek bálja a Royalban.
„Emberszeretők” jótékonyági egyesület estélye a Terézvárosi Kaszinóban.
Gaudeamus-bál a Kath. Körben.
Hivatalos-bál a Royalban (49. sz. kapu.)
Széchenyi-bál a Vigadóban.
Imre-táncestély.
Magyarországi Keresk. alkalm. bálja V., Szemere-ut. 10.
A II. ker. Általános Közjótékonyági Egyesület bálja a budai Vigadóban.
7. Gazdasszonyok Alarczos bálja a Vigadóban.
9. Technikus-bál.
13. Országos Vasutas-bál a Vigadóban.
A fakereskedők és hivatalnokok bálja a Pester Lloyd Társulat termében.
Állatorvosi falkola hallgatóinak táncestélye a Royal-szállóban.
14. Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete művészhangversenye a fővárosi Vigadóban.
27. Budapesti Kerületi Munkásbiztosító Pénztár tisztviselőinek táncestélye a Pester Lloyd dísztermében.
Kereskedelmi bál a Royal-szállóban.
28. Az újságkiadó tisztviselők művészestélye a Royal-szállóban.
A vasuti-, posta-, távirda- és hajószíntépző-hallgatók bálja a Tisztviselők Országos Egyesülete termeiben.
- Március 2. Csukrász-bál a Terézvárosi Kaszinóban.

SPORT.

Nemzetközi korcsolyaversenyek.

— Európa korcsolyázó bajnokságai. —

Budapest, január 25.

A budapesti korcsolyázó egyesület jubileumi ünnepélyének legkiválóbb programpontját a nemzetközi mű- és gyorskorcsolyázó versenyek képezték. Mindkét versenynemben a világ legjobb erői találkoztak és valóban magas klasszisu, élvezetes küzdelmekben volt részünk. Első sorban természetesen a bajnokságok sorsa érdekelte a közönséget.

A nemzetközi szövetség hölgybajnokságát *Kronberger* Zili wallhoverben nyerte meg, ki ugy a kötelező, mint a szabadon választott gyakorlatokat kitünően végezte.

A műkorcsolyázás férfi-bajnokságának győztese *Salchow* Ulrik (Stockholm) lett. Remekül dolgozott dr. *Fuchs* Gilibert és a bajnok jeles tanítványa. *horen* is. A gyorskorcsolyázás bajnokságában a legjobb képességűnek az osztrák *Bohrer* (Klagenfurt) tartják. Mult évben tünt fel ez a fiatal versenyző és máris a legerősebb ellenfele volt az öt második helyre szorító *Mathiesen* Oszkárnak.

A mi versenyzőink számba sem jöttek a bajnokságban, de annál szebb eredménnyel szerepeltek a nemzetközi számokban. *Szende* Andor, ki már az országos bajnokságban is oly szépen dolgozott, hogy jövő évre hölgyversenyző aligha állhat ki, megnyerte a senior-versenyt, a kis *Frater* Ilonka pedig a junior hölgyek versenyét, *Wampeties* Imre különösen az 1500 méteresben futott jól.

A nagy versenyprogram lebonyolítása körül dr. *Szentgyörgyi* Imre igazgató és dr. *Liedemann* Frigyes versenybírók valóban teljes elismerést érdemelnek, mellettük főleg *Kertész* János, dr. *Minnich* Jenő, *Ehrlich* János, *Bély* Mihály, *Dezso* Atrur azok, akik a versenyek rendezésében a töltik megszokott szakértelemmel leegédkeztek az egyesület vezetőinek.

A vasárnap esti eredményeket a következőkben adjuk:

Délelőtt fél 10 órakor.

XIII. Nemzetközi junior korcsolyázó verseny. 1000 m.
Győztes: *Michulovits* (Lemberg).
2. Ifj. *Szabeny* A. (Budapesti K. E.) 1 p. 54.6 mp.
3. *Fischer* A. (Bécs) 1 p. 58.9 mp.

Délelőtt 10 órakor.

XIV. Európa-bajnoksági gyorskorcsolyázó verseny 1500 méteres futama.
Első pár: győztes *Mathiesen* Oszkár (Kristiania) 2 p. 29.9 mp. 2. *Bohrer* Tamás (Klagenfurt) 2 p. 31.1 mp.
Második pár: győztes *Oeholm* Mórítz (Stockholm) 2 p. 35.3 mp. 2. *Mathiesen* Sigurd (Kristiania) 2 p. 37.7 mp.
Harmadik pár: egyedül *Schilling* Ferencz (Bécs) 2 p. 43 mp.
Győztes: 1. *Mathiesen* Oszkár 2 p. 29.9 mp. 2. *Bohrer* Tamás 2 p. 31.1 mp. 3. *Mórítz* 2 p. 35.3 mp.

Délelőtt fél 11 órakor.

XV. Nemzetközi gyorskorcsolyázó verseny 500 méter.
Első pár: Győztes *Michulovits* 50.9 mp. 2. *Dr. Marousek* 56.6 mp.
Második pár: Győztes: *Sattler* F. (Klagenfurt) 52.5 mp. 2. *Fischer* A. (Bécs) 57.7 mp.
Harmadik pár: Győztes: *Paternioner* R. (Klagenfurt) 53.5 mp. 2. *Weidinger* H. (Bécs) 56.9 mp. 3. *Negyedik* pár: Győztes: *Levitzky* K. (Budapest) 54.5 mp. 2. *Bihari* J. (Budapest) feladta a küzdelmet.
Ötödik pár: Győztes: *Weisz* J. (Bécs) 52.4 mp. 2. *Pichler* 53.2 mp.
Hatodik pár: Győztes: *Herczeg* B. (Budapest) 54.2 mp. 2. *Gross* K. (Bécs) elbukott.
Hetedik pár: Győztes: *Wampeties* Imre (Budapest) 49.7 mp. 2. *Dr. Gyurmán* *Dezso* (Budapest) 52.3 mp.
Győztes: 1. *Wampeties* Imre 49.7 mp. 2. *Michulovits* 50.9 mp. 3. *Dr. Gyurmán* *Dezso* 52.3 mp.

Délután fél két órakor.

XVI. Európa-bajnoksági gyorskorcsolyázó verseny 10.000 méteres futama:

Első pár: Győztes: *Bohrer* 18 p. 49.4 mp. 2. *Mathiesen* O. 19 p. 12 mp.

Második pár: Győztes: *Oeholm* 19 p. 21.1 mp. 2. *Mathiesen* Sigurd 20 p. 7.5 mp.

Végeredmény. 1. *Bohrer* Tamás (Klagenfurt) 18 p. 49.4 mp. 2. *Mathiesen* Oszkár (Kristiania) 19 p. 12 mp. 3. *Oeholm* Mórítz (Stockholm) 19 p. 21.1 mp. 4. *Mathiesen* Sigurd (Kristiania) 20 p. 7.5 mp. Indult még *Schilling* Ferencz (Bécs), de abbahagyta a rá nézve kilátástalan küzdelmet.

Délután 3 órakor.

XIII. Nemzetközi junior urak műkorcsolyázó verseny. 1. *Sonder* R. (Augsburg). 2. *Müller* G. (Berlin). 3. *Wrobel* B. (Lemberg).

XVIII. Nemzetközi junior hölgyek műkorcsolyázó verseny.

1. *Fráter* Ilonka (Budapest). 2. *Müller* H. (Troppau). 3. *Kunz* H. (Bielitz-Biala).

XIX. Nemzetközi senior urak műkorcsolyázó verseny.

1. *Szende* Andor (Budapest). 2. *Jakobson* W. (Berlin). 3. *Richard* L. (Bécs).

XX. Nemzetközi senior hölgyek műkorcsolyázó verseny.

1. *Herz* Jenny (Bécs). 2. *Rendschmidt* E. (Berlin). 3. *Méray-Horváth* Opika (Budapest).

XXI. Nemzetközi páros műkorcsolyázó verseny. 1. *Hübler* A.—*Burger* H. (München). 2. *Kuich* H.—*Mejstrik* C. (Bécs). 3. *Eilers*—*Jakobson* (Berlin).

XXII. A Nemzetközi Korcsolyázó Szövetség hölgybajnoksága 1909-re.

Egyedüli induló: *Kronberger* Lili (Budapest).

XXIII. Európa-bajnoksági műkorcsolyázó verseny.

Bajnok: *Salchow* Ulrik (Stockholm). 2. *Dr. Fuchs* Gilibert (München). 3. *Thorén* Per (Stockholm). Indultak még: *Urbáry* Sándor (Budapest) és *Ollew* K. (Szentpétervár).

A versenyek befejeztével este 9 órakor osztotta ki dr. *Szentgyörgyi* Imre igazgató a pompás díjakat a Royal-szállóban és utána társaslakomával ünnepelték a külföldi vendégeket és a magyar versenyzőket, majd táncra kerekedett az összegyűlt nemzetközi társaság és a vidám mulatságnak csak a hajnali órák vetettek véget.

Nyilttér.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.

== Nem tevéstendő össze hasonló intézetekkel. ==

A HAZAI BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG XIV. évi rendes közgyűlését

1909. évi február hó 15-én délben 12 órakor

fogja Budapesten, a bank helyiségeiben megtartani.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése, a mérleg megállapítása, határozat a nyereség felosztása iránt és a felmentvény megszavazása.
3. A felügyelő-bizottság tiszteletdíjának megállapítása.

E közgyűlésre a t. cz. részvényesek azzal a figyelemztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 17. szakasza értelmében a közgyűlésen 25 darab részvény után egy szavazattal bír minden részvényes, aki a részvényeit a még le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlésre kitűzött határnap előtt 8 nappal a társaság pénztáránál Budapesten vagy a hirdetményben e célra kijelölt más helyen letette, és hogy minden további 25 részvény ugyanazon feltételek mellett szintén egy-egy szavazatra jogosít; miért is a szavazati jog érvényesítése céljából a részvények szelvényekkel együtt február 7-ig déli 12 óráig vagy a bank értékpapírpénztáránál, vagy a Pesti Haza Első Takarékpénztár-Egyesület főpénztáránál, vagy a bécsi Niederösterreichische Escompte-Gesellschaft pénztáránál letendők.

Budapesten, 1909. évi január 16 25-én.

Az igazgatóság.

WIKUS TÁTRA TEJCSOKOLADÉ

Az „Egyetértés Vasárnapjában“
megjelent clichék mérsékelt áron kaphatók az
Egyetértés kiadóhivatalában
Budapest, VI., Eötvös-utca 32. szám.

A „Vasárnapi Ujság“-ban most folyik Mikszáth Kálmán
„A fekete város“
című regénye.
Most belépő előfizetők (ha fél évre fizetnek elő) a
regénynek eddig megjelent részét és a
„Karácsony“
című értékes díszalbumot ingyen kapják.
Előfizetési ár negyedévre 4.— kor, féltre 8.— kor.
Mutatványszámokat szívesen küld a kiadóhivatal.
BUDAPEST, IV., Egyetem-utca 4. szám.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Zsitvay és az esküdtek. A budapesti büntető törvényszéken a mai nappal ért véget a 15 napos esküdtzéki ülészek. A mai esküdtzéki tárgyalás megkezdése előtt az egybegyűlt esküdtek nevében Kállay Gyula esküdt társai nevében az esküdtek gyűlekező termében hosszabb beszéddel üdvözölte Zsitvay Leót, az esküdtbíró elnökét. Utalt arra, hogy a legközelebbi napokban Zsitvay ellen Polónyi Géza kiméletlen támadást intézett. Kifejezést adott esküdtársai nevében az elnök iránt érzett határtalan tiszteletüknek és szeretetüknek. Kiemelte Zsitvaynak pártatlan igazságszeretetét és elítélte azt a kiméletlen támadást, amelyet a magyar bírói karnak ezen köztisztelőben álló ősz tagja ellen intéztek. Zsitvay Leó elnök megindultan mondott köszönetet a nem várt ovációkért és beszédében kijelentette, hogy neki mint bírónak egyetlen kötelessége van: az igazság keresése. Ő mint bíró kötelességszerűen járt el mindenkor tisztában, semmiféle befolyásoknak sohasem engedett. Beszéde végén újból megköszönte az esküdteknek ovációját, azután az esküdtzéki teremben megkezdte a tárgyalást.

§ Az ügyvédvizsgáló-bizottság alakulása. A Budapesti Ügyvédvizsgáló Bizottság ma tartotta meg zsidói alakuló teljes ülését Székely Ferenc koronaügyész elnök vezetésével, a kinevezett és a választott tagok élénk részvételével. Az elnök megnyitó beszéde után megalakult a bizottság elnöksége. Elnök újból Székely Ferenc koronaügyész lett. Elnökhelyettesek: Gottl Ágost kuriai tanácselnök, Adám András nyug. kuriai tanácselnök, Zachár Emil táblai tanácselnök; az ügyvédek közül: Burián Béla, dr. König Vilmos és dr. Papp József. Ezután megalakult az ügyvédi ötös és hetes bizottság. Az ötös bizottság elnöke: Gottl Ágoston, tagjai: dr. Szász Béla, dr. Oswald István, dr. Berger Miksa, dr. Lévy Béla lettek. A hetes bizottság elnöke: Székely Ferenc koronaügyész, tagjai: Zachár Emil táblai tanácselnök, Fittler Imre és Grecksák Károly kuriai bírák, Burián Béla, Wolf Vilmos és Gyöngyösi József ügyvédek lettek. Az elmúlt évben 500 jelölt vizsgázott, ezek közül részben vagy egészben 38 százeléket utasítottak vissza.

§ Ügyvédek az adóreform ellen. Az Ügyvédi Kamara dísztermében dr. Szivák Imre elnöklésével értekezletre ültek össze tegnap délelőtt az ország ügyvédi kamaráinak kiküldöttei, hogy az adóreform-javaslatnak az ügyvédi általában az értelmi szabdfoglalkozásu testületet érintő sérelmes intézkedései ellen állást foglaljanak. Az országnak mint a huszonhét ügyvédi kamarája képviselve volt. Dr. Szivák Imrénél tetszéssel fogadott megnyitó beszéde után dr. Östereicher Samu ismertette az értekezlet elé terjesztett határozati javaslatot, amely tizkét pontban sorolja fel az ügyvédi kar sérelmeit. Östereicher Samu határozati javaslatát nagy hatású beszéddel kísérte, melyben széles

tudással és ékesszólással foglalta össze az ügyvédi kar sérelmeit, kiemelte, hogy a határozati javaslat nem csak az ügyvédség, hanem az összes értelmi szabad foglalkozások kérelmeit magában foglalja. A határozati javaslatról élénk vita indult meg. Végül dr. Kelemen Samu, dr. Alföldi Dávid (Eger) és dr. Vázsonyi Vilmos fölszólalása után az értekezlet egyhangulag elfogadta a határozati javaslatot és elhatározta, hogy fölterjesztést intéz a képviselőházhoz és az igazságügyminiszterhez.

§ A közjegyzők gyűlései. A budapesti kir. közjegyzői kamara vasárnap délelőtt tartotta évi rendes közgyűlést az Alkotmány-utcai törvényszéki palotában. A különböző jelentések és a költ. ségeirányzat elintézését után a választásokra került a sor. Elnök lett: Rupp Zsigmond, rendes kamarai tagok lettek: dr. Weinmann Fülöp, dr. Schamant Oszkár, Jakab Géza, Kiss Aladár; pótagok: Görgei István budapesti és dr. Róth Zsigmond félegyházi közjegyző. Az elnöki és pénztárosi jelentések után megválasztották három évre a központi bizottság huszonegy tagját: Baditz Lajos kapuvári, dr. Charmant Oszkár, dr. Cottely Géza, Rupp Zsigmond, dr. Weimann Fülöp budapesti, Csathó Lajos gyöngyösi, dr. Gidófalvy István kolozsvári, Gyuracsakay Alajos galántai, Jakab Géza újpesti, Lestyán Adorján debreczeni, dr. Liposey Péter egeri, dr. Markó Sándor rosznyói, Mezey Zsigmond kulai, Pongrácz Kálmán nyitrai, dr. Róth Zsigmond félegyházi közjegyző. Az elnöki és pénztárosi közjegyző-helyettesek személyében. Ezután a közgyűlés az előadó javaslatát fogadta el határozatként, amelynek értelmében utasítja a központi bizottságot, hogy addig is, míg ezen emlékirat elkészül, az országos egyetemes közgyűlésen sürgős előterjesztéssel forduljon egyrészt a m. kir. igazságügyminiszterhez a közjegyzői intézmény reformjának napirendre tűzése iránt, másrészt a m. kir. belügyminiszterhez a községi és körjegyzők magánmunkálataira vonatkozó rendeletek szigorú betartása és a kezdettől fogva ideiglenesnek kontemplált rendeleti szabályok revíziója tárgyában.

§ Szluha Pálné halála. Nagy szenzációt keltett a nyáron a fővárosban Szluha Pálné, veéri Balogh Erzsébet hirtelen halála. Az elegáns szép asszonyt, aki nemrégiben vált a férjétől, Szluha Pál huszárkapitánytól — mindenki ismerte, gyakran lehetett látni, amint fényes fogatával végigrobogott a Stefánia-uti korzón. A szerencsétlen asszony a múlt év augusztus havában anyának érezte magát és felkereste dr. Bolgár (Reich) Ödön Thököly-uti orvost, aki 180 korona honoráriumért tiltott orvosi műtétet végzett rajta. Az orvos oly szerencsétlenül végezte az operációt, hogy az asszony két napra rá meghalt. Halalosa gyán azonban anyjának, Balogh Gyulánának, továbbá Balogh Gyula nevű fivérének és kezelő orvosának, dr. Szabács Jánosnak megvallotta, hogy halálát dr. Bolgár Ödönnek tiltott orvosi műtete idézte elő. A budapesti büntetőtörvényszék ma vonta felelősségre Bolgárt, akit az ügyészség a btkv. 285. szakaszába ütköző büntetést vádolt. A tárgyaláson a vádat dr. Hérics kir. ügyész képviselte, a vádlottat pedig dr. Nagy Dezső védte. A tárgyalást zárt ajtók mögött folytatták le.

A bíróság dr. Hérics ügyész vádbeszéde és dr. Nagy Dezső védelme után bűnösnek mondta ki dr. Bolgárt a vádbeli cselekményben és a 92. egyhítt szakasz alkalmazásával kilenc hónapi fegháza ítélt. Ebből kitöltöttnek vett az elszervezett vizsgálati fogság által négy hónapot és hét napot. A hivatalvesztést két évi időtartamra szabta ki a bíróság. Az ítélet ellen az ügyész a 92. szakasz alkalmazása miatt a büntetés súlyosbításáért felebezett, de felebezett a védő is a bűnösség kimondása miatt. A vádlott vizsgálati fogságát a bíróság továbbra is fentartotta. Ez ellen a védő felfolyomással élt.

§ Affér a Operaházban. Ismeretes az az incidens, amely a múlt évben játszódott le az Operaház titkári hivatalában. Bendiner Nándor zongoraművész és dr. Hets Ödön, az Opera jogtanácsosa között. Az esetről annak idején a napi-

lapok is megemlékeztek és az egyik estilapban „Mészáros Imre pere“ cím alatt Merkle Andor irt egy közleményt. Ezért Bendiner rágalmasági sajtópert indított Merkle Andor ellen s ezt a pert ma tárgyalta a budapesti büntetőtörvényszéknek Makutz bíró elnöklete alatt ítélkező tanácsa. A tárgyaláson elsősorban Mészáros Imre igazgatót hallgatták ki, aki azt vallotta, hogy Bendiner több ízben járt mála atyjának véglegesítése ügyében. Ezzel kapcsolatban az egyik napilapban írott operai kritikájában folyton támadta őt. Eördögh operaházi titkár és Erdős Richárd az Operaház tagja, azt vallották, hogy Bendiner előttük is több ízben gyalázta, szidta az igazgatót, megemlítve, hogy nem akarja atyjának véglegesítési kérelmét elintézni. A lefolytatott tárgyalás után a bíróság Merkle Andort felmentette a rágalmasági, illetve becsületsértés sajtóvétségének vádjá alól. Az ítélet ellen Bendiner és jogi képviselője felebezéssel élték.

§ Polónyi Géza nyilatkozata. „Az Ujság“ vasárnapi száma Polónyi Gézához kérdést intéz aziránt, hogy mi volt azon aversiónak oka, amiért a népgyűlésen Hieronymi elnöklete alatt beszélni nem akart. Polónyi Géza erre nézve a következők közléstét kéri:

Hieronymi Károlyt egyénileg tisztelti és érdekeit elismeri, azonban elnöklete a népgyűlésnek olyan pártpolitikai színezetet adott, amelyet nem helyeselt. A régi szabadelvű párt felélesztésére irányzott törekvés jogosult, de az adott esetben, amint azt a következmények igazolták, az adóreform ellen való küzdelem sikerének többet ártott, mint amennyit a rejtett célnak használt. Ezt előre látta és így kizárólag ez volt az oka, hogy beszédének megtartásáról, melyet a kereskedők és iparosok jogosult panaszainak támogatására szívesen tartott volna meg, lemondott. Zsitvay Leó ur dolgával kapcsolatban, amelyet Az Ujság több nyilatkozat kíséretében tárgyal, az az álláspontja, hogy ennek a bíróság előtt kell elintéztetnie, s ez okból a polémiának nincs jogosultsága. Nem hiszi, hogy az elnöknek diszkrecionális hatalma alatt álló esküdt urnaknak perrendszertű módon előkészített és végrehajtott tüntetése és éljenzése bírói ítéletet pótolhatna és legfeljebb arra alkalmas, hogy az elfogultság tekintetében újabb bizonyítékot szolgáltatson. Az ügyészséghez intézett előterjesztést Károly József képviselő urnak nyilatkozatait tartalmazza és számszerűen megjelölt okiratokra hivatkozik, Károly József ur kihallgatható, az okiratok pedig beszerzendők. Csorba István urral már csak azért sem becsátkozhatok hírlapi polémiába, mert akit tartós idegessége okából ideiglenesen nyugdíjaztak, de aki ellen a jogerős vád alá helyezés dacára a fegyelmi eljárást véglegesen elejtették, nem számíthat arra, hogy olyan intézkedések tekintetében, amelyek hatósági jogkörben történtek, vele vitába elegyedjék. Konstatálni kívánja különben, hogy a nevezett urnak nyugdíjaztatása már nem az ő hivataloskodásának idejében történt és így ezen okból is mérőben ki van zárva Gál Jenő urnak azon állítása, mintha az általa meg nem nevezett ügyész ur szinte hihetetlen módon az ő utasításából tett volna olyan lépést, hogy a jogerősen vád alá helyezett Csorba Istvánnal, akit esetleg hivatalvesztéssel járó büntetés is fenyegethetett, annak nyugdíjaztatása iránt ő tett volna alkura szóló kezdeményező lépéseket. Miután Zsitvay Leó ur törvényszéki elnök, semmi kétség sem lehet aziránt, hogy a közérdek akkor helyesen kiélegetve, ha a felmerült tényállítások az illetékes bíróság utján tisztázatnak, gondoskodni fog róla, hogy ez mentül előbb bekövetkezzék. További nyilatkozatától tartózkodni fog.

§ Fölmentett román pap. Kure János román papot és öt társát az aradi ügyészség a kovaszincozi bíróválasztáson történt izgatás miatt vád alá helyezte. Az ítéletet ma hirdette ki a bíróság, mely bizonyíték hiányában felmentő volt.

§ A Jogtudományi Közlöny mai száma rendkívüli gazdag tartalommal jelent meg. Dr. Balogh Jenő egyetemi tanár a büntetőtörvénykönyv revíziójáról szóló igta alapos tanulmányát folytatja. Tóth Gerő kuriai bíró a 88. sz. törvényről értekezik. Nagyor aktuális dr. Balkányi Kálmán ügyvéd cikke. „Adóreform és közigazgatási bíróság“ cím. mel kritikálja az új adójavaslatok jogorvoslati rendszerét. Ezenkívül még több tanulmány és könyvismertetés van a magas színvonalu számban, melyet a közigazgatási határozatok gyűjtevénye egészít ki.

Angol készpénzrendszerű

országosan ismert elsőrangú uri szabó-termek, szállít mérték szerint, kifogástalan kelméből, többszörri próbával prima munka.

Téli kabátot . . 35 frtért
Smoking-öltönyt 35 „
Frakk-öltönyt . 46 „
Prima-öltönyt . 30 „
IV., Belváros,
Magyar-u. 8.
I. emelet,
Kossuth Lajos-u. mellett

KÖZGAZDASÁG.

A közműhelytelep felszámol. A Magyar Villamosági R. T. 1900-ban alapította a Váci-úton a Magyar Műhely- és Raktártelep R. T.-ot, amelynek az volt a célja, hogy olcsó és jó műhelyek nyitásával megszüntesse a kisiparosok részéről fölhángzó ama állandó panaszt, hogy nem képesek megfelelő műhelyhelyiséghez jutni. A társaság eme célja anyira közérdekű volt, hogy a kormány is támogatta s még alapítási évében 10 évre évi harmincezer korona szubvenziót engedélyezett neki, miből a társaság nyolcz évi részletet, tehát 240,000 koronát fel is vett. A műhelyvállalat azonban nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket. A bérlő kisiparosokat ugyanis arra kötelezte, hogy nemcsak a világításhoz, hanem a motorikus erőhöz szükséges áramot is kizárólag a Magyar Villamosági R. T.-nál rendeljék meg és más motort, mint villamost, nem is engedett beállítani a helyiségbe. Mivel pedig az áramot igen drágán számították föl, a bérlő kisiparosokra az olyan terhet rótt, amit elviselni nem tudtak. Így évről-évre csökkent a bérlők száma s a közműhely egyre szűkebb jövedelmet hajtott, úgy, hogy 1906-ban 28,584 K, 1907-ben csak 32,248 korona tiszta nyereséget tudott kimutatni. A múlt esztendő sem volt sokkal kedvezőbb, úgy hogy az igazgatóság legközelebbi ülésén kimondja a közműhelytelep felszámolását s a Magyar Mérnök-Építészegyesületben már most pályázatot hirdetett a műhelytelep épületének lakóházzá való átalakítására. A társaság alaptőkéjét 1,200,000 K-ra tervezték ugyan, de eddig csak 840,000 koronát fizettek be. Igazgatóságában: dr. Matflekovicz Sándor (elnök), Fischer Béla, Fischer Árpád, Thék Endre és Zipernowszky Károly, felügyelő-bizottságában: Söpkéz Sándor (elnök), Gyömrői Manó és Bálint Márkus foglalnak helyet.

Új gyufagyár részvénytársaság. Az eszéki Reisner-féle gyújtó-gyár, mely Magyarország egyik legnagyobb ilyenemű iparvállalata — amint értesülünk — részvénytársasággá alakult át a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság finanszírozó közreműködésével. Az új társaság, melynek székhelye: „Dráva” Gyújtógyár Részvénytársaság és amely másfél millió koronányi teljesen befizetett részvénytelével jött létre, tegnap tartotta alakuló közgyűlését. A részvények tulajdonos része Reisner Ádám eddigi tulajdonos birtokában marad, aki egyszerre mind a vállalat vezetését tovább is kezében tartja elnöki minőségben; alelnökül pedig Elek Pál udvari tanácsos, a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság vezérigazgatója választott meg, míg a igazgatóság tagjai a következők lettek: Heyer József, Nepokay János, báró Rukavina Ámon, Szána Zsigmond és Weissmayer Oszkár.

A Hazai textilipar fejlődése. A Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesületében vasárnap felolvasást tartott dr. Maly Ferencz, a kereskedelmi minisztérium műszaki tanácsosa, a hazai textilipar fejlődéséről az utolsó tíz esztendő alatt. A hazai textiliparnak az utolsó tíz esztendőben tapasztalható fejlődése — szerinte — természetesen lépést tartott a technikai találmányokkal, amelyek azonban csak a tizenhatszázad század végén kezdtek a textilipar terén mutatkozni. De a technikai találmányok aztán óriási lendületet adtak az egész világ textiliparának. Nálunk ez a lendület későn és akkor is egyoldalúan jelentkezett. Az utolsó tíz esztendő statisztikájának tanúsága szerint nálunk a fejlődés legnagyobb a fonóipar terén volt, mérsékeltabb a szövőipar terén s legkisebb a kikészítő eljárás terén. A fejlődésnek ezt az egyoldalúságát arra lehet visszavezetni, hogy a magyar tőke és szakértelem csak ott mert jelentékenyebb kezdeteket vállalni, ahol a munkáviszonyok rendezetlensége nem okozhatott nagyobb zavarokat. Ezután számadatokkal illusztrálta, hogy a fonóipar terén a hazai gyártás milyen mértékben ragadta magához a szükséglet ellátását s milyen mértékben volt képes kivitelre is dolgozni. A szövőipar terén is elég szép eredményeket mutat a statisztika, de más a kikészítő eljárásnál, ahol képzett munkásoklan még sokáig fog hiány mutatkozni, a mai szükséglet legnagyobb része még mindig a külföldi

gyáraknak adózik. Majd soravette a textilipar minden válfaját és részletesen számokkal mutatta ki az utolsó tíz esztendő fejlődésének arányait, hangsúlyozva, hogy bár a fejlődés ma még egyoldalú, a viszonyok javulásával van reményesség, hogy a külkereskedelmi statisztikában majdnem legelül álló textilipar az egész vonalon lépést fog tarthatni az európai versenyyel. A felolvasást a közönség lelkesen megtapsolta és az egyesület nevében Auer Róbert elnök meleg szavakkal köszönte meg dr. Maly Ferencznek előadását.

A magyar ipar és kereskedelem története. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter azzal a tervvel foglalkozik, hogy a magyar ipar és kereskedelem történetét megírta. Horváth Mihálynak a múlt század derekán megjelent Ipar és kereskedelem című munkája volt ezen a téren az utolsó munka, azonban művét maga a szerző is inkább az ipar és kereskedelem vázlatának, mint történetének tartotta. A munka megjelenése óta történeteszeink és közgazdasági íróink a magyar ipar és kereskedelem sok fontos mozzanatát világították meg, azonban rendszeres munka nincs, sőt még gazdaságtörténelmünk monográfikus földolgozásának első speciális gyűjteménye. A magyar gazdaságtörténelmi szemle is alig másfél évtizedes főnállása után három esztendővel ezélt meg. A hiányt akarja pótolni Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter és azért fölszólította legkiválóbb történetírónkat, akik a magyar ipar és kereskedelem történetének egyes részleteivel már foglalkoztak, vagy a kutatás helyes irányát megszabhatják, hogy a magyar ipar és kereskedelem történetét tárgyzó nagyobbabású forrásmunka megírásában vegyenek részt. Az ügyben a kereskedelmi minisztériumban február végén a fölkért írókkal tanácskozás lesz.

Az O. M. K. E. az adójavaslatok ellen. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés Tolosvári, nagybecskereki és gyöngyösi kerülete vasárnap ülést tartott, melyeken az adójavaslatok ellen hangzott el sok szó.

Az oláh pénzintézetek ellen. Az oláh pénzintézetek veszélyes térfoglalásával szemben sohasem lehet elég jókor és elég erővel fellépni. Sajnos, az érdekelte vidékeken alig találkoztunk megfelelő ellenáramlata. Annál öröndetesebb, hogy most végre a Szatmárvármegyei Gazdasági Egyesület leendő új elnöke egyenesen az oláh pénzintézetek ellen való harcot vallja programjául. A Szatmárvármegyei Gazdasági Egyesületben ugyanis már hosszabb ideje tartó elnöki válság dúlt, amely ma a Kende Zsigmond es. és kir. kamarás lemondásával véget ért. Az egyület mintegy 50 tagja, Szatmárvármegye nagybirtokosai, gróf Teleki Géza v. b. t. t., volt helyigaznásztárnál tisztelt, hogy felajánlja neki az elnöki tisztséget. Teleki az elnökséget elfogadta és programjában kifejtette, hogy szereti látni a gazdák helyzetének javítását; a magyar föld legyen a magyaroké s politikája is ilyen leendő. Gróf Teleki ezzel a megyében gomba módra szaporodó román pénzintézeteket értette, melyek hitelek nyújtásával lehetővé teszik, hogy a magyarok földjét magukhoz ragadják.

A Danubius közgyűlése. A Danubius hajó- és gépgyár részvénytársaság vasárnap délelőtt tartotta az évi rendes közgyűlést Tolnay Lajos miniszteri tanácsos, igazgatósági elnök vezetése mellett. A részvénytársaság budapesti és fiumei gyártelepe a lefolyt üzletében, a folyam-hajóépítés kivételével, összes egyéb szakosztályaiában bőven el volt látva munkával. A haditengerészet részéről elvállalt szállítások ennek a telepek gépműhelyi berendezései kiegészítését is szükségessé tették s így a legnagyobb pontosságot igénylő gépészeti munkákat is elsőrendű minőségben végezhetik. A folyó, valamint az azután következő üzletre a budapesti, valamint a fiumei gyártelep részére nagyobb mérvű megrendeléseket visznek át. A lefolyt üzlet év összes nyeresége 827,845 korona 10 fillér. Tiszta nyereség pedig 604,951 korona 77 fillér marad. Javasolja az igazgatóság, hogy — az alapszabályszerű levonások után — fizessenek ki február elsejétől kezdve részvényenként osztaléknál 15 koronát, ami 10 százalékos kamatozásnak felel meg. Végül sajnálatos emlékezik meg az igazgatóság jelentése a felügyelőbizottságnak számos éven át volt buzgó tagja: Markó Albert elhalálásáról. A közgyűlés az előterjesztett jelentést örvendetes tudomásul vette s a fölmentést minden irányban megadta s köszönetet fejezte ki a gyár vezetőségének. Mérő Jánost, Auer Mórt, báró Lippe Viktort, La Borda Sándort és Neumann Ödönt újból, egyhangulag megválasztották.

A magyar Westinghouse-gyárat bejegyezték.

Immár végleg megalakultnak tekinthető az annyi huza-vona után létrejött aradi Westinghouse automobil-gyár. A cégbejegyzés is megtörtént január 23-án az aradi törvényszéknél. E szerint a vállalat hivatalos címe: Magyar Automobil R. T. Westinghouse Rendszerben. Főtelepe: Aralon van. A vállalat tárgya: Vasuti és más célokra szolgáló petróleum, benzin vagy turista-, személy- és teher szállító automobílok és azok alkatrészeinek és tartozékainak gyártása, javítása, szerelése, eladása, vagy más módon való értékesítése, valamint egyéb a gépipari szakmába való munkák végzése, amennyiben az utóbbiak nem ellenkeznek a Societé Anonyme Westinghouse által kiállított és az alakuló közgyűlésen felolvasott kötelező nyilatkozatban foglaltakkal. Alaptőkéje 2,000,000 korona, mely 2750 darab A sorozatu és 2250 B sorozatu és így összesen 5000 darab, egyenkint 400 korona névértékű, bemutatásra szóló részvényre oszlik. A vállalat igazgatóságában — amint ismeretes — F. E. Drake J. H. Lukács, Papp, Kunz, W. Ostertag, Hatvány, Deutsch, Varjassy foglalnak helyet.

Az Osztrák-Magyar Bank állása január 23-án. Bankjegyforgalom 1833,905,000 (—63,895,000) K. Erczkészlet 1552,633,000 (+7,030,000) K. Leszámitolási tőzeza 491,473,000 (—36,673,000) K. Lombardkölesönök 73,575,000 (—3,153,000) K. Adómentes bankjegytartal. 118,728,000 (+70,926,000) korona.

Az olaszországi földrendés hatása fakivitelünkre. Kétségtelen, hogy a földrendés gazdasági tekintetben mérhetetlen károkat okozott Olaszországnak. Kétszázézer fogyasztóval csökkent a lakosság s megfogyott a vagyongyűjtő munkaképes osztály. Felső-Olaszország volt a legnagyobb szállítója Alsó-Olaszországnak és Sziciliának, természetesen tehát, hogy ennek iparát és kereskedelmét sújtja legerősebben a katasztrófa. Legtöbbbet vesztettek a felsőolaszországi kereskedő házak, gyárak és ipartelepek, amelyek közül sok a bukás szélére jut. A követelések Messinában és Calabria több elpusztult városában teljesen megsemmisültek, úgy hogy a hitelezők még azt sem fogják tudni, hogy behajtás végett kihez forduljanak. Az olasz bank, az olasz kereskedelmi bank, a szicíliai bank és a biztosító társaságok veszteségei nagyon is jelentékenyek. De a kereskedelmi összeköttetések révén a magyar kereskedelem, különösen a fakeskedelem is, kárt szenved, mert a messinai délygümölcs-kivitel Fiuméből érkezett faladába csomagolva eszközölték. Ugyanakkor azonban, mikor ez a károsodás jelentkezik, nekünk már alkalom is kínálkozik arra, hogy fakiviteli cégeink a Messinában meginduló építkezések alkalmával veszteségeiket kárpótolhassák. Már érkeztek is — amint értesülünk — ezekhez megkeresések, ami a magyar fakeskedelemi piacon egy kis szilárd irányzatot teremtett. A később meginduló magyaranyu építkezések pedig remélhetőleg állandó piacot fognak biztosítani a magyar fakivitelnek Messinában és a calabriai partokon, ami lökést adhat a fakeskedelem kedvezőbb üzletmenetéhez is.

A kiviteli tilalom módosítása. A kereskedelemügyi miniszter egy legutóbbi rendeletével következőleg módosította azon czikket jegyzékét, a melyeknek Szerbiába és Montenegróba való kivitel tilalom alá esik. I. Egészen el van tiltva a következő czikk kivitele: Mindennemű fegyver, fegyveralkatrész, mindennemű löszér és löszéralkatrész, mindennemű lö-, róbantó- és gyújtószer, védőpáncélok és ezek alkatrészei, ágyupáncél-szerkezetek, lovak, szamarak, háts- és teherhordó állatok (öszvérek). Katonai ruházat, főszerelés és löszérrelvény, mindennemű jelzőanyag, fényzőrök és ezek alkatrészei, galambok, szelenczehus, főzelék-, leves- és kávé-konzervek, főzőládák, hordozható konyhák, hordozható és vasból való tábori sütőkemencék, továbbá acetont és eczetéter, sárgaréz és vörösréz, ezen két fém azonban csakis kész, vagy előkészített löszéralkatrészek alakjában és végül acélpléh, szintén csakis ha ily löszéralkatrészek alakjában fordul elő. II. Esetről-esetre kibocsátandó engedélyhez van kötve a következő czikk kivitele: Vasuti anyag, ideértve a tábori vasuti anyagot is, valamint hidanyag (hidszerkezetek), vízi járművek, távirtda-, távbeszélő anyag.

Munkásházak Zentán. Már irtunk arról, hogy Zentán 200 munkásházat építenek. Ez ügyben Zenta város tanácsa a napokban ülést tartott,

amelyen beterveztették a főszámvívó javaslatát a házak költségeiről és ennek fedezetéről. Eszerint az építési költség 572.324 K, a telek ára 103.947 K és egyéb költség 18.300 K, összesen 700.090 koronát tesz. Ennek 5 százaléki évi annuitása 31.000 K, állami hozzájárulás 14.000 K, marad tehát a tulajdonosok által fizetendő annuitásul évenként körülbelül 27.000 korona, vagyis épületenként és évenként a tulajdonosok általában 44—48 koronát kötelesek fizetni.

Szűcsipari rajztanfolyam. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter intézkedése folytán a m. kir. technológiai iparmuzeum igazgatósága (VIII. József-körút 6. sz.) az 1909. évi február hó 1-én kezdődő, hétfőn, szerdán és pénteken este 7—9-ig mesterek és segítők részére tartandó szűcsipari szakrajztanfolyamot rendez. A beiratás naponként délelőtt 9—12-ig és délután 3—7 óráig a technológiai iparmuzeum irodájában.

A Hazai Bank Részvénytársaság mérlege. Miként az alább közzétett mérleg adataiból kitűnik, a bank a 111.040.56 korona elővitel tekintetbevételeivel 3.410.880.82 korona nyers- és az összes üzleti költségek levonása után 2.700.716.74 korona tiszta nyereséget mutat ki a lefolyt évre, vagyis 110.223.08 koronával nagyobb nyers- és 32.275.85 koronával nagyobb tiszta nyereséget, mint az előző évben. Az eredmény, az egész éven át uralkodott nem éppen kedvező viszonyokat tekintve, igen jó, mert e mellett nemcsak hogy a bank tulajdonát képező 4.500.000 koronát meghaladó állam- és befektetési papírkészletnél beállott jelentékeny árfolyamcsökkenés volt levonásra hozandó, de 73.500 korona adóterhelés is fedezendő. A bank tulajdonában levő ipari értékek értékelése változatlanul, úgy mint a múltban, a beszerzési ár alapulvétele mellett eszközöltetett, ami azok tényleges tőzsdéi árfolyamához viszonyítva — a rezervált egyéb összegektől eltekintve — tekintélyes latens tartaléknak felel meg. A kamattörvények a lényegesen kedvezőtlenebbül alakult viszonyok dacára 131.248.48 koronára, a jutalékbevételeknek 65.710.03 koronára rugó kedvezőbb eredménye a bank fejlődését, pénzerőbeli gyarapodását és összeköttetéseinak szaporodását igazolja, ami érthető is, ha a mérleg adatait az előző éviével összehasonlítva látjuk, hogy a mérleg végösszege 125.163.508.62 korona, — amely összegből 33.832.686.43 korona a bank saját vagyonát képezi, — az előző évvel szemben 12.027.515.01 koronával emelkedett, betétszaporultra 3.201.506.78 korona esik, a forgalomba hozott kamatozó kötvények állaga pedig 7.562.000 koronával nagyobbodott. Az igazgatóság a február 15-ére egybehívott rendes közgyűlésnek azt fogja javasolni, hogy a kimutatott tiszta jövedelemből 7 1/2 százalékos osztalékra 1.875.000 korona fordíttassék, 300.000 korona a tartalékalaphoz csatoltassék, a tisztviselők és a nyugdíjalap részére 55.000 korona kiutalványoztassék, 147.955.69 korona pedig új számlára elővezetessék.

Mérleg-számla. Vagyon: Pénztári készlet 2.278.029 K 70 fill., váltótárca 29.766.634 K 11 fill., értékpapírtárca 8.359.501 K 52 fill., saját kamatozó kötvénytárca 124.995 korona, kamatozó kötvények biztosítéki alapjának értékpapírjai 3.043.829 K 16 fill., helyi érdekű vasutak elsőbbségi részvényei 18.664.738 K 13 fill., nyugdíjalap értékpapírjai 507.275 K 50 fill., befizetések vállalatokba és syndikátusokba 719.350 K 53 fill., adósságok 48.473.934 K 08 fill., különféle aktívák 8 millió 320.186 K 96 fill., váltóüzlet, fiók és betéti társaság 4.905.933 K 93 fill., leltári berendezés teljesen leírva, összesen: 125.163.508 K 62 fillér. Teher: Részvénytőke 25.000.000 K, tartalékalap 5.605.956 K 25 fill., nyugdíjalap 526.013 K 44 fill., forgalomban levő saját kamatozó kötvények 17.922.400 K, sorsolt saját kamatozó kötvények 20.200 K, elfogadványok 10.710.000 K, betétek 28.417.319 K 35 fill., hitelezők 30.917.740 K 42 fill., fel nem vett osztalék és kötvényszelvények 4547 K 50 fill., átmeneti tételek 3.338.614 K 92 fill., nyereségek egyenleg 2.700.716 K 74 fill., összesen 125.163.508 K 62 fillér. Nyereség- és veszteség-számla. Tartó-

zik: Fizetések 258.736 K 02 fill., költség 243.459 K 41 fill., adó 175.840 K 05 fill., leírások 32.128 K 60 fill., nyereségeken 2.700.716 K 74 fill., összesen: 3.410.880 K 82 fill. Követel: elővitel 111.040 K 56 fill., kamatok 2.600.802 K 05 fill., jutalékok 534.528 K 78 fill., nyereség devizákon 48.631 K 01 fill., nyereség értékpapírokon 43.385 K 31 fill., váltóüzlet, fiók és betéti társaság nyeresége 72.493 K 11 fill., összesen 3.410.880 K 82 fill.

A „Nemzeti“ biztosító forgalma. A „Nemzeti“ balesetbiztosító részvénytársaságnál 1908 december havában 728 db balesetbiztosítási kötvényt állított ki, melyek halálesetre 5.656.749 kor., rokkantság esetére 7.781.376 kor. és mulékony keresetképtelenség esetén 2854 kor. napikártalanításra biztosított összegről szólnak. Nevezett társaság 1908 január hó 1-től december hó végéig terjedő időszakban 9683 ajánlatot kötvényesített és pedig 72.640.388 kor. halálesetre, 97.879.118 kor. rokkantság esetére és 34.441 kor. mulékony munkaképtelenség esetére biztosított összegekkel. Fennállása óta a társaság balesetekért 11.158.279 kor. 15 fill. kártérítést fizetett ki.

VIZÁLLÁS.

jan. 25. jan. 23.		jan. 25. jan. 23.	
m é t e r		m é t e r	
Inn	Sohárding 0.14 0.02	Tisza	M.-Sziget 0.10 0.20
Duna	Passau 1.33 1.05		Tokajháza 0.06 0.12
	Linz 1.33 1.56		V.-Nemény 1.20 0.84
	Bécs 1.29 1.48		Tokaj 0.50 1.54
	Pozsony 0.88 0.25		Tiszafüred 0.88 1.40
	Komárom 0.60 1.59		Szolnok 0.24 0.12
	Budapest 1.33 1.28		Csongrád 0.28 0.20
	Pécs 0.74 0.87		Szeged 0.54 0.46
	Mohács 1.34 1.02		T. Beosse 0.10 0.10
	Gömbös 0.92 1.05		Titel 1. — 1.32
	Ujvidék 0.95 1.25	Óndova	Hoór 0.70 0.74
	Pancsova 1. — 1.26	Tapoly	Bartfa 0.20 0.20
	Orsova 1.28 1.66	Bodrog	Ladmoéza 1.18 1.20
Morva	Morvafalu 0.95 0.70	Sajó	Zsolca 1.12 1.22
Vág	Zsolna 0.08 0.08	Hernád	H.-Németi 0.25 0.24
	Trencsén 0.02 0.02	Bereettyó	Margitta 0.10 0.20
	Szered 0.40 0.30		B.-Ujfalu 0.96 0.40
Rába	Szt.-Gothárd 0.70 0.70	Kőrös	Csucs 0.30 0.28
	Sárvár 0.90 0.92		N.-Várad 0.18 0.02
	Győr 1.67 1.45		Belényes 0.36 0.30
Dráva	Várasd 0.90 0.85		Tenke 0.12 0.04
	Zákány 1.12 1.18		Gurabonc 0.80 0.66
	Bárcs 0.48 0.61		Borosjenő 0.10 0.30
	Eszék 0.44 0.28		Békes 1.78 1.30
Mura	M.-Szerdah. 0.14 0.16		Gyoma 2.58 1.75
Száva	Záráb 0.24 0.04	Maros	Gy.-Féhrvár 0.22 0.22
	Szizsek 3. — 2.10		Branyicska 0.26 0.22
	Mitrovicza 3.70 3.70		Soborsin 1.14 1.20
Szamos	Deés 0.46 0.48		Arad 0.24 0.02
	Szatmár 0.70 0.48		Makó 0.30 0.30
Kraszna	N.-Majtény 1.84 0. —		K.-Kostély 0.48 0.28
Latorc	Munkács 0.28 0.28		Kiszéto 0.56 0.98
Lubor	Homonna 0.10 0.10		Temesvár 0.80 1.15
Ung	Pereseny 0. — 0.06		Beuskerek 0.13 0.07

Kivonat a hivatalos lapból.

— Január 24. —

Kinevezések. A földmívelésügyi miniszter Hámori Mihály miniszteri számtisztet a magyar ornithológiai központhoz gondnokká a X. fizetési osztályba, Gergely Ernő napidíjas kertészegedet ideiglenes minőségű földmívelés iskolai kortéstanítóvá, Sövényfalvi János nyug. esendő, az örsvezetőt és Horváth József napibéres szolgát a kolozsvári gazdasági akadémiához ideiglenes minőségű hivatalosolgákká; az igazságügyminiszter Havasi Albin budapesti törvényszéki díjnokot a budapesti törvényszékhez irnokká; a szombathelyi pénzügyigazgatóság Mazancz János tiszvisztemártoni lakos, adóhivatali állandó díjnokot a nemetújvári adóhivatalhoz díjas gyakornokká, Farkas Miklós szombathelyi lakost a szombathelyi adóhivatalhoz díjtalan gyakornokká nevezte ki.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Esztergár László galgóczi járásbíróági segédtelevkönyvezetőt a tabi járásbíróághoz, Jankovics Dusan pancsovai törvényszéki televkönyvi betétszerkesztő irnoko, a bírósági irnokok rendes létszámába sorozással a dunaföldvári járásbíróághoz helyezte át.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Goldstein Sani kolozsvári lakos Révészre, Kiskoru Galovics Mátvás budapesti lakos családi nevének Gallérré kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A bazini járásbíróágnál albirói állásra két hét alatt; a segesvári pénzügyigazgatóságnál számtiszt; állásra 2 hét alatt; a hatvani járásbíróágnál televkönyvezetői állásra 2 hét alatt; a kaposvári törvényszéknél irnoki állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázatokat.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Budapest, január 25.

A készáru-piaczon ma szilárd volt az irányzat. Csekély kínálattal szemben a malmok igen jó vételkedvet mutattak, jobb árakat is szívesen fizettek, mégis korlátolt maradt a forgalom, mert az árúirtokosok nagyon tartózkodók voltak és még drágább árakat követeltek, mint amennyit a malmok fizetni akartak. Mindössze mintegy 13.000 q buza kelt el, a szombatiaknál 20 fillérel drágább áron. A legdrágább eladási ár 27 korona volt 80 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 25 korona 76 kilós tiszavidéki úszkós buzáért. Egyéb gabonaneműek közül rozs, árpa és zab 10—10 fillérel drágább, tengeri forgalom nélkül. Forgalomba került: 00 q rozs 19.60—19.65 K áron, 300 q árpa 16.80—17 K áron és 200 q zab 16.80—17.20 koronás áron. A határidőpiaczon a mai üzlet mindjárt megnyitáskor szilárdan és a tegnapielőtti zárlatnál magasabb jegyzésekkel indult meg. A forgalom folyamán — amely ugyan nem volt túl élénk — elég jó vételkedv uralkodott és mivel tehát a kereslet túlsúlyra került és így is tartotta magát, állandóan barátságos maradt a hangulat is, mi mellett mérsékelten még tovább emelkedtek az árfolyamok. A szombati zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza 12 fillérel, az októberi buza, az áprilisi rozs, az októberi rozs, az áprilisi zab és a májusi tengeri 10—10 fillérel javította az árfolyamát.

A készáru piaczon elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 100 q 81 K 26.80 K felső, 600 q 80.5 k 27 K, 100 q 80 k 26.85 K, 100 q 80 k 26.80 K, 100 q 79.3 k 26.75 K, 200 q 79 k 26.70 K, 100 q 79 k 26.70 K, 300 q 79 k, 200 q 78.5 k 26.60 K, 200 q 78 k 26.45 K, 980 q 77.5 k 26.10 K felső, 350 q 76 k 25 K úszkós, 500 q 76 k 26.20 K.

Pestvidéki: 500 q 79.5 k 26.80 K, 200 q 79 k 24.40 K, 300 q 78 k 26.45 K, 300 q 76.5 k 25.50 K, 200 q 76 k 26.15 K, 100 q 75 q 25.70 K.

Felsőmagyarországi: 100 q 79.5 k 26.70 K, 150 q 79 k, 400 q 78.5 k 26.50 K, 2800 q 78.4 k 26.45 K, 108 q 78 k, 230 q 78 k 26.50 K, 300 q 78 k 26.40 K, 200 q 77 k 26.15 K, 500 q 76 k 26.15 K, 160 q 76 k 25.90 K, 226 q 76 k 25.20 korona.

Fejérmegyei: 150 q 17 k 26.20 K.
Erdélyi: 300 q 80 k 26.30 K, 2400 q 190 k 26.65 K.

Ros: 100 q 19.65 K kpf par.
Árpa: 100 q 19.65 K, 200 q 19.60 K kpf par.
Zab: 100 q 17 K, 200 q 16.80 K kpf par.
Zab: 100 q 17.20 K, 100 q 16.80 K.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki uj	75	—	79	26.20—26.65
"	76	25.60—26. —	80	26.25—26.85
"	77	25.70—26. —	81	27.10—26.80
"	78	25.05—26.40	82	—
Fejérmegyei uj	75	—	79	26. —
"	76	25.50—25.70	80	26.95—27.10
"	77	25.70—25.95	81	—
"	78	25.95—26.15	82	—
Pestvidéki uj	74	—	78	25.95—26.05
"	75	—	79	26.10—26.40
"	76	25.50—25.70	80	26.45—26.50
"	77	25.70—26.10	81	—
Bácskai uj	74	—	78	25.95—26.50
"	75	—	79	26.10—26.70
"	76	25.60—25.40	80	26.40—26.75
"	77	25.80—26.60	81	—
Ros I-rendű uj	—	—	—	20.20—20.40
" középminőségű uj	—	—	—	20.30—20.40
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	16.70—16.60
" II. rendű	—	—	—	16. —
Köles	—	—	—	—
Zab I-rendű	—	—	—	17.55—17.80
" II-rendű	—	—	—	17.20—17.50
Tengeri belföldi uj	—	—	—	14. —
Repce: Káposztarepce	—	—	—	—

Reggelizés előtt fél pohár SCHMIDTHAUER-féle
használatra valódi áldás gyomorbetegségeknél és székzsorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

A határidőpiacon kötött:

Table with columns for 'Délután', 'Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1909-re', and various commodity prices like Buza, Rozs, Zab, Tengeri májusra.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table showing closing prices for 1909. áprilisi buza, 1909. októberi buza, 1909. áprilisi rozs, 1909. októberi rozs, 1909. áprilisi zab, 1909. májusi tengeri.

Budapesti gabonaforgalom.

1909. január 22-től 1909. január 24-ig.

Table with columns 'Érkezett', 'Elszállított', 'méter mázsa' and rows for Buza, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Liszt, Korpa.

Értéktőzsde.

A mai tőzsde szilárd irányzattal indult, de később a bolgár háborus előkészületekről szóló hírek hatására a lánghább irányzat kerekedett felül, mely zárlatig megmaradt. A nap folyamán úgy Berliumból, mint Bécsből gyengébb jegyzések érkeztek, melyek szintén hozzájárultak a lánghább irányzat kialakulásához.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztárk hitel 629.50—627.50—628, Magyar hitel 730.50—728, Leszámitolóbank 480—479.50—481—479.50, Jelzálogbank 412.50, Rimamurányi 529.50—528, Közuti vaspálya 578.50—580—579.50 koronán

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztárk hitel 628—627.75—627, Magyar hitel 728—727.25, Osztárk-magyar államvasut 665.50, Leszámitolóbank 479.50, Jelzálogbank 413, Rimamurányi 529.50—528, Városi villamosvasut 263.50, Közuti vaspálya 579—578.50 K.

Dijbiztosítók osztárk hitelrészvényre: holnapra 4—5, nyolcz napra 8—10, február hónap végére 28.30 K.

Utőtőzsde délután 4 órakor:

Osztárk hitel 627.75, Magyar hitel 727.25, Államvasut 674.50, Leszámitoló 479.50, Jelzálog 413.50, Rimamurányi 528.50, Városi vasut 264.50, Közuti vasut 579 K.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, január 25. (Saját tudósítónktól.) A mértékadó külföldi tőzsdékről a mult év végén nyugodt irányzatot jelentettek s ma itt annyiban megerősödött a hangulat, hogy buza, tengeri és zab árát 5 fillérrel felemelték.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 13.50—13.95, bánáti 13.25—13.55, mosoni 12.60—13, tótfelvidéki 12.50—13.05, marchfeldi 12.40—12.75, déli-vasuti 12.65—13.05.

Rozs: tótfelvidéki 10.15—10.35, csepeli 10.10—10.25, pestmegyei 10.20—10.35, déli-vasuti 10.10—10.30, különféle magyar 10.10—10.30, osztárk 10.05—10.25.

Arpa: morvaországi 9.20—10.35, marchfeldi 6.40—9.25, bécsvidéki 9—9.30, tótfelvidéki 8.10—9.80, csepeli 7.90—8.40, középduinai állomások 8.20—8.80, déli-vasuti 8.40—9.40, északmagyarországi 7.60—9.10, tiszavidéki 7.60—8.50.

Magyar tengeri 7.45—7.70, Cinquantin 8.85—9.40.

Magyar zab 8.80—9.85, válogatott 9.35—9.75, cseh-morvaországi és alsó-ausztriai 8.95—9.05.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, január 25. Az előtőzsdén kedvezőtlen hatást gyakorolt a prágai diaktüntetés híre, Bulgária hadikészülődése és az a jelentés, hogy a magyarországi belpolitikai helyzet egyre válságos.

1 órakor jegyeztek: Osztárk hitel 628, Laenderbank 437, Államvasut 674.50, Déli vasut 102.25, Alpesi 628, Rimamurányi 528, Fegyvergyár 605.50, Skoda 277.50, Török sorsjegy 183.50, Orosz járadék 96.40 K.

11 órakor zárultak:

Osztárk hitel 627.25, Magyar hitel 727, Anglo 293.50, Union 532, Laenderbank 436.50, Bankgyesület 513.50, Államvasut 674.75, Déli-vasut 102, Alpesi 627.75, Májusi járadék 94.15, Osztárk aranyjáradék 114.75, Osztárk koronajáradék 94.25, Magyar aranyjáradék 110.10, Magyar koronajáradék 91, Török sorsjegy 183.25, Márka 117.05 K.

Bécs, január 25. (Magyar értékek zárlata) 4 százalékos arany-járadék 110.30, Tiszai és szeg. köcs. sorsjegy 142.—, Magyar hitelbank részvény 727.50, Magyar leszámitoló és váltó részvény 477.—, Rimamurányi 527.40, Magyar czukoripar —.—, Adria hajózási részvénytársaság —.—, Magyar koronajáradék 91.05, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 92.50, Magyar nyer.-k. sorsjegy 188.50, Kassa-Oderbergi Vasut részvény —.—, Magyar Jelzálogbank 412.— Magyar keresk. bank 3480.—

Bécs, január 25. (Osztárk értékek zárlata) 4.2 százalékos papír-járadék 94.20, 4 százalékos osztárk arany járadék 114.75, 1860-as sorsjegy 155.25, Osztárk hitel-sorsjegy 464.—, Angol-osztárk bankrészvény 293.—, Bécsi Bankverein 513.50, osztárk-magyar bank 1735, Déli vasut 101.25, Dunagőzhajózási társ. 920.—, Dohány részv. 326.—, Cs. k. arany (vert) 11.36, Német bankv. 116.97, Oszt. Lloyd 417.—, 4.2 száz. ezüst jár. 94.10—97.65, Oszt. koronajáradék 94.25, 1864-es sorsj. 264.—, Osztárk hitelintézeti részvény 627.50, Union-Bank 531.50, Osztárk Länderbank 438.90, Osztárk-magyar államvasut 674.50, Elbe-vasut 447.—, Alpesi részvény 627.50, 20 frankos 19.09, Londoni váltóár 239.67, Lipótkohó 416.—, Töröksorsjegy 183.—

GYÓGYITHATÓ A SÉRV?

E kérdéssel foglalkozó tanulmány most hagyta el a sajtót. Bárkinek díjtalanul zárt borítékban megküldi. POLLITZER SÉRVA MBULATORIUM speciális orvosi rendelő-intézet Budapest, Kossuth Lajos-utca 8., félelem. Egész nap orvosi ingyenes rendelés.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, január 25. A tőzsde az új héten meg lehetős kedvetlen irányzat mellett kezdte meg az üzletet, miután új bolgár mozgósítási hírek, amelyek a bécsi előtőzsdére is kedvezőtlen befolyással voltak, itt is bizonyos nyugtalanságot keltettek.

Main financial table with columns for 'Budapesti értéktőzsde', 'Mai záró árfolyam', 'Záloglevelek, elsőbbségek', 'Gőzmalomok', 'Iparvállalatok', 'Sorsjegyek', 'Pénzmenek és váltók'. It lists various companies and their stock prices.

részvények. 1902. évi oroszok bolgárországi jelentésekre gyengülésre hajlottak. A további folyamatban bankok az Ottavi-bányák emelkedésére tovább javultak, ami az összirányzatot is kedvezően befolyásolta. A nagy berlini közúti vasút részvényei véleményvásárlásokra 1 százalékkal emelkedtek. Zárlat nyugodt. A készpénzpiac iparértékei többnyire szilárdak voltak. Magánleszámitolási kamatláb 2 1/2 százalékos, ultimópenz 2 1/2 százalékos, napi pénz 1 1/2 százalékos és valamivel alább.

Zárlatok jegyeztetik. 4-2 százalékos papíráradék —, 4 százalékos osztrák aranyáradék —, osztrák hitelrészvény 198.40, Déli vasút 17.90, orosz bankjegyek 214.70, 4 százalékos új orosz kölcsön 76.70, Disconto Commandit 184.90, Dinamitruszt 156.60, Harpeni 189.50, Unifikált török járadék 93.40, 4-2 százalékos ezüst-járadék —, 4 százalékos magyar aranyáradék 93.30, Magyar koronajáradék 91.60, Osztrák-magyar államvasút 144.70, Bécsi váltóár 85.40, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 222.50, Gelsenkircheni 203.50, Laurakohó 201.70. Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat.) január 25. 4-2 százalékos papíráradék 93.15, 4 százalékos osztrák aranyáradék 98.—, Osztrák hitelintézeti részvény 198.50, Osztrák-magyar államvasút 144.75, Északnyugati vasút —, Bustiehradi vasút —, Londoni váltóár 204.87, Bécsi Bankverein 131.—, Villamos részvény —, 3 százalékos magy. aranykölcsön —, 4-2 százalékos ezüstjáradék —, Osztrák koronajáradék 91.40, Magyar koronajáradék 91.70, Osztrák-magyar bank 126.40, Déli vasút részvény 17.90, Elbevolgyi vasút —, Bécsi váltóár 85.50, Párisi váltóár 84.83, Union bankrészvény —, Alpési bányarészvény —, Szilárd.

Hamburg, (Zárlat) január 25. 4-2 százalékos ezüst-járadék 97.80, 1860, sorsjegy 157.50, Déli vasút 17.90, 4 százalékos aranyáradék 97.75, Osztrák hitelrészvény 198.40, Osztrák-magyar államvasút 144.75, Olasz járadék 104.20, 4 százalékos Magyar aranyáradék 93.75. Nyugodt.

London, január 25. Angol consol 83 1/16.

Paris, (Zárlat) január 25. 3 százalékos Francia járadék 96.37, Osztr. aranyáradék 93.30, Magyar aranyáradék —, 3 százalékos Olasz járadék 103.20, Déli vasút elsőbbségi kötv. —, 5 százalékos marokkói járadék —, 4 százalékos spanyol járadék 95.77, 4 százalékos unifikált török jár. 93.87, Török sorsjegy 173.50, Török dohányrészvény 355.—, Osztrák földhitelintézet 1127.—, Osztr. Länderbank —, Magyar jelzálogbank 440.—, Banque de Paris 1532, Banque Ottomane 707.—, Osztr. magyar államvasút —, Déli vasút —, Hartmann gépgyár 497.—, Urkányi kőszén 154 (Váltó Amsterdamra (rövid) 208.—, Váltó német piacokra (rövid) 122.50, Váltó Bécsre (rövid) 104.68, Váltó Belgiumra (rövid) 1 1/2, Olasz aranyváltó (rövid) 1/4, Váltó Svájcra (rövid) 1/32, Csek Londonra 251.10, Magánkamatláb 2 1/2. Tartott.

ÜZLETI TUDOSÍTÁSOK.

Kőbányai sertés piac.

Január 25. Hizott sertésárak. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kg-ron felül) 118—120 fillér, fiatal közép (páronként 251—320 kg-ig) 120—121 fillér, könnyű (páronként 250 kg-ig) 121—122 fillér. Magyar szedett. Közép páronként 246—280 kg-ig) 119—120 fillér, könnyű (páronként 240 kg-ig) 120—120 fillér. Sertéslelészám: 1909. január 22. napján volt készlet 21904 darab sertés, 23—24-én felhajtott 121 drb sertés, 25. napjára marad készlet 21.145 darab sertés. A hizott sertés üzletirányzata kellemes.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székessővárosi állatvásár és közbizományozás Igazgatósága.) Jan. 25-én, Előző napi eladatlan maradvány 923 drb sertés. Mai felhajtás 1523 drb sertés, 78 drb süldő, 4 drb malacz, összesen 2446 drb sertés, 78 drb süldő, 4 drb malacz. Eladott 2000 darab sertés, 25 drb süldő, 3 drb malacz. Mai maradvány 446 drb sertés, 57 drb süldő, 1 drb malacz. Következő árak jegyeztettek: Zsírsertés: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felüli életsúlyban 94—100 fillér, II. odrendű 280—350 kilogramm 90—94 fillér, fiatal nehéz 300 kilogrammon felüli életsúlyban 100—104 fillérig, életsúlyononással 116—122 fillérig, fiatal közép 220—300 kg-ig életsúlyononással 112—124 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogramm 114—124 fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, életsúlyban értendők. A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanok.

Budapesti juhvásár.

Január 25. Felhajtott 303 darab juh. Árjegyzések: Elsőrendű ürü 146 fillérig kilogrammonként, vagy 98—40 koronáig páronként. Középmínőségű ürü 42—44 fillérig kilonként, vagy 30—34 koronáig páronként. Kosok 36 fillérig kilonként, vagy 41—42 koronáig páronként. Az irányzat élénkebb volt, az árak változatlanok maradtak.

Bécsi vágómarhavásár.

Január 25. A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott marhavásáron felhajtott 2906 darab magyar, 758 drb galicziai, 906 drb németországi. Jegyzések kilogrammonként életsúlyban: Magyar hizókök I-ső minőségű 74—82 fillér, II. minőségű 66—72 fillér, III. min. 46—56 fillér, galicziai hizókök I-ső minőségű 80—84 fillér, II. minőségű 72—78 fillér, III. minőségű 64—70 fillér, német hizókök I. min. 88—94 fillér, II. min. 74—86 fillér, III. min. 66—72 fillér, legelőkök 48—56 fillér, bika 50—66 korona, tehén 50—72 korona, bivaly 32—44 korona 100 kilogrammonként, a fogyasztási adóval együtt.

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Földmánességi intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban részben derült, részben felhős vagy ködös és — különösen a hegyes vidékeken — igen hideg idő uralkodik. A hőmérséklet az Alföldön, meg a Dunántúlon 6—7 C. fokkal, az Északi Felföldön, meg Erdélyben 12—13 C. fokkal alacsonyabb a normálnál és helyenkint nappal is a —10 C. fok alatt maradt, éjjel pedig számos helyen —20 C. fok alá süllyedt; a minimum Lonsconzon —26 C. fok és a maximum Cirkveniczán 5 C. fok volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Az időjárásban lényeges változás nem várható.

Állomás	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és erője	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmérséklet	
						max.	min.
A.-Szlátina	77.7	6.0	E	2	0	5	17
Ungvár	75.8	8.8	E	0	0	4	19
Késmárk	79.1	4.0	N	0	0	9	24
Losoncz	77.1	5.0	N	0	0	9	26
Ogyalla	74.7	0.9	N	0	4	3	14
Budapest	75.1	8.9	N	3	4	3	10
Herény	75.0	2.2	N	4	4	1	13
Keszthely	75.0	9.4	N	4	4	2	10
Pács	75.3	1.0	N	0	4	7	11
Zágráb	75.2	1.3	NE	0	0	3	12
Flume	49.2	1.1	N	0	2	3	19
Szeged	75.1	8.3	NE	4	4	4	19
Temesvár	75.0	8.9	N	4	4	5	0
Nagyvárad	74.0	8.0	N	0	0	1	21
Kolozsvár	78.1	9.6	N	0	0	1	23
Nagyszombat	77.8	8.4	NW	0	0	0	5
Szatmár	—	7.2	N	0	2	2	0
Eger	—	0.0	NW	0	1	9	0
Arvaváralja	—	0.8	NW	0	0	0	1
Selmeczbánya	—	8.6	NW	0	3	5	0
Komárom	—	4.8	NW	0	0	6	0
Magyar-Óvár	—	4.6	NW	0	0	6	5
Sopron	—	3.4	NW	0	0	8	1
Eszék	—	6.0	N	1	1	4	0
Cirkvenica	—	0.6	E	0	4	4	1
Debreczen	—	8.9	E	0	4	4	0
Kecskemét	—	5.2	E	0	4	4	2
Oroszláza	—	4.3	E	0	4	4	1
Arad	—	4.0	NE	1	4	3	1
Zsombolya	—	5.4	N	0	4	4	2
Versecz	—	7.4	E	0	4	4	1
Orsova	—	4.5	E	0	8	4	7

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató; PAJOR MÁTYÁS.

DARROW HALÁLA.

— REGÉNY. —

Irta: M. L. SEVERG.

A veszteségre gondoltam, mely őt érte s így szóltam szomorúan:

— Örökre eltávozott tőlünk!
— Igen — felelte ő — tudom, de ne értesítenők a rendőrséget?
— A rendőrséget? — kiáltottam én.
— Hát lehetséges? Ön kételkedik abban, hogy atyja nem természetes halállal halt meg?

Florence élesen rám nézett és nyomatékosan így szólt:

— Az atyámat meggyilkolták!
Ez a gondolat első pillanatra olyan meglepően és fájdalmasan hatott, hogy egy pillanatig szólni sem tudtam és a többiek közül sem törte meg senki a csendet.

Minttha Florence megjegyzése hirtelen elhatározást érelt volna meg Maitlandban. Gyorsan és zajtalanul odalépett a halotthoz. Megvizsgálta a torkát, felemelte a jobb kezét és megnézte az ujjakat.

Azután egy lépéssel hátralepett és néhány sort írt a jegyzőkönyvébe. Majd megvizsgálta a redőnyös ajtót, mely azonban zárva volt, azután a déli oldalon levő ablakokat, amelyek szintén be voltak zárva. Azután a folyosó felé vezető ajtót nyitotta fel egy kevéssé, az ajtó hangosan nyikorgott. Mintán mindezeket feljegyezte egy kis mérőpálcát vett ki a zsebéből és a keleti ablakhoz lépett, megmérte a nyílást, majd az ablak és a szék közötti távolságot, ahol a halott még most is ült és az eredményt mind feljegyezte. Ezt követő eszelekedete azonban annyira meglepett, hogy ismét ura lettem a gondolataimnak. Maitland zsebkésével egy kört írt a szőnyegbe, azaz a széklábak kerü-

letét jegyezte meg, amelyen Darrov holtteste pihent. Teljesen zajtalanul és alaposan folytatta a vizsgálatot, de most már nem követtem olyan élénk figyelemmel, mert az az érzésem támadt, hogy Florencet tévedése felől fel kell világosítanom és azon gondolkodtam, hogyan lehetne ezt a legjobban megtennem.

— Kedves Darrov kisasszony, — szólтам végül, — ön nagyon is nagy súlyt helyez édesatyja utolsó szavaira, akinek szeleme azonban már nem volt egészen normális. Hiszen tudja, hogy hónapok óta szenvedett már ilyenfajta rohamokban, és minden ilyen képzelődő víziója véres, gyilkolós jellegű volt.

— Gondolkozzék csak kissé nyugodtabban — kezdtem ismét, mikor észrevettem arckifejezésén a kételyt. Atyja azt mondta, hogy megszurták. De be kell látnia, hogy fizikailag ez teljesen lehetetlen! Még ha minden ajtó és ablak nyitva lett volna, akkor is lehetetlen, hogy valaki a szobába lépjen és ismét eltávozzék anélkül, hogy mi észrevegyük! De az ablakok szorosan be vannak téve, kivéve ezt az egyet és ez is csak tizenöt centiméternyire van nyitva. Zárókészüléke miatt nem is lehet jobban kinyitni. Nem látja be, hogy milyen tarthatatlan ez a gondolata? Ha az atyját megszurták, akkor vérzett volna, de megkülönböztet is olyan biztos vagyok benne, minttha már alaposan megvizsgáltam volna, hogy még csak a legkisebb horzsolás sem látható a testén. Florence engedett nyugodtan kibeszélni és azután fáradt, tompa hangon így felelt:

— Elismerem, hogy ez a nézetem nem egészen észszerű, de dacára ennek, tudom mégis, hogy atyámat meggyilkolták. A seb, amely a halálát okozta, elkerülte a figyelmet, de —

— Kedves Darrov kisasszony, — szólтам hirtelen közbe, — hiszen nem is seb. Biztosíthatom róla.

Darrov halála óta most szólalt meg először Maitland.

— Ha a halott torkát alaposabban megnézi, láthatja, hogy van ott valami, ami hasonlít valamelyes sebre, — szólt nyugodtan és folytatta tovább a vizsgálódását.

Maitlandnak igaza volt. Egy egészen jelentéktelen kis seb látszott a torkon. Amit biztos meggyőződése szerint még a legalaposabb vizsgálát sem tudna felfedezni, Florencé gyors pillantása azonnal észrevette.

Most Maitlandhoz fordult és újból megkérdezte:

— Nem volna jó, ha egyikünk elmenne a rendőrséghez?

Maitlandot annyira elfoglalta a gondolata, hogy a kérdés teljesen elkerülte a figyelmét és Brown felett helyette:

— Mi sem kellemesebb nékem, mint hogy szolgálatára legyek.

Talán nagyon sokan tapasztalhatták már, hogy milyen tulérzékeny a lélek, a legkisebb diszonzancia iránt, ha nagy csapás ért bennünket?

Florence atya, egyetlen hozzátartozója, hidegen, holtan ott fekszik előtte, az ő felfogása szerint egy titokzatos, gonosz büntény áldozata és mégis nem kerülte el figyelmét Brown tapintatlansága. „Mi sem kellemesebb nékem”, melylyel szolgálatát felajánlotta. Egy gyors pillantás és szájszögletének egy rándulása ezt bizonyította. Mindez pillanat múlva eltűnt, különben és félig-meddig önkéntelen is volt. Komolyan így felelt:

— Nagyon lekötelezne vele, ha megtenné.

Maitland, aki ezideig el volt foglalva, mert befejezte a vizsgálatot s észrevette, hogy Brown el akar távozni. Amint a fiatalember a folyosóajtó felé indult és mellette el akart halladni. Maitland a vállára tette kezét s így szólt:

— Bocsásson meg, uram, de felszólítom, hogy ne hagyja el ezt a szobát!

Brown megállt és a két férfi szemben állt egymással, mint két tette kész harcos.

(Folyt. köv.)

SZINNHÁZAK.

Kedd, 1909. január 26-án.

NEMZETI SZINHAZ.

Az ember tragédiája.

Dramai költemény 5 szakaszban. Írta: Madach Imre. Színpadalkalmazta: Paulay Ede. Zenéjét szerzőzte: Irkelt Gyula. A „Marselaise” átiratát szerzőzte: Szabados Károly.

Személyek:

Az Ur Rafael Várdi A. Gábor F. Dömjen R. Mihály V. Zari M. Lucifer Gy. J. Adám Bakó Eva S. Fay Sz. Földszelleme Mihályi. Chrispos Haidu. Catulus Horváth. Agg aratnek Szacsavay

Kezdeté 1/2 8 órákor.

MAGYAR SZINHAZ.

A szerencse fia.

Komédia négy felvonásban. Írta: Dregey Gábor.

Személyek:

Varga Körmeny. Irén, a leánya Bathory G. Szontagh Dobi. Kormos Csontos. Gálkuthy Hethy. Szics Adolf Czobor. Reiner Vagyó. Stefánia, a felesége Forray R. Emma, a leányuk Mészáros G. Zarái Zimkó Z. Molnár. Tarnó Vandory. David Rátkay. Lili P. Makay G. Sebes Papp. Almedayné Bera P. Almeday Fejnyesi

Kezdeté 1/2 8 órákor.

URANIA SZINHAZ.

Bohémia.

Kezdeté 1/2 8 órákor.

APOLLÓ-PROJEKTÓGRÁF

Népszínház-utca 1-3. sz. Telefon 68-39.

Ujabb fölvetel a Messinai földrengésről. Ceylon szigete. — A jó huzatú kályha. — Ugy mint a mama. — Bátor gyermekek.

Antonius és Kleopatra

— Okos számár. — Kedélyes ház. — Szerencsetalizmán. — Kezdeté 6 órákor, vasár- és ünnepnapokon 3 órákor.

M. KIR. OPERAHAZ.

A hegyek alján.

Zenedráma egy előjáték és két felvonásban. Guimera A nyomán írta: Lothar Rezső. Fordította: Varady Sándor. Zenéjét szerzőzte: D'Albert Jenő.

Személyek:

Sebastiano Semere. Tommaso Venczell. Pedro Kányay. Márta Szamosi. Nuri M. Szoyar I. Pápa Payer M. Antonia Ambrusné. Rosalia Várdi M. Nando Dédi. Moruccio Dalnoki

Kezdeté 7 órákor.

VIGSZINHAZ.

Izrael.

Színmű három felvonás. Írta: Bernstein Henry. — Fordította: Cholnoky Viktor.

Személyek:

Agnes hercegasszony P. Gazsi M. Thibaut herceg Tanay. Guthab Justin Fejnyesi. Silvia páter Hegedus. De Grényay gróf Szamosi. De Sallaz gróf Tapolczay. De Mauve márkó Vendrei. De Jovins Gilbert Tihanyi. De Morice gróf Balassa. De Mauve Hector Sarkadi. Hurst Reginald Bardi. Lajos, komornok Gyöző. Inés Kassay

Kezdeté 1/2 8 órákor.

KIRÁLY SZINHAZ.

Tánczos huszárok.

Operett három felvonásban. Írta: Rajna Ferencz. Zenéjét Szép Ernő versére szerzőzte: Szirmai Alibert.

Személyek:

Hubert Egon herceg Gábor. Von Flügen Szirmai. Von Saarburg Császár. Von Deneuvitz Sárosi. Von Stackelberg Margittay. Heilbrück Simai. Canisius Wolf Papir. Herma, neje Erdei B. Thea, leánya Petráss S. Proksch Libor Németh. Ede, a fia Otvos G. Dürenstein Sárány. Dürensteiné Nyáráiné. Hertha, leányuk T. Harmath. Dr. Frolocker Raskó

Kezdeté 1/2 8 órákor.

VARSZINHAZ.

Nincs előadás.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. WALDMANN IMRE, igazgató.

Utolsó hét! Utolsó hét!

Ma este

PÉTER

a teremtés első világsodája.

Utolsó esti fellépése január 30-án.

Utolsó délutáni fellépése csütörtökön január 28-án.

Az esti előadások kezdete 8 órákor.

Budapesti Cabaret BONBONNIÉRE.

VI., Teréz-körút 29. — Telefon 52-88.

Minden este 9 1/2 órákor:

A kölni Stadttheater tagjainak vendégjátéka:

DIE KOLLEGEN.

Bohózat 1 felvonásban. (Ervin Baron, Ludwig Schmitz, Anny Neuman-Hofer felléptével) Azonkívül a teljes műsor. Turchány Olga, Szegedy Eszli, Virágh Jenő, Dr. Szalay József, stb. stb. Jegyek 6, 5, 4, 3 kor-ért. — Bővebbet a plakátok.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31. TELEFON 110-22

Ma este 8 órákor

A fényes sikerű új műsor.

Budapest szenzációja

Az öngyilkosok klubja.

A harisnyakötő. — A Eika-szálló. — A vörös lámpa. — Az Ágy két képe: Az ágy alatt. — Nászéjszaka.

Pénteken, január 29-én. — ELŐSZÖR: —

3 kicsi nő

Operett, írta: WILHELM GYULA. Zenéjét szerzőzte: LASZKY A. HÉLA. Ez évadban a kétérdős legnagyobb operettsiker! Jegyek elővetteli díj nélkül válthatók a hét összes előadásaira, a délutáni előadásokra mérsékelt áron. — A téliert iukörtermében Royal-Cabaret (Conférencier Battaszéky) és táncatrakciók reggeli 6 óráig.

Kalap-Király

A legelőgánsabb ési újdonságok megérkeztek a nagyrészt közzéseg figyelmét felhívjuk saját gyártmányu 4, 5 és 6 kor. kalapjainkra. Nálunk vásárolt kalapok ingyen vasaltatnak. Különös gondot fordítunk műhelyünkben Hársfa-u. 33. noi kalapok atalkítására. Becs: pártfogásért esedezünk

Szigoruan szabott árak! Eskü-ut 6. (Klotild-palota.)

Kovács Gyula zongoratermei Budapest, (Gresham-palota) V., Ferenc József-tér 5-6. Telefon 110-66.

STEINHARDT MULATO

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Kezdeté 8 órákor. Ma és mindennap Ujdonság.

EGY NAGY PETITE.

Bohózat, írta: Lucian. Ezt követi?

SZERELMI FÉSZEK.

Bohózat írtak: Glinger és Taussig. Fordította: Steinhardt Géza. Továbbá: Steinhardt, Gyárfás, Nedics Natália, Sándor, Feri kertős és Pápay teljesen új magánzámokban, valamint: Flora, hölgy-quartett, W. Collins bilanturie moderne fellépé.

Jegyek: 9-12-ig és 3-4-ig Rákóczi-ut 63. és 65. Köntinó dohanykülönlegességi áruházaiban, Andrassy-ut 29. A romek telikertben reggelig tánc és zene. Elsőrendű attrakciók. Belepódi nincs. Vasár- és ünnep mérsékelt helyáru előadás. Kezdeté fél négy órákor.

CIMBALMOK,

legújabb szabadalmazott acél belső szerkezettel, melynek hangja, hangtartása rendkívül jónak bizonyult, részletkétsére is legmesszebbmenő jótállást kaphatók. Fonográfok, gramfonok, hegedűk, fuvolák, citerák, okarinák stb. olcsón legjobbak. Kintontve elismert jó munkáért. Árjegyzéket ingyen küld. **Mogyoróssy Gyula** m. kir. szabadalm. hangszergyára Bpest, VIII., Rákóczi-ut 71. Telefon 58-20.

Szőnyeg-újdonság!

200-300 nagyságban nyírott lacquard szőnyeg, tartós minőségben 5 fnt 80 kr-ért.

Rosenberg és Qitt

női divat, szőnyeg- és vászonárak nagy áruház

Budapest, VI., Király-u. 32, saroküzlet

Alapítva 1895.

Jól lát?

Ha nem, akkor forduljon bizalommal Hatschek N. optikushoz, CSAK Károly-körút 6. sz. a hol szemüvegek és látóeszközök is legelőgánságban kaphatók. Ingyen árjegyzék bérmentve.

CZIMBALMOT

ne vegyen, mig

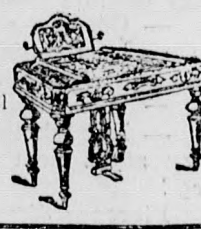
REMÉNYI MIHÁLY

legújabb cimbalom árjegyzékét át nem olvasta, melyet Reményi cimbalom osztálya küld ingyen és bérmentve.

Budapestről KIRÁLY-UTCZA 58. Telefon 87-84.

Hang mint a zongoráé. Kivitel a legújabb stílusokban.

10 évi kezesség! OLCSÓ ÁRAK.

Eredeti francia gyártmány. para, selyemgummi és hálalóanyagok juttatja kor. 1, 2, 3, 4, 5, 6 kor. Egy korona beállítás után franko es bérmentve küldök 3 db. legelőgánságban miniatyű eményi díszítő ulelt. **NEUMAYER LIPT** Budapest, ruma áru-különlegességek VI., Váci-körút 3 sz., Auertényház

FOLIES CAPRICE

Igazgató: LEITNER és KELETI Révay-utca 18. Főrendező: ROTT SÁNDOR

Az előadás kezdete 10 órákor.

„BADE ZU HAUSE“

Jelenetek egy gőzfürdőből. Írta: Satyr. Rendező: Rott S. Ezt megelőzi 9 1/2 órákor:

„Corpus delicti“.

Előkészületben AZ ELSŐ STATIO SATYR új bohózata.

Továbbá: teljesen új magánzámok. Nappali pénztár délelőtt 9-1 óráig és délután 3-6 óráig. Az 1-6 emeleti „Casino de Parisban” elsőrangú táncatrakciók. — Kezdeté 10 1/2 órákor. Telefon 14-22.

Hull a haja? Használja a GARA-féle Petroleum-hajszeszt. Egy eredeti üveg ára 2 korona. Főszékhely: Budapest, VIII., József-körút 80. Gara Géza és Tsa drogéria. — Tessék árjegyzékét kérni.

Heti műsor:

1909. január hó	M. kir. Operaház	Nemzeti Színház	Varszínház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Urania	Hangversenyek
27 Szerda	Zsidónő	A falusi verek	—	A király	Ferradalmi nász	Tánczos huszárok	A szírenek hazája	Royal: Cseh vonósnégyes
28 Csütörtök	A szevillai borbély Magyar táncgyűvel	Urliatnám polgár	Nóra	Izrael	Hamlet	Tánczos huszárok	Bohémia	Royal: Gerhard Elena
29 Péntek	—	Nóra	—	A király	Ferradalmi nász	Tánczos huszárok	A szírenek hazája	—
30 Szombat	II. Rákóczi Ferencz	A falusi verek	—	A tanítónő	Falusi idill	Tánczos huszárok	Az Országos Szín-művészeti Akadémia előadása	—
31 Vasárnap	d. n. este Bajazzók A csóda váza	A titok A kaméliás hölgy	—	Az ördög	A szerencse fia	A hollandi lány	—	Royal: Grünfeld négyes Zene-palota Szinfonikus hangverseny

Ezen szab. dalmazott ágy tömör részekkel, rézdiszszel, erős aczélsodronnybetéttel 32 kor. Réz függönyrudak, teljes készlet 4.50 K. Rézagy sodronnybetéttel 80 K Rézagy-csiszolás és javítás 17 K. Vaskeretes ágycsész, erős minőségű 11.50 K. Fakeretes 7.50 K. Kárpított matracok minden kivitelben. Vas- és rézbutoró at legolcsóbban szállít:

PROHASZKA JANOS gyáros
VI., Gróf Zichy Jenő-u. 46.
(Volt Új-utca.)

MAGYAR LÁNYOK

Képes héttal fiatal leányok számára.
Szerkeszti: **TUTSEK ANNA.**

Fiatallal leányok, ifjú kisasszonyok egyetlen heti lapja ez a képes heti újság. Java magyar írók, jeles tollú pedagógusok szólnak meg itten frissen írt munkáikkal, hogy egyfelől szórakoztassák a magyar leányközönséget, másfelől az otthon falai közt átvegyék az iskolanevelő szerepét. Minden évfolyamán két új regény kezdődik. A „Magyar Lányok” előfizetési ára negyedévenként 3 korona. Január elsejével új évfolyam indul meg. A „Magyar Lányok” kiadóhivatala szívesen küld mutatványszámot. Előfizetni bármely könyvkereskedésben lehet vagy közvetlenül a kiadónál **SINGER ÉS WOLFNERNÉL**, Budapest, Andrásy-ut 10.

Inhalatorium,

pneumatikus kamara,
pöstyéni iszapkura,
villamos szénsavas
forróleghőfürdők

Dr. PAJOR új vizgyógyintézete
és sanatoriumában
Budapest, VIII., Vas-utca 17.
Bejárók és benlakóknak.

Telefon 64-20.

EDISON

Mozgófénykép Vállalat
VI., Nagymező-utca 21.

Első előadás hétköznap d. u. 5 órákor.
Vasár- és ünnepnapokon d. u. 3 órákor.
Utolsó előadás kezdete 11 órákor.

Szenzációs újdonság!

Műsoron kívül:
páratlan hatású énekes és zenés mozgófénykép a világ legelső nagy művészi közreműködésével.

Minden órában változó műsor.

Helyárak:

Páholy 1 K., I. hely 50 fill., II. hely 40 fill., III. hely 20 fill., Gyermeknek félár.

Mozgófénykép-vállalat tulajdonosok figyelmébe

Megjelent 150.000 méter újdonságot tartalmazó legújabb kép- (film) árjegyzékünk. Kívánatra ingyen és bérmentve. Telefon 64-20.

Olvassa el mindenki!

aki valamely nemi betegségben szenved, dr. Garai országos hírű szakorvos könyvét, a

Népszerű Utmutató!

mely közel 200 oldalon tárgyalja a tudomány legújabb vívmányai fölkarolásával az összes férfi és női betegségek alapos leírását és legújabb, egyszerű gyógykezelését, a következő tartalommal: A nemző részek leírása. Az ifjúkori kihágások által okozott idegbajok. Az elgyengült férfierős és a női magtalanosság. A bujaker (syphilis) és köve-kezményes bántalmak. A lágycékely. A fehérfolyás stb. — A könyv elolvasása folytán már sok ezer ember nyerte vissza megcsontított egészségét. A könyv, melynek az ára 2 forint 50 kor. volt, ajándékképpen bárkinek

teljesen ingyen zárt borítékban küldjük meg, csak postaköltség fejében kell egy 20 filléres bélyeget beküldeni. Cím: **Dr. GARAI, Budapest, Andrásy-ut 24.**

rendel a fölörölt betegségek ellen naponta d. e. 10-4-ig és 7-8-ig este.

Hirdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában.

A címre tessék ügyelni!

VALÓ-

di francia különlegességek (óvszerek) csakis

P. Bergner Fils leghíresebb párisi gyártó legelőnyösebben beszerezhetők

Polgár Sándornál Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50.

Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Légszusz és villamos csillárok

legelőnyösebben szereshetők be **Kulcsár Sándor** bronzár- és csillárgyárában, Budapest, VI. ker., Dessoigny-u. 9-11.

Meghívó.

Az **Alberti Irsai Takarékpénztár Részvénytársaság**

XXV-ik évi rendes közgyűlését

1909. évi február hó 20-án délután 3 órákor fogja saját helyiségében megtartani, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívottnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére 2 tag választása.
 2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1908. évi üzletredményről.
 3. Számadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és a felmentvény megadása feletti határozat.
 4. Felügyelő-bizottság — 3 rendes 2 pót — választása.
 5. Táfler és Szányel féle ingatlanok eladása.
 6. 2 igazgatósági tag választása.
 7. Jubileumi alap létesítése.
- Irsa, 1909. január 22.

Az igazgatóság.

Jogaikat gyakorolni kívánó részvényesek részvényeiket, lenemjárt szelvényeikkel együtt 1909. február 17-én déli 12 óráig az intézet pénztáránál letenni kötelesek.

Ha ezen közgyűlés nem volna határozatképes, ugy az újabb közgyűlés, tekintet nélkül a jelenlévők számára, 1909. márczius 6-án délután 3 órákor fog megtartatni.

Mérlegszámok: Vagyon. 183. Pénztár K 23630.28, 178. Váltó K 604650.94, 175. Jelzálogos váltó K 232308.47, 177. Jelzálogos kötvény K 157089.96, 173. Kötélkönyv K 149507.17, 159. Törlesztési kölcsön K 5375.77, 172. Visszleszámitott folyó számla K 8408.56, 168. Folyószámla K 43347.15, 121. Értékpapír K 7881.48, 169. Ingatlan K 27425.—, 182. Előre nyert visszleszámitott kamat K 4031.48, 117. Ovadékok K 23200.—, 184. Felszerelés K 3500.—, Összesen K 1480426.29.

Teljesítés: 112. Részvénytőke K 200000.—, 155. Tartalék alap K 97211.44, 171. Betét K 618810.09, 170. Heti betét K 30072.87, 171-170. Összesen betétek K 645882.96, 180. Visszleszámitott K 467608.06, 190. Engedményezett kölcsön K 5375.77, 181. Átmeneti kamat K 13954.72, 116. Ovadékok K 23200.—, 174. Osztalék felnevelt K 211.—, 132. Jótékony adakozási alap K 304.42, 113. Nyereség K 12979.02, Összesen K 1480426.29.

Veszteség nyereség számla: Veszteség. 176. Betét kamat K 31881.42, 123. Heti betét kamat K 1291.04, 188-191-111. Üzleti költség K 10246.23, (Fizetések — költség és napibiztos díj) 193. Adó K 10102.81, Tőkekamat adó K 3188.14, 182. Visszleszámitott kamat K 28104.63, 113. Nyereség K 23679.02, Összesen 105285.15.

Nyereség: 181. Kamat K 92182.63, 189. Díj K 9830.51, 187. Házber K 3273.01, Összesen 105285.15.
Irsán, 1909. december hó 31-én. Margócsy Gusztáv ügyvezető elnök, Benedek Pál Antal könyvvizsgáló, Mitsky József pénztárnok, Dr. Eulenburg Salomon, Dr. Balázs Gyula, Dr. Illés Jakab, Mitsky Sándor, Balassy Lajos, Avander Oskár, Dobronovszky Gyula és Molitorisz Sámuel igazgatósági tagok, Horeczky László felügyelő-bizottsági elnök, Olasz Ferenc és Nagy József felügyelő-bizottsági tagok.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerzett gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház húgyszervi és bujakeros osztályán való működése alatt számos even át szerzett.

DR. FABINYI

specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendszer foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

nemi betegséget

(hugycsőfolyást, sebeket, syphilist és önfertőzésből támadt idegbajokat.)

Meglepő az eredmény férful gyengeségnél (impotentia) még öregebb egyéneknek is.

Biztos siker folytán a honorarium utólag is fizethető. Levelekre díjlanul válasz. Kívánatra gyógyszerek.

Rendelés délelőtt 9-3-ig, este 6-8-ig.

Budapesten, Rákóczi-ut 8/A. szám.

(Ajánlóház, a Pannónia szállóval szemben.)
Lepecsdhízi bejárati — Külön vöröszobák

Nagyon sok vizet fizetek!

Megszűnik minden háziurnak ez a panasz, ha a vízfogyasztást házában

vizmérő

után fizeti és vízfogyasztását szakértői ellenőrnk által hetenként leolvastatja. Az ellenőrzés díja 15 koronától feljebb. A heti ellenőrzés nyomban fölfedi a hálózati vagy a felszerelési hibát és elejét veszi minden túlfogyasztásnak.

Budapesti Vizmérő Betéti Társaság Kunz F.
vizmérők szakgyára. Saját gyártelep.

Vízfogyasztás és ellenőrzési osztály: I, Bors-utca 14. szám.
Telefon: 11-06.

MESÉS AJÁNDÉKOT AD A BAZÁR
A DIVATLAPOK KIRÁLYA
KERJEN EGY MUTATVÁNYT A KIADÓBÓL
BUDAPEST, DOHÁNY-U 16

